

***Sprawozdanie Zarządu
z działalności
Grupy Kapitałowej
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.
za 2023 rok***

***obejmujące Sprawozdanie Zarządu z działalności
Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.***

Warszawa, 23 kwietnia 2024 roku

SPIS TREŚCI

I.	CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU BPS S.A.	4
1.1.	Struktura Grupy Kapitałowej	4
1.2.	Zmiany w Grupie Kapitałowej	6
II.	PODSUMOWANIE ROKU 2023	6
III.	ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ	9
3.1.	Otoczenie makroekonomiczne	9
3.2.	Rynki finansowe	11
3.3.	Sytuacja sektora bankowego	12
IV.	PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ	12
4.1.	Czynniki zewnętrzne, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w 2024 r.	12
4.2.	Przewidywana sytuacja finansowa Grupy Kapitałowej w 2024 r.	12
V.	DZIAŁALNOŚĆ BANKU BPS S.A.	13
5.1.	Współpraca z bankami spółdzielczymi	13
5.2.	Działalność komercyjna Banku	17
5.3.	Rynek pieniężny i kapitałowy	20
VI.	DZIAŁALNOŚĆ REALIZOWANA PRZEZ SPÓŁKI GRUPY	22
VII.	ROZWÓJ TECHNOLOGII INFORMATYCZNYCH	23
VIII.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM W GRUPIE KAPITAŁOWEJ	25
8.1.	Ryzyko kredytowe	25
8.2.	Ryzyko płynności	27
8.3.	Ryzyko rynkowe	29
8.4.	Ryzyko operacyjne	30
IX.	DZIAŁALNOŚĆ RESTRUKTURYZACYJNO-WINDYKACYJNA	31
X.	SYTUACJA FINANSOWA BANKU	31
10.1.	Aktywa Banku	31
10.2.	Pasywa Banku	33
10.3.	Rachunek zysków i strat Banku	35
XI.	SYTUACJA FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ	38
11.1.	Aktywa Grupy Kapitałowej	38
11.2.	Pasywa Grupy Kapitałowej	39
11.3.	Rachunek zysków i strat Grupy Kapitałowej	39
XII.	ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA	40
XIII.	ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE	42
13.1.	Struktura organizacyjna Banku	42
13.2.	Akcjonariat	43
13.3.	Władze Banku	45
13.4.	Polityka różnorodności stosowana do organów zarządzających i nadzorujących	47
13.5.	Działalność w zakresie kontroli i nadzoru	48
13.6.	Informacje wymagane na podstawie art. 111a ustawy Prawo bankowe	48
13.7.	Znaczące zdarzenia po dacie bilansu	49

XIV. OŚWIADCZENIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH.....	49
14.1. Odpowiedzialne zarządzanie	49
14.1.1. Opis modelu biznesowego	49
14.1.2. Cele strategiczne Banku	50
14.1.3. Ład zarządczy	52
14.1.4. Zarządzanie ryzykiem	53
14.1.5. Zarządzanie etyką	53
14.1.6. Bezpieczeństwo produktów i konsumentów	54
14.1.7. Ochrona prywatności	55
14.1.8. Oznakowanie produktów	55
14.1.9. Pozostałe kwestie rynkowe	55
14.1.10. Korzystanie z pomocy publicznej i zlecenia publiczne	55
14.2. Odpowiedzialność w miejscu pracy	56
14.2.1. Zarządzanie zasobami ludzkimi	56
14.2.2. Poziom zatrudnienia i poziom wynagrodzeń	56
14.2.3. Relacje ze stroną pracowniczą i wolność zrzeszania	61
14.2.4. Bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP)	61
14.2.5. Rozwój i edukacja	62
14.2.6. Zarządzanie różnorodnością	63
14.2.7. Prawa człowieka	64
14.2.8. Praca dzieci i praca przymusowa	64
14.2.9. Przeciwdziałanie korupcji	64
14.3. Zaangażowanie społeczne	64
14.3.1. Wpływ działalności bankowej na otoczenie społeczne	64
14.3.2. Edukacja	65
14.3.3. Komunikacja i działania wewnętrzne	66
14.3.4. Konkursy i wolontariat pracowniczy	67
14.4. Ochrona środowiska	69
14.4.1. Pośrednie oddziaływanie na środowisko	69
14.4.2. Bezpośrednie oddziaływanie na środowisko	70
14.5. Ujawnienia dotyczące Taksonomii	74
XV. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU BANKU BPS S.A.	95

I. CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU BPS S.A.

Grupę Kapitałową Banku tworzą: Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. oraz specjalistyczne spółki, które uzupełniając ofertę Banku, realizują jednocześnie własne cele biznesowe.

Bank BPS S.A.

Bank BPS S.A. z siedzibą Centrali w Warszawie, działa na polskim rynku od 1992 roku (rejestracja w KRS) - początkowo jako Gospodarczy Bank Południowo-Zachodni S.A. z siedzibą we Wrocławiu. Pod obecną nazwą funkcjonuje od 27 marca 2002 r., tj. od momentu przyłączenia sześciu innych banków regionalnych (Banku Unii Gospodarczej S.A., Lubelskiego Banku Regionalnego S.A., Małopolskiego Banku Regionalnego S.A., Rzeszowskiego Banku Regionalnego S.A., Warmińsko-Mazurskiego Banku Regionalnego S.A. oraz później Dolnośląskiego Banku Regionalnego S.A.).

Naszą cechą wyróżniającą na tle rynku jest specyficzny charakter prowadzonej działalności bankowej, która opiera się na dwóch filarach: działalności zrzeszeniowej i wspierającej ją bankowości komercyjnej.

Pełniąc funkcję zrzeszeniową, świadczymy szeroki zakres usług dla banków spółdzielczych, będąc równocześnie ich partnerem biznesowym. Wspieramy banki w realizacji zadań statutowych, doskonaleniu działalności bankowej i rozwoju potencjału biznesowego oraz bronimy ich interesów ekonomicznych i prawnych. Zapewniamy ponadto stabilność i płynność płatniczą banków, podnosimy ich wiarygodność finansową, efektywnie wykorzystujemy nadwyżki środków finansowych oraz wspieramy i uzupełniamy ofertę handlową Zrzeszenia.

Natomiast w ramach funkcji komercyjnej, oferujemy produkty finansowe dla klientów korporacyjnych, małych i średnich przedsiębiorstw oraz klientów indywidualnych. Specjalizujemy się ponadto w obsłudze samorządów oraz rolnictwa.

Jesteśmy jednym z nielicznych banków komercyjnych, który oparty jest wyłącznie na polskim kapitale i którego większościowym właścicielem i strategicznym partnerem biznesowym są banki spółdzielcze.

Grupa Kapitałowa Banku BPS S.A.

Bank BPS S.A. ze swoimi spółkami tworzy Grupę Kapitałową Banku BPS S.A. (dalej Grupa Kapitałowa), funkcjonującą od 2008 r. Wraz ze zmieniającym się zapotrzebowaniem na usługi Grupy Kapitałowej jej skład ewoluował i aktualnie jest w procesie reorganizacji, który ma na celu uproszczenie jej struktury. Docelowo planuje się pozostawienie w strukturze jedynie tych jednostek, których działalność jest uzasadniona z punktu widzenia efektywnego funkcjonowania Grupy Kapitałowej i wspiera realizację celów strategicznych.

Na koniec 2023 r. w skład Grupy Kapitałowej oprócz Banku BPS S.A. wchodziły jednostki zależne i stowarzyszone świadczące specjalistyczne usługi m.in. w zakresie działalności leasingowej i faktoringowej, inwestycyjnej, maklerskiej, jak również IT.

1.1. Struktura Grupy Kapitałowej

Na dzień 31 grudnia 2023 r. w skład Grupy Kapitałowej wchodził Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. jako jednostka dominująca oraz następujące jednostki zależne i stowarzyszone:

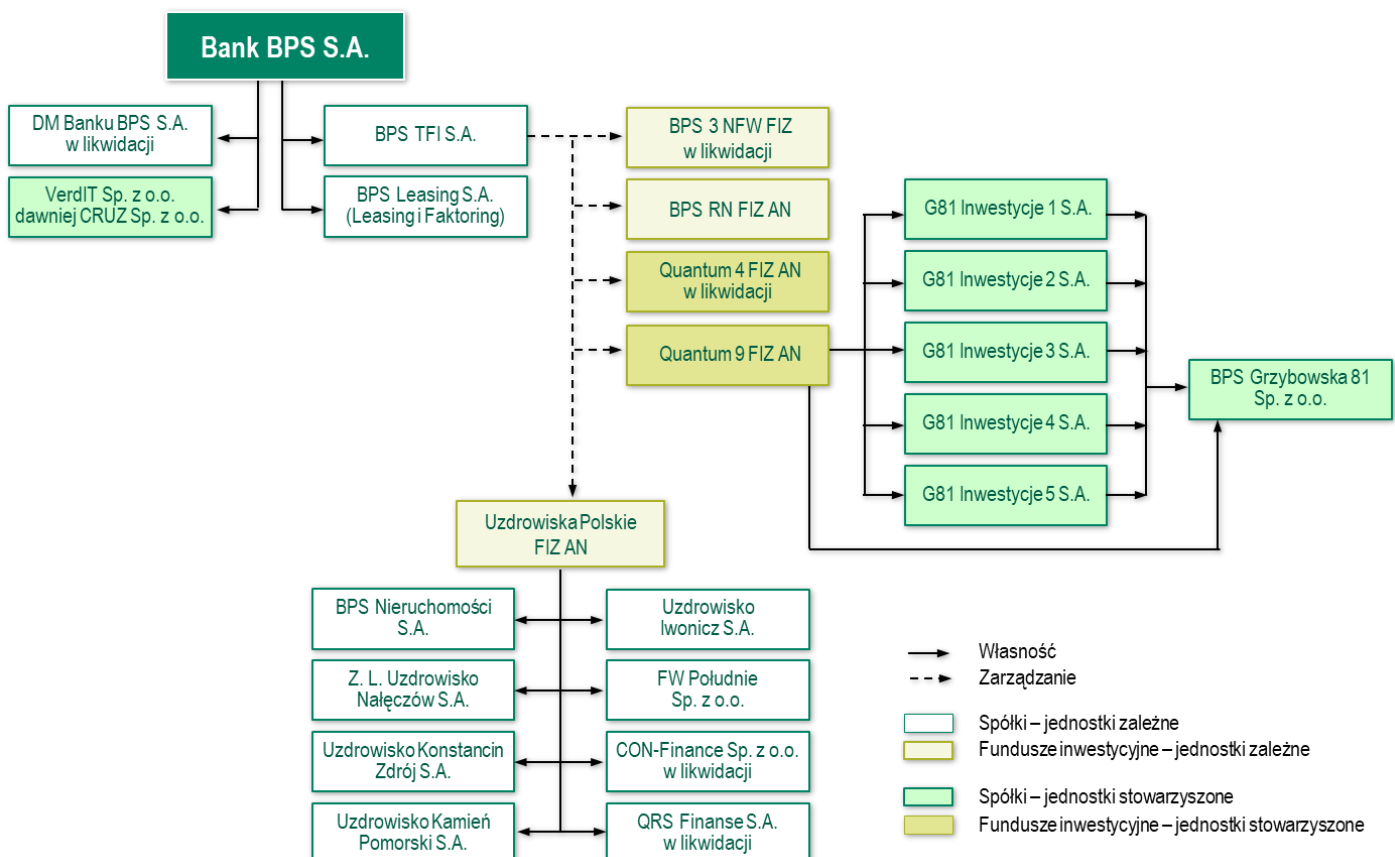
Wyszczególnienie	Procentowy udział Grupy w głosach
BPS Grzybowska 81 Sp. z o.o.	34,13%
BPS Leasing S.A. (marka: BPS Leasing i Faktoring)	100,00%
BPS Nieruchomości S.A.	100,00%
BPS Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.	100,00%
Con-Finance Sp. z o.o. w likwidacji	100,00%
VerdIT Sp. z o.o. (dawniej CRUZ Sp. z o.o.)	44,44%
Dom Maklerski Banku BPS S.A. w likwidacji	100,00%
FW Południe Sp. z o.o.	100,00%
G81 Inwestycje 1 S.A.	34,13%
G81 Inwestycje 2 S.A.	34,13%
G81 Inwestycje 3 S.A.	34,13%

Wyszczególnienie	Procentowy udział Grupy w głosach
G81 Inwestycje 4 S.A.	34,13%
G81 Inwestycje 5 S.A.	34,13%
QRS Finanse S.A. w likwidacji	100,00%
Uzdrowisko Iwonicz S.A.	100,00%
Uzdrowisko Kamień Pomorski S.A.	100,00%
Uzdrowisko Konstancin-Zdrój S.A.	100,00%
Zakład Lecznicy „Uzdrowisko Nałęczów” S.A.	100,00%

Grupa Kapitałowa posiadała ponadto certyfikaty inwestycyjne następujących Funduszy Inwestycyjnych Zamkniętych:

Wyszczególnienie	Procentowy udział Grupy w funduszu
BPS 3 NFW FIZ w likwidacji	45,74%
BPS Rynku Nieruchomości FIZ AN	71,73%
Quantum 4 FIZ AN w likwidacji	21,20%
Quantum 9 FIZ AN ¹	34,13%
Uzdrowiska Polskie FIZ AN	100,00%

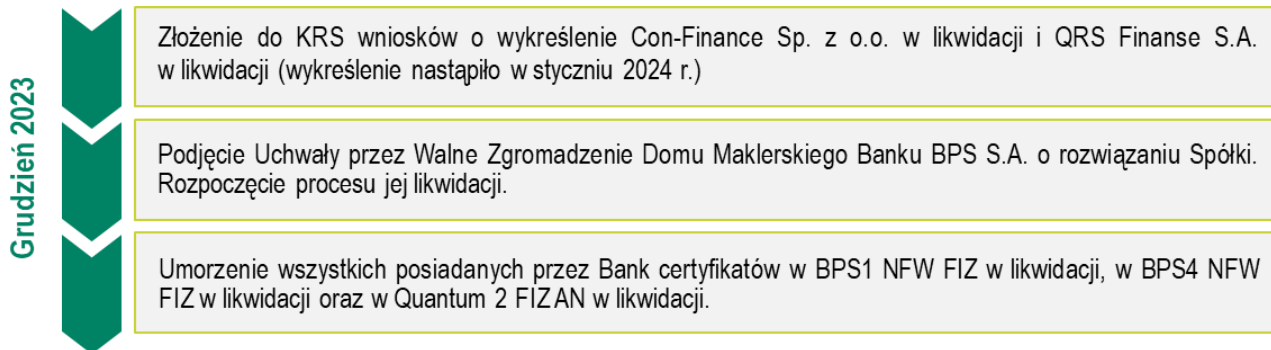
Rysunek 1. Struktura Grupy Kapitałowej według stanu na 31.12.2023 r.

¹ Fundusz jest jedynym akcjonariuszem spółek specjalnego przeznaczenia będących jednostkami stowarzyszonymi: G81 Inwestycje 1 S.A., G81 Inwestycje 2 S.A., G81 Inwestycje 3 S.A., G81 Inwestycje 4 S.A., G81 Inwestycje 5 S.A., które powołane zostały w celu inwestycji bezpośrednich i pośrednich na rynku nieruchomości komercyjnych. Quantum 9 FIZ AN łącznie ze spółkami specjalnego przeznaczenia posiada 100% udziałów w jednostce stowarzyszonej BPS Grzybowska 81 Sp. z o.o.

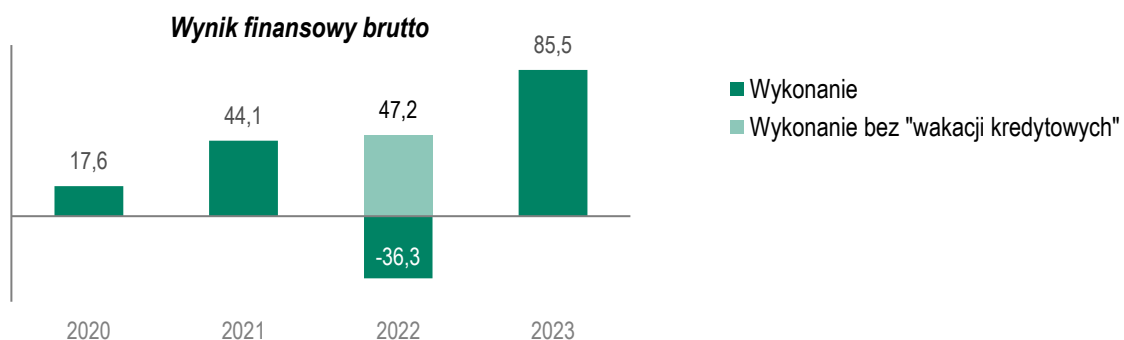
1.2. Zmiany w Grupie Kapitałowej

Zmiany przeprowadzone w 2023 r. w podmiotach Grupy Kapitałowej były wynikiem realizacji Strategii Grupy Kapitałowej oraz przyjętych w grudniu 2020 r. kierunków strategicznych, przede wszystkim w aspekcie jej restrukturyzacji i reorganizacji. Najważniejsze z nich to:

II. PODSUMOWANIE ROKU 2023

Rok 2023 był okresem wyjątkowych prac w wielu obszarach funkcjonowania Banku i spółek Grupy Kapitałowej. Pomimo utrzymujących się trudnych warunków zewnętrznych oraz wprowadzania przez regulatorów coraz to nowych wymogów nadzorczych wiążących się z ponoszeniem dodatkowych kosztów, wypracowaliśmy wysokie wyniki finansowe.

Większość pozycji rachunku wyników ukształtowała się na poziomie korzystniejszym niż przed rokiem, w tym w szczególności:

- wynik z tytułu odsetek (o 86,8 mln zł), głównie w efekcie wyższego poziomu rynkowych stóp procentowych i wzrostu spreadu odsetkowego,
- wynik z tytułu prowizji (o 8,1 mln zł), przede wszystkim w związku ze wzrostem przychodów z tytułu transakcji kartowych,
- ogólne koszty administracyjne (o 11,8 mln zł), w rezultacie niższych opłat obowiązkowych (BFG, SSOZ, FWK),
- wynik zmian oszacowania płatności oraz wpływów z instrumentów finansowych (strata z tytułu „wakacji kredytowych”, która ostatecznie za lata 2022 - 2023 wyniosła 69,3 mln zł).

Odnotowaliśmy natomiast pogorszenie wyniku odpisów z tytułu utraty wartości (o 55,5 mln zł), co związane było ze stosunkowo niskim jego poziomem w 2022 r. (skutek znaczących spłat wierzytelności z portfela niepracującego i rozwiązania rezerw).

Rok 2023 był także ostatnim rokiem realizacji Wewnętrznego Planu Naprawy na lata 2020-2023, zatwierzonego przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Jego głównym celem było zwiększenie bezpieczeństwa i stabilności funkcjonowania Banku, wyrażone poprzez poprawę podstawowych wskaźników sprawności działania, przede wszystkim w zakresie adekwatności kapitałowej, jakości portfela kredytowego oraz rentowności działania. Pomimo, iż w okresie realizacji WPN znacząco zmieniły się uwarunkowania zewnętrzne oraz miało miejsce wiele niekorzystnych i nieplanowanych zdarzeń (wybuch pandemii, agresja Federacji Rosyjskiej w Ukrainie, kryzys energetyczny, pogorszenie koniunktury gospodarczej kraju, wysoka inflacja, wzrost stóp procentowych przekładający się na pogorszenie sytuacji

finansowej klientów, rosnące obciążenia regulacyjne, w tym wprowadzenie „wakacji kredytowych”, działania wojenne w Strefie Gazy, które doprowadziły do zaburzeń w łańcuchach dostaw), wykonaliśmy większość celów przyjętych w planie. Zdecydowanie poprawiliśmy wskaźniki kapitałowe Banku, prowadziliśmy skutecznie działania restrukturyzacyjno-windykacyjne oraz sprawnie zarządzaliśmy ryzykiem kredytowym. Konsekwentnie realizowaliśmy również działania w zakresie zwiększenia rentowności. W całym okresie realizacji WPN wyniki finansowe, z wyjątkiem 2022 r., kształtowały się powyżej wielkości przyjętych w projekcji finansowej. Strata wygenerowana w 2022 r. miała charakter jednorazowy i wynikała z niezależnych od Banku obciążeń regulacyjnych nałożonych na sektor bankowy przez organy państwowe („wakacje kredytowe”).

Osiągane wyniki świadczą o stabilności kondycji finansowej Banku oraz zdolności adaptacji do zmieniających się warunków rynkowych, co oznacza, że kierunek rozwoju Banku jest właściwy.

W 2023 r. kontynuowaliśmy działania w zakresie transformacji cyfrowej i technologicznej Banku, której istotnym elementem jest wdrażany nowoczesny system centralny, bazujący na rozwiązaniach chmurowych. To obecnie zdecydowanie najbardziej kompleksowy i rozbudowany projekt w ramach programu BPS odNowa². CSB będzie wykorzystywany we wszystkich obszarach Banku. W zakresie projektu znajduje się, m.in. wymiana systemu finansowo-księgowego oraz bankowości internetowej i mobilnej.

W odpowiedzi na zmieniające się potrzeby klientów i postęp technologiczny, koncentrowaliśmy się na rozwoju oferty produktowej, inwestowaliśmy w zdalne kanały kontaktu, udostępnialiśmy produkty bankowe on-line i mobilnie oraz płatności bezgotówkowe w całym Zrzeszeniu, a także prowadziliśmy dalszą automatyzację i usprawnianie procesów operacyjnych. Usługi te pozwalają nam nie tylko dotrzymać kroku zmieniającym się oczekiwaniom rynku, ale także wyznaczać nowe standardy w obsłudze klientów, co powinno wpłynąć na wzrost ich satysfakcji oraz lojalność.

Przyspieszenie cyfryzacji w obsłudze produktów i usług bankowych stanowi jeden z priorytetowych celów Banku i całego Zrzeszenia BPS.

W minionym roku angażowaliśmy się również w różnorodne inicjatywy społeczne, wspierając lokalne społeczności oraz działając na rzecz zrównoważonego rozwoju. Prowadziliśmy rozbudowane działania promocyjne, wykorzystując m.in. rozwiązania z zakresu sztucznej inteligencji, tworząc spersonalizowane warianty reklamy dla każdego zrzeszonego banku spółdzielczego. To zaangażowanie przyczyniło się do budowania pozytywnego wizerunku marki i wzmocnienia relacji z otoczeniem.

W 2023 r. kontynuowaliśmy także działania w spółkach, zgodnie z założeniami strategicznymi Grupy Kapitałowej. Prowadziliśmy prace mające na celu uporządkowanie sposobu zarządzania spółkami, jak również poprawę efektywności ich funkcjonowania.

Zakładanym efektem prowadzonych działań jest uproszczenie struktury Grupy Kapitałowej Banku i w rezultacie poprawa rentowności poprzez eliminację podmiotów i procesów nieefektywnych.

Poniżej przedstawiamy podstawowe elementy bilansu, rachunku zysków i strat oraz wskaźniki sprawności działania Banku oraz Grupy Kapitałowej.

Tabela 1. Podstawowe dane finansowe Banku oraz Grupy Kapitałowej (w tys. zł)

	Bank BPS S.A.		Grupa Kapitałowa	
	2022	2023	2022	2023
Wybrane dane bilansowe				
Suma bilansowa	26 800 220	31 284 933	26 849 322	31 327 421
Zobowiązania wobec banków	22 413 021	26 149 458	22 414 552	26 150 656
Zobowiązania wobec klientów	2 946 563	3 375 397	2 854 971	3 275 860
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	389 372	627 801	391 637	632 030
Kapitał własny	832 882	912 115	816 220	910 741
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	7 059 808	6 491 287	6 413 279	5 749 206

² Program transformacji technologicznej uruchomiony w 2021 r., w ramach którego specjalnie powołane wewnętrznie zespoły eksperckie realizują projekty mające na celu unowocześnienie i udoskonalenie Banku.

	Bank BPS S.A.		Grupa Kapitałowa	
	2022	2023	2022	2023
Adekwatność kapitałowa³				
Fundusze własne	1 029 391	1 219 922	981 360	1 170 090
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	4 844 492	4 521 207	5 481 988	5 223 733
Współczynnik kapitału Tier I	16,0%	17,2%	13,2%	13,9%
Łączny współczynnik kapitałowy	21,2%	27,0%	17,9%	22,4%
Wskaźnik dźwigni	2,96%	2,54%	2,71%	2,33%
Wybrane elementy rachunku wyników				
Wynik na działalności podstawowej, w tym:	327 910	418 724	366 491	456 041
- wynik z tytułu odsetek	217 349	304 179	232 690	324 446
- wynik z tytułu prowizji	62 744	70 845	81 505	90 668
- wynik z operacji finansowych oraz z pozycji wymiany	46 336	42 061	50 814	39 285
Ogólne koszty administracyjne	266 880	255 111	424 715	426 767
Wynik zmian oszacowania płatności oraz wpływów z instrumentów finansowych	-84 194	-4 923	-84 194	-4 923
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości	-30 596	-86 086	-38 039	-84 673
Wynik finansowy brutto	-36 253	85 505	-34 521	108 439
Wynik finansowy netto	-37 943	60 482	-37 708	78 352
Wybrane wskaźniki				
ROA netto ⁴	-0,15%	0,21%	-0,15%	0,27%
ROE netto ⁵	-4,34%	6,93%	-4,38%	9,07%
Wskaźnik C/I ⁶	77,26%	59,10%	82,79%	68,36%
Udział kredytów ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości w portfelu kredytowym ogółem	11,12%	10,86%	11,96%	11,67%
Wyszczególnienie				
Zatrudnienie i sieć				
Liczba zatrudnionych (w etatach), z tego:	1 512	1 498		
- w Centrali Banku BPS S.A.	492	495		
- w Oddziałach Banku	184	173		
- w jednostkach zależnych	836	830		
Zrzeszenie BPS				
Liczba zrzeszonych banków spółdzielczych	307	307		
Liczba współpracujących banków spółdzielczych	8	8		

³ Adekwatność kapitałowa Grupy zawiera dane Banku oraz podmiotów zależnych, które zgodnie z Rozporządzeniem CRR podlegają konsolidacji ostrożnościowej obejmującej jedynie podmioty spełniające definicję instytucji, instytucji finansowej lub przedsiębiorstwa usług pomocniczych.

⁴ Stopa zwrotu z aktywów (ROA), obliczona jako stosunek zysku netto za rok sprawozdawczy do aktywów razem wyrażonych jako średnia ze stanów bilansowych na koniec roku sprawozdawczego oraz koniec roku poprzedniego.

⁵ Stopa zwrotu z kapitału własnego (ROE) obliczona jako stosunek zysku netto za rok sprawozdawczy do kapitału własnego wyrażonego jako średnia ze stanów bilansowych na koniec roku sprawozdawczego oraz koniec roku poprzedniego.

⁶ Wskaźnik kosztów do dochodów (C/I) obliczony jako relacja ogólnych kosztów administracyjnych do wyniku na działalności podstawowej łącznie z wynikiem na pozostałej działalności operacyjnej.

Nagrody i wyróżnienia

W 2023 r. prowadziliśmy konsekwentną budowę oferty produktowej opartej na nowoczesnych i atrakcyjnych cenowo usługach, dedykowanych do wybranych segmentów klientów. O wysokiej jakości i konkurencyjności proponowanych rozwiązań świadczą otrzymane nagrody i wyróżnienia.

Kredyty hipoteczne Banku niemal w każdym miesiącu 2023 r. znajdowały się w czołówkach rankingów przeprowadzanych przez ekspertów portalu Bankier.pl. Wygraliśmy w rankingach ofert kredytów hipotecznych z 20 % wkładem własnym i okresowo stałą stopą procentową, jak również ze stopą zmienną. Na pierwszym miejscu uplasował się również nasz „Bezpieczny kredyt hipoteczny z dopłatami do rat”.

Ponadto, w majowym rankingu analitycy Bankier.pl porównali kredyty gotówkowe w wysokości 10 tys. zł i spłacie na 48 miesięcy. Najniższą ratę i najniższe RRSO miała pożyczka gotówkowa naszego Banku.

Bank Gospodarstwa Krajowego podsumował 10 lat funkcjonowania programu gwarancji de minimis dla przedsiębiorstw. Podczas uroczystej gali wyróżnił banki szczególnie zaangażowane w promowanie tego instrumentu. Nasz Bank znalazł się w tym gronie – zostaliśmy wyróżnieni statuetką PARTNERA PROGRAMU.

Grupa BPS zajęła IV miejsce pod względem liczby udzielonych promes na kredyt ekologiczny. Kredyt ekologiczny jest finansowany z Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) na lata 2021-2027. W procesie udzielania promes brało udział 16 banków, które zawarły umowę z BGK na udzielanie kredytów ekologicznych z premią.

Wyróżnienie w konkursie Lider TechnoBiznes Gazety Bankowej otrzymał nasz projekt eWnioski. Rozwiązanie to umożliwia klientom naszego Banku i zrzeszonych banków spółdzielczych złożenie wniosku o otwarcie konta lub kredyt gotówkowy on-line, bez konieczności wizyty w placówce.

W ramach programu Liderzy Społecznej Odpowiedzialności nasz Bank otrzymał trzy certyfikaty:

- Dobra Firma 2023,
- Dobry Pracodawca 2023,
- EKO Firma 2023.

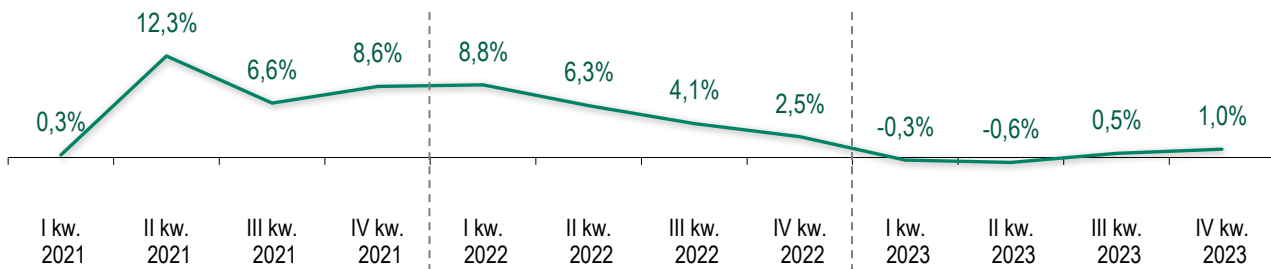
III. ZEWNĘTRZNE UWARUNKOWANIA DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ

3.1. Otoczenie makroekonomiczne

Działalność Banku w 2023 r. była w głównej mierze determinowana przez sytuację makroekonomiczną w kraju i zagranicą oraz trendy występujące w sektorze bankowym.

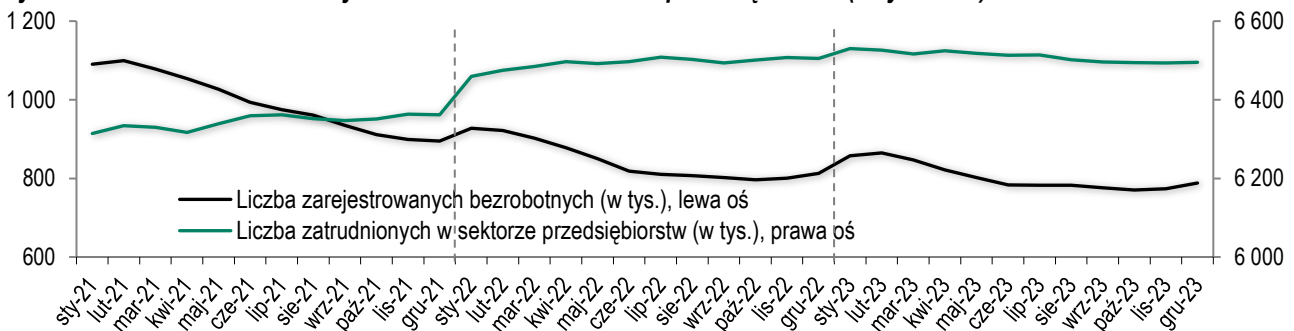
Oslabiona koniunktura

Polska gospodarka pozostawała pod wpływem negatywnych szoków będących skutkiem wojny w Europie Wschodniej. W warunkach niepewności geopolitycznej oraz zaburzeń w handlu międzynarodowym, tempo rozwoju spowolniło w 2023 r. do 0,2 %, wobec 5,3 % w 2022 r. Największą zmianą w strukturze dynamiki PKB, a jednocześnie czynnikiem, który był odpowiedzialny za wyhamowanie tempa wzrostu o 5,1 pp. było zmniejszenie kontrybucji spożycia w sektorze gospodarstw domowych (o 3,5 pp.).

Rysunek 2. Cykl koniunkturalny w Polsce (zmiana % PKB, r/r)

Sytuacja na rynku pracy

Pomimo niskiej dynamiki PKB, sytuacja na rynku pracy pozostała korzystna. Zarówno stopa bezrobocia, jak i liczba zarejestrowanych bezrobotnych kształtowały się na niższym poziomie niż w analogicznych miesiącach 2022 r. Obniżeniu bezrobocia w minionym roku sprzyjał wzrost zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw (o 0,3 % średniorocznie, wobec średniego przyrostu o 2,4 % w 2022 r.). Zwiększony popyt na pracę w połączeniu z podwyżką płacy minimalnej w gospodarce (o 17,8 % r/r) przełożył się na wysokie tempo wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw (w ujęciu nominalnym o 11,9 % średniorocznie, wobec 12,9 % w 2022 r.). Wysokiej dynamice przeciętnych wynagrodzeń towarzyszył również dwucyfrowy wzrost cen konsumpcyjnych (o 11,4 % r/r), co skutkowało jedynie symbolicznym wzrostem realnych wynagrodzeń (po uwzględnieniu inflacji) o 0,5 % r/r.

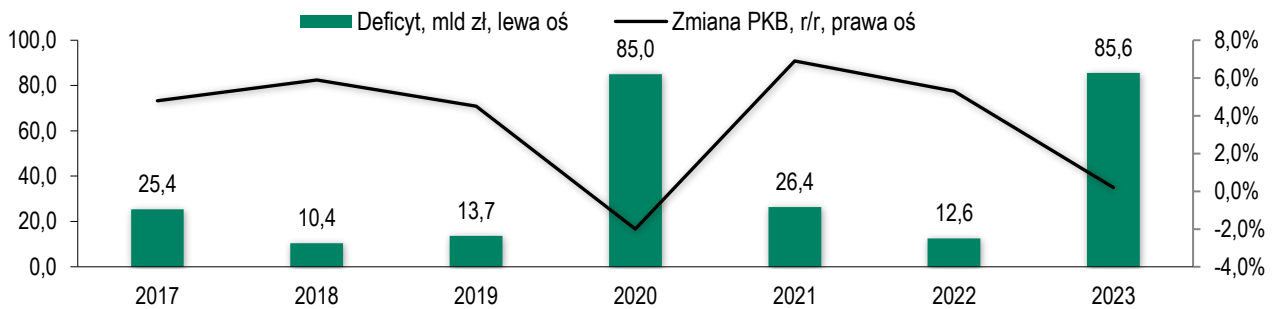
Rysunek 3. Liczba bezrobotnych i zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (w tys. osób)

Inflacja

Oslabienie koniunktury gospodarczej oraz efekt bazy statystycznej (wysoki poziom cen odniesienia z 2022 r.) oddziaływały w kierunku nieco niższej rocznej dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych (11,4 % średniorocznie, wobec 14,4 % w 2022 r.). Czynnikiem zmniejszającym tempo wzrostu cen konsumpcyjnych w 2023 r. była w szczególności wyraźnie niższa dynamika cen paliw (minus 4,0 % r/r, wobec 25,2 % r/r w 2022 r.) oraz obniżenie tempa wzrostu cen nośników energii (do 17,5 % r/r, wobec 32,5 % r/r).

Finanse publiczne (budżet państwa)

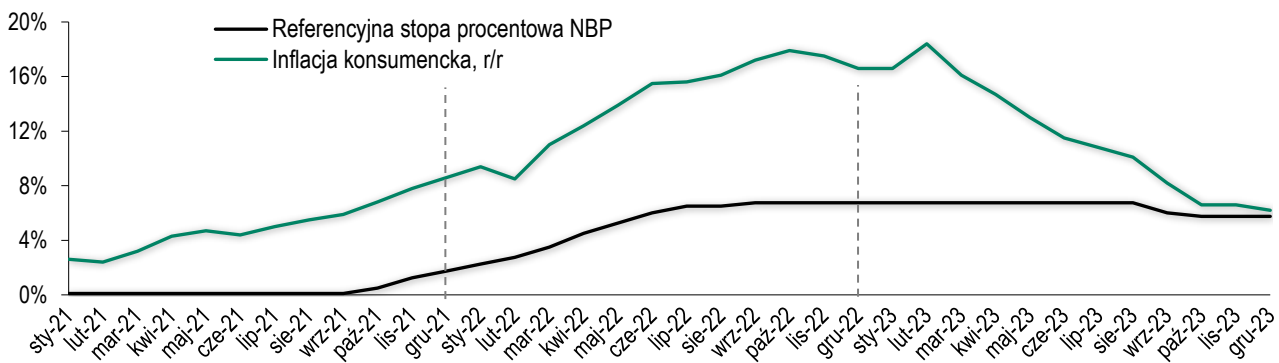
W 2023 r. dochody budżetu państwa zostały oszacowane przez resort finansów na poziomie 574,1 mld zł, wobec 504,8 mld zł w 2022 r. Wzrost dochodów ogółem (o 69,3 mld zł r/r) wynikał przede wszystkim ze znaczącego wzrostu dochodów podatkowych (o 41,4 mld zł r/r, tj. 8,9 % r/r), w tym wpływów z podatku PIT (o 23,6 mld zł, tj. 34,6 % r/r), który był związany z dobrą kondycją rynku pracy oraz utrzymującą się w gospodarce presją płacową. Równocześnie, wydatki w 2023 r. były wyższe niż przed rokiem o 142,3 mld zł. Szybsze tempo wzrostu wydatków niż dochodów ogółem (o 73,0 mld zł) spowodowało zwiększenie deficytu budżetowego do 85,6 mld zł, wobec 12,6 mld zł deficytu w 2022 r.

Rysunek 4. Deficyt budżetu państwa (w mld zł) na tle zmian PKB (%)

3.2. Rynki finansowe

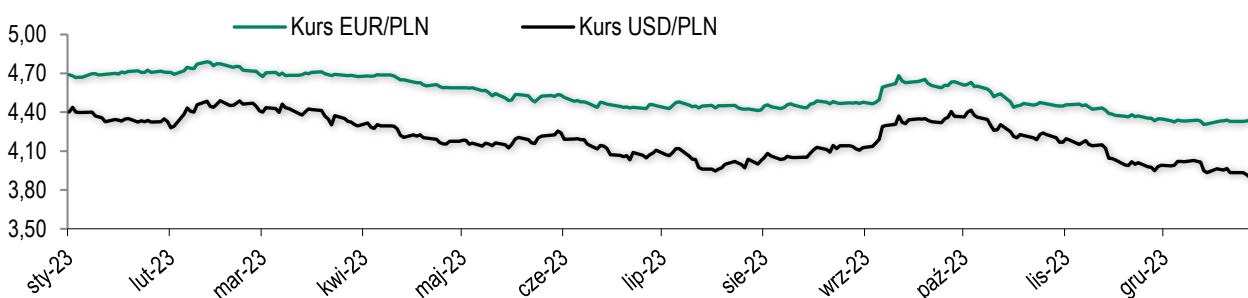
Rynek stopy procentowej

Stopniowy spadek dynamiki inflacji konsumenckiej (6,2 % r/r na koniec 2023 r., wobec 18,4 % r/r w lutym 2023 r.) skłonił władze monetarne w Polsce do redukcji stóp procentowych NBP łącznie o 1,00 pp. W efekcie, główna stopa procentowa osiągnęła na koniec roku 5,75 %, wobec 6,75 % na koniec 2022 r. Obniżenie stóp procentowych NBP przełożyło się na poziom stawek rynkowych. Na koniec 2023 r. WIBOR 1M i WIBOR 3M ukształtowały się na poziomie odpowiednio 5,80 % oraz 5,88 %, wobec 6,93 % i 7,02 % na koniec 2022 r.

Rysunek 5. Stopa procentowa NBP a inflacja konsumentów

Rynek walutowy

W 2023 r. średni kurs EUR/PLN i USD/PLN wyniósł odpowiednio 4,54 zł i 4,20 zł. W porównaniu do roku poprzedniego złoty umocnił się wobec euro o 0,15 zł, natomiast wobec dolara o 0,26 zł. Wahania kursu złotego wobec głównych walut wynikały m.in. ze stopniowego wygasania efektów szoków, których źródłem dla rynków finansowych w 2022 r. była rosyjska agresja zbrojna przeciw Ukrainie, a także ze zmieniających się oczekiwań dotyczących polityki pieniężnej realizowanej przez władze monetarne w Stanach Zjednoczonych.

Rysunek 6. Kurs EUR/PLN i USD/PLN na fixingu NBP

3.3. Sytuacja sektora bankowego

Rok 2023 był okresem hamowania akcji kredytowej oraz umiarkowanej poprawy aktywności w segmencie depozytów. Wolumen należności sektora niefinansowego i budżetowego obniżył się o 1,3 % (wobec 1,0 % spadku w 2022 r.), z kolei tempo wzrostu depozytów przyspieszyło do 8,8 % (wobec 6,2 % przed rokiem), co doprowadziło do dalszego obniżenia relacji kredytów do depozytów (63,0 % na koniec 2023 r., wobec 69,5 % na koniec 2022 r.). Równocześnie, odnotowano wyraźną poprawę wyniku finansowego sektora bankowego, który na koniec 2023 r. osiągnął poziom 28,0 mld zł, wobec 10,7 mld zł przed rokiem, przede wszystkim za sprawą wyższego (o 22,4 mld zł r/r) wyniku z tytułu odsetek. W minionym roku nastąpiła również poprawa wskaźników adekwatności kapitałowej. Łączny współczynnik kapitałowy w sektorze bankowym na koniec 2023 r. wyniósł 21,47 % i w porównaniu do stanu na koniec 2022 r. wzrósł o 1,04 pp., natomiast współczynnik kapitału Tier I ukształtował się na poziomie 19,88 %, tj. wyższym niż na koniec 2022 r. o 1,32 pp.

IV. PERSPEKTYWY ROZWOJU DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ

4.1. Czynniki zewnętrzne, które mogą mieć wpływ na wyniki finansowe w 2024 r.

Nasza działalność prowadzona jest wyłącznie na terytorium Polski, dlatego na osiągnięte przez nas wyniki finansowe wpływ będą miały wydarzenia gospodarcze zachodzące w kraju oraz wydarzenia międzynarodowe mające wpływ na gospodarkę krajową.

Przyszła sytuacja gospodarcza jest obciążona dużą niepewnością, której głównym źródłem jest przedłużająca się wojna w Europie Wschodniej, a także funkcjonowanie globalnej gospodarki w środowisku wysokich stóp procentowych w strefie euro i USA.

Przewidujemy, iż koniunktura gospodarcza w Polsce poprawi się, do czego przyczyniać się będzie:

- 1) wygasanie efektów negatywnych szoków, których źródłem była rozpoczęta w 2022 r. rosyjska agresja zbrojna w Ukrainie;
- 2) stopniowe dostosowanie globalnych łańcuchów dostaw do nowych realiów w handlu międzynarodowym (w tym na rynku surowców energetycznych i produktów rolnych), uwzględniających sankcje gospodarcze wobec Rosji;
- 3) poprawa nastrojów zarówno przedsiębiorstw, jak i konsumentów, której towarzyszyć będzie kształtowanie się inflacji na wyraźnie niższym poziomie niż w latach 2022-2023;
- 4) wzrost realnej siły nabywczej części gospodarstw domowych, w których nominalne tempo wzrostu wynagrodzeń (podwyżka płacy minimalnej o 20,5 % r/r) wyraźnie przewyższy poziom jednocyfrowej inflacji (średniorocznie);
- 5) niski poziom bezrobocia, który ograniczają m.in. postępujące zmiany demograficzne.

Wśród czynników ryzyka, które mogą wpłynąć niekorzystnie na koniunkturę gospodarczą w 2024 r. należy wymienić m.in.:

- 1) dalszą eskalację napięć geopolitycznych i otwartych konfliktów, którym towarzyszą gwałtowne zawirowania na rynkach finansowych oraz zaburzenia w handlu zagranicznym (sankcje);
- 2) wzrost niepewności na rynkach finansowych, spowodowany zwiększaniem deficytu i długu publicznego w celu finansowania zadań związanych z obronnością, opieką nad uchodźcami, jak również działań rekompensujących niektórym odbiorcom wysoki koszt energii;
- 3) kryzys gospodarczy w krajach, które są głównymi partnerami handlowymi Polski będący efektem długotrwałego utrzymywania przez władze monetarne w strefie euro i USA stóp procentowych na wysokim poziomie;
- 4) ewentualny wzrost poziomu stóp procentowych NBP mający na celu ograniczenie presji inflacyjnej;
- 5) zmienne uwarunkowania w otoczeniu prawno-regulacyjnym, wpływające negatywnie na zyskowność sektora bankowego (orzecznictwo w sprawach dotyczących walutowych kredytów mieszkaniowych, potencjalne wprowadzenie w 2024 r. rozwiązań umożliwiających niektórym kredytobiorcom skorzystanie z „wakacji kredytowych”);
- 6) spadek dynamiki inwestycji współfinansowanych z funduszy unijnych w warunkach potencjalnych zaburzeń współpracy z instytucjami europejskimi (Krajowy Plan Odbudowy).

4.2. Przewidywana sytuacja finansowa Grupy Kapitałowej w 2024 r.

Kluczowy wpływ na działalność i wyniki finansowe Banku i spółek Grupy Kapitałowej w 2024 r. będą miały uwarunkowania zewnętrzne i otoczenie regulacyjne. Podwyższone ryzyko geopolityczne (Ukraina, Bliski Wschód) oraz funkcjonowanie

gospodarki w środowisku wysokich stóp procentowych i inflacji będą w dalszym ciągu ograniczać aktywność biznesową przedsiębiorstw i gospodarstw domowych. Wysoki koszt pieniądza oraz ogólna niepewność sytuacji gospodarczej wpłyną na umiarkowane tempo rozwoju akcji kredytowej.

Wysoka inflacja, presja płacowa (nasilona m.in. poprzez podwyżkę płacy minimalnej w gospodarce o 20,5 % r/r), a także wzrastające obciążenia obowiązkowe oraz konieczność realizacji zmian umożliwiających prowadzenie procesów biznesowych w nowoczesny i bezpieczny sposób powodują, że ponosimy coraz wyższe koszty funkcjonowania.

Ponadto, nasza działalność biznesowa w 2024 r. będzie determinowana koniecznością sprostania wymogom regulacyjnym w obszarze adekwatności kapitałowej w zakresie wskaźnika dźwigni oraz utrzymania odpowiedniego poziomu funduszy własnych i zobowiązań podlegających umorzeniu lub konwersji (MREL). Wskaźniki LR i MREL_{TEM} oparte są o miarę ekspozycji całkowitej, której poziom jest ściśle związany z wysokością sumy bilansowej. Relatywnie wysoki stan miary ekspozycji całkowitej w stosunku do kapitału Tier I czy do funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych powoduje, iż nie osiągamy wymaganych poziomów tych wskaźników. Niemniej, w bieżącym roku będziemy prowadzić działania, które wpłyną na ich poprawę.

W 2024 r. będziemy prowadzić wzmożone działania w zakresie transformacji cyfrowej i technologicznej oraz będziemy realizować projekty, które zapewnią bezpieczeństwo działania i sprostają oczekiwaniom klientów. Jednakże, naszym celem nadrzędnym będzie w dalszym ciągu wspieranie banków spółdzielczych w rozwoju ich działalności, dostosowanej do szybko zmieniających się przepisów prawa i nowych regulacji, wypracowanie atrakcyjnej oferty usług zrzeszeniowych oraz prowadzenie wspólnych działań biznesowych.

Będziemy kontynuować ponadto proces restrukturyzacji Grupy Kapitałowej celem pozostawienia jedynie spółek niezbędnych dla realizacji podstawowych celów strategicznych Banku, tj. wspierania stabilizacji i wzrostu Zrzeszenia.

V. DZIAŁALNOŚĆ BANKU BPS S.A.

5.1. Współpraca z bankami spółdzielczymi

Na koniec 2023 r. Bank zrzeszał 307 banków spółdzielczych, będących jednocześnie uczestnikami Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS (SOZ BPS). Współpracował ponadto z 8 bankami spółdzielczymi, a także z Bankiem Nowym BFG S.A. będącym następcą prawnym Podkarpackiego Banku Spółdzielczego.

W 2023 r. Zrzeszenie BPS, w oparciu o nowe przepisy obowiązującej od 1 grudnia 2022 r. Umowy Zrzeszenia, zatwierdziło pierwszy projekt zrzeszeniowy. Projekt dotyczy funkcjonalności kartowych online w systemach banków Zrzeszenia BPS w ramach Zielonego Standardu. Ponadto, dostrzegając potrzebę stworzenia zrzeszeniowej hurtowni danych, umożliwiającej realizację procesu centralnego przygotowania obowiązkowych sprawozdań nadzorczych oraz raportów zarządczych, Zgromadzenie Prezesów przyjęło uchwałę dotyczącą podjęcia przez Bank działań niezbędnych do wstępnego przygotowania założeń tego projektu. Wypracowany projekt będzie ostatecznie procedowany w 2024 r. Projekty zrzeszeniowe dotyczą obszarów technologii informatycznej i bezpieczeństwa teleinformatycznego, w tym ujednolicenia systemów, procedur i standardów, co ma istotne znaczenie dla rozwoju oraz biznesowej i organizacyjnej integracji Zrzeszenia BPS. Wszyscy Uczestnicy Zrzeszenia partycypują w finansowaniu kosztów implementacji projektu. Opracowanie i wdrażanie projektów zrzeszeniowych realizowane jest przy zaangażowaniu Rady Zrzeszenia oraz jej Komitetów: Standaryzacji i Rozwoju.

W 2023 r. kontynuowaliśmy organizację Programu Stażowego KOMPAS dla Kandydatów na Prezesów Zarządów Banków Spółdzielczych. Program od lat cieszy się dużym zainteresowaniem wśród banków. Udział w nim to okazja do wymiany doświadczeń, ugruntowania wiedzy i informacji w zakresie współpracy z Bankiem Zrzeszającym, a także możliwość lepszego poznania zarówno Prezesów Zarządów innych banków spółdzielczych, jak i pracowników Banku BPS.

System Ochrony Zrzeszenia BPS

Od 2015 r. w Zrzeszeniu BPS funkcjonuje System Ochrony Instytucjonalnej, spełniający kryteria określone w art. 113 ust. 7 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych.

Rolę jednostki zarządzającej Systemem pełni Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS (SSOZ BPS), której członkami są wszyscy uczestnicy SOZ BPS. Została ona wyposażona w odpowiednie uprawnienia ustawowe oraz umowne. Dysponuje środkami finansowymi, zgromadzonymi w ramach depozytu obowiązkowego i funduszu zabezpieczającego, przeznaczonymi na interwencję zapobiegającą utracie płynności i wypłacalności przez podmioty należące do Systemu. Na koniec grudnia 2023 r. depozyt obowiązkowy wpłacony przez banki spółdzielcze będące uczestnikami SOZ BPS ukształtował się na poziomie 6,6 mld zł i w ciągu roku zwiększył się o 0,2 mld zł.

Fundusz zabezpieczający w danym kwartale powinien stanowić co najmniej 1,0 % kwoty środków gwarantowanych Uczestników Systemu Ochrony, objętych obowiązkowym systemem gwarantowania przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny, według stanu na koniec poprzedniego kwartału. Źródłem funduszu zabezpieczającego są:

- składki wnoszone w tym celu przez Uczestników do SSOZ BPS;
- nadwyżka bilansowa SSOZ BPS w wysokości określonej przez Walne Zgromadzenie Spółdzielni;
- wkłady pieniężne wnoszone przez uczestników, na zasadach określonych w Statucie SSOZ BPS;
- wpłaty z innych tytułów określonych w Umowie Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Według stanu na 31.12.2023 r. fundusz zabezpieczający dysponował kwotą 591,2 mln zł.

Produkty i usługi dla banków spółdzielczych

W 2023 r. prowadziliśmy szereg projektów i rozwiązań produktowych, związanych z podniesieniem konkurencyjności zrzeszonych banków spółdzielczych. Wdrożyliśmy m.in.:

- 1) kredyt ekologiczny z premią BGK. Na koniec 2023 r. porozumienia o współpracy w zakresie udzielania tego kredytu zawarło z naszym Bankiem 57 banków spółdzielczych. W ramach Grupy BPS wydaliśmy 42 promesy na łączną kwotę inwestycji 46,5 mln zł, co stawia nas na IV miejscu wśród wszystkich instytucji zaangażowanych w ten proces;
- 2) program TERMO, który wspiera inwestycje termomodernizacyjne i remontowe. Klienci mogą liczyć na premię i dodatkowy grant termomodernizacyjny z BGK. Na koniec 2023 r. porozumienia w tej sprawie podpisało 37 banków spółdzielczych;
- 3) dwie linie kredytów preferencyjnych – linię UP i linię S - na utrzymanie płynności finansowej z 2% oprocentowaniem płaconym przez kredytobiorcę. Linia UP przeznaczona jest dla producentów rolnych, natomiast Linia S dla podmiotów prowadzących działalność w zakresie obrotu zbożami, obrotu materiałami siewnymi roślin rolniczych, skupu lub mrożenia owoców miękkich.

Banki spółdzielcze ze Zrzeszenia BPS udzieliły:

- a) z linii UP – 25,7 tys. szt. kredytów na kwotę 2,9 mld zł,
- b) z linii S – 74 szt. kredytów na kwotę 258,7 mln zł.

Wśród instytucji oferujących ten produkt, zrzeszone banki spółdzielcze zajęły 2 miejsce pod względem liczby i wartości udzielonych kredytów płynnościowych w ramach obydwu linii.

Dodatkowo:

- 1) aktywnie promowaliśmy współpracę z bankami spółdzielczymi w zakresie przekazywania do Banku klientów BS zainteresowanych otwarciem mieszkaniowego rachunku powierniczego. Oferta ta dotyczy w szczególności tych banków spółdzielczych, które nie mają w swojej ofercie takiego produktu. Dzięki nawiązaniu takiej współpracy, klienci banków spółdzielczych zainteresowani otwarciem MRP otrzymują kompleksową obsługę w tym zakresie, a banki, które polecily takich klientów, otrzymują połowę prowizji za otwarcie MRP. Na koniec 2023 r. umowę o współpracy podpisały 23 banki spółdzielcze;
- 2) wspieraliśmy inicjatywę, polegającą na współfinansowaniu przez banki spółdzielcze projektów rozwoju lokalnych instalacji OZE, tworzonych na potrzeby sąsiadujących gmin i powiatów;
- 3) kontynuowaliśmy współpracę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego w zakresie udzielania portfelowych gwarancji spłaty kredytu, których warunki zmienione zostały w związku z mitygacją skutków pandemii COVID-19 (gwarancje KFG, PLD, FG POIR BIZNESMAX, AGRO). W 2023 r. banki spółdzielcze Zrzeszenia BPS udzieliły 3,3 tys. szt.

kredytów z gwarancjami BGK o łącznej wartości 2,3 mld zł i wolumenie gwarancji 833 mln zł. Największą popularnością cieszyła się gwarancja KFG, którą zastosowano w trzech tysiącach kredytów o wartości 2,1 mld zł;

- 4) udostępniliśmy klientom banków spółdzielczych usługę szybkiego przelewu dotyczącego opłaty od wniosków składanych i pobieranych do/z Wydziałów Krajowego Rejestru Sądowego. Dzięki tej usłudze klienci mogą szybko uiścić należną opłatę bez konieczności podwójnego logowania się do bankowości elektronicznej.
- 5) Prowadziliśmy liczne inicjatywy szkoleniowo-edukacyjne, w tym m.in.:
 - a) Speech Mastery – szkolenia z wystąpień publicznych dla Prezesów banków spółdzielczych z udziałem prof. Jerzego Bralczyka,
 - b) Skuteczny Szef Sprzedaży w zarządzaniu zespołem menedżerów oraz sprzedaż produktów i usług bankowych ukierunkowana na różnorodność pokoleniową Klientów – szkolenie dla Wiceprezesów ds. handlowych,
 - c) Leadership Excellence – certyfikowany program rozwoju kompetencji miękkich dla Prezesów banków spółdzielczych. Jest to program pilotażowy dla 18 Prezesów BS w cyklu 7 szkoleń (spotkania stacjonarne w cyklach miesięcznych),
 - d) Warsztaty z technik sprzedaży dla banków spółdzielczych, które wdrożyły Portal ubezpieczeniowy jako narzędzie do sprzedaży ubezpieczeń w placówkach bankowych,
 - e) „Sprzedaż zaczyna się od analizy” – regionalne Warsztaty z BIK na temat jak analizować portfel i teren działania banku w celu zwiększenia sprzedaży kredytów,
 - f) Podstawy skutecznej komunikacji w zespole – spotkanie grup regionalnych części południowo-wschodniej Polski. Zakres tematyczny to: „Jak zarządzać zespołem w dobie zmieniających się realiów rynkowych?” oraz „Jak tworzyć zgrane i efektywne zespoły?”. W spotkaniu uczestniczyło 50 przedstawicieli BS,
 - g) „eWnioski jako współczesne narzędzie pozyskiwania nowego Klienta - plany i możliwości rozwoju tego narzędzia”, „Jak skutecznie korzystać z Zrzeszeniowej kampanii marketingowej” oraz „Jakie rozwiązania i narzędzia są nam potrzebne, aby wypracować harmonogram istotnych działań w kwestii standaryzacji produktowej w Zrzeszeniu” – spotkanie przedstawicieli BS z Polski Południowo-Wschodniej, w którym uczestniczyło 70 osób.

Ekspertki ds. współpracy z bankami spółdzielczymi

W 2023 r. kontynuowaliśmy prace w ramach powstałego w 2020 r. Zespołu ds. współpracy z bankami spółdzielczymi. Zespół składa się z ekspertek, będących mobilnymi doradcami, których zadaniem jest indywidualna pomoc w implementacji rozwiązań produktowych lub technologicznych na poziomie banków spółdzielczych oraz dobór produktów najlepiej odpowiadających potrzebom klientów BS-ów. Ekspertki pracują bezpośrednio z BS-ami podczas indywidualnych spotkań i szkoleń w ich siedzibach, dążąc do zwiększania zakresu oferty produktowej i przychodów z prowadzonej działalności.

Dodatkowo, w regionie każdej z ekspertek działają cztery Zespoły Liderów Zmian, mających na celu poprawę współpracy, wymianę informacji oraz doświadczeń pomiędzy bankami i w efekcie lepsze wykorzystanie potencjału funkcjonowania w ramach Zrzeszenia. W ramach prac zespołów opracowany został Podręcznik „Wystandardyzowane metody wykorzystania Social Mediów w Banku Spółdzielczym”. Nad materiałem udostępnionym wszystkim bankom spółdzielczym w Zrzeszeniu pracowało 60 przedstawicieli BS.

Działania promocyjne

W 2023 r. w celu poprawy pozycji konkurencyjnej banków spółdzielczych prowadziliśmy rozbudowane działania promocyjne. Komunikacja marketingowa Zrzeszenia BPS ukierunkowana była z jednej strony na budowanie świadomości marki banków spółdzielczych z Grupy BPS, jako wiarygodnego i stabilnego partnera, a zarazem instytucji zapewniającej współczesne rozwiązania dla swoich klientów, z drugiej natomiast na wspieranie w pozyskiwaniu nowych klientów oraz zwiększaniu uproduktowienia i lojalności obecnych. Działania te obejmowały:

- 1) kontynuację współpracy z ambasadorem marki – Tomaszem Jakubiakiem, który reprezentuje Zrzeszenie BPS zarówno w formatach reklamowych (wideo, radio, druk, oznaczenia placówek), jak i uczestnicząc w licznych eventach lokalnych oraz ogólnopolskich;

- 2) kampanię zrzeczeniową w telewizji, wzmocnioną sponsoringiem programów w formacie MasterChef oraz reklamą radiową i systematyczną komunikacją w Internecie;
- 3) kontynuację wyklejania witryn placówek przekazem spójnym z działaniami zrzeczeniowymi (do 650 oklejonych w 2022 r. dołączyło kolejne 150);
- 4) akcje promocyjne wspierające sprzedaż, w tym m.in. loteria promująca sprzedaż produktów banków dla klientów indywidualnych oraz ekskluzywne promocje dla Zrzeszenia BPS, współorganizowane przez Bank i organizacje płatnicze Mastercard i Visa. Działania marketingowe w tym obszarze były uzupełniane akcjami motywacyjnymi dla pracowników sprzedaży;
- 5) prowadzenie serwisów: portalu mojbank.pl oraz profilu FB Jesteś u Siebie, które mają na celu budowanie pożądanego wizerunku oraz wspieranie pozyskiwania klientów i sprzedaży produktów zrzeczeniowych;
- 6) wprowadzenie rozwiązań z zakresu sztucznej inteligencji, które pozwoliło stworzyć ponad 600 spersonalizowanych wariantów reklamy wideo (dla każdego zrzeszonego banku po dwie reklamy, w których stworzony przy pomocy AI Tomasz Jakubiak zaprasza do placówek) i emitować je lokalnie na terenie działania danego banku (za pośrednictwem serwisu Youtube). To pierwsza tego typu kampania w Polsce i jednocześnie jedna z pierwszych na świecie. Technologia ta doskonale wpisuje się w założenia strategiczne Zrzeszenia BPS od ogólnopolskiego budowania wizerunku, do lokalnego pozyskiwania klienta przez banki, które otrzymują odpowiednie narzędzia marketingowe. Rozwiązanie to będzie rozwijane i mocno eksploatowane w 2024 r.

Realizacja rozliczeń

W ramach działalności zrzeczeniowej prowadziliśmy obsługę elektronicznych rozliczeń pieniężnych, krajowych oraz zagranicznych.

Według stanu na 31 grudnia 2023 r. Centrum Rozliczeń Elektronicznych (CRE) Banku, w zakresie rozrachunków międzybankowych i międzyoddziałowych, obsługiwało rozliczenia 326 jednostek banków spółdzielczych i 13 jednostek Banku.

Poniżej przedstawiamy zestawienie ilości przeprowadzonych w 2023 r. w Zrzeszeniu zleceń wysłanych i otrzymanych za pośrednictwem CRE-Elixir, Express-Elixir oraz SORBNET.

	2023 r.	Zmiana r.r.
Zlecenia wysłane i otrzymane przez CRE-Elixir	206,0 mln szt.	-9,3 mln szt.
Zlecenia wysłane i otrzymane przez Express-Elixir	7,6 mln szt.	5,0 mln szt.
Zlecenia wysłane i otrzymane przez SORBNET	271,7 tys. szt.	-0,3 tys. szt.

W ubiegłym roku realizowaliśmy również transakcje walutowe klientów Banku oraz klientów zrzeszonych i współpracujących banków spółdzielczych w 12 walutach za pośrednictwem przelewów SEPA, ekspresowych przelewów TARGET2 oraz tradycyjnych przelewów zagranicznych systemu SWIFT.

	2023 r.	Zmiana r.r.
Przekazy walutowe otrzymane	744,0 tys. szt.	-18,9 tys. szt.
Przekazy walutowe wysłane	249,9 tys. szt.	14,1 tys. szt.

Wraz z implementacją Dyrektywy PSD w UE rośnie popularność przekazów SEPA. Ze względu na niskie prowizje oraz szybki czas realizacji są najpopularniejszym typem rozliczeń dewizowych i stanowiły w 2023 r. 97 % wszystkich zleceń nominowanych w EUR.

	2023 r.	Zmiana r.r.
Przekazy wychodzące SEPA	209,8 tys. szt.	12,2 tys. szt.
Przekazy wpływające SEPA	695,5 tys. szt.	-17,4 tys. szt.

Karty bankowe i bankomaty

Oferta w zakresie usług kartowych obejmuje szeroki wachlarz produktów, w tym wydawanie i obsługę kart płatniczych, zarządzanie bankomatami oraz rozliczanie terminali POS, realizowane we współpracy z IT Card S.A. Te usługi są uznawane za jedne z najnowocześniejszych na rynku. W ramach oferty kart płatniczych dostępne są karty debetowe

i kredytowe, dostosowane zarówno do klientów indywidualnych, jak i instytucjonalnych. Obejmują one również karty z technologią bezstykową, takie jak Visa payWave, MasterCard PayPass, oraz Naklejka Zbliżeniowa Visa. Wszystkie wydawane karty są kartami zbliżeniowymi, a większość z nich (za wyjątkiem Naklejki) może być tokenizowana w urządzeniach mobilnych. Możliwe jest dokonywanie transakcji mobilnych za pomocą usług takich jak Google Pay, Apple Pay, Visa Mobile, Xiaomi Pay, Fitbit Pay, Garmin Pay, a także Amazfit i SwatchPAY. Dodatkowo, karty płatnicze są teraz wydawane na dłuższy, 5-letni okres ważności.

	2023 r.	Zmiana r.r.
Liczba kart debetowych w Zrzeszeniu	1 175,9 tys. szt.	25,1 tys. szt.
Liczba kart kredytowych w Zrzeszeniu	10,3 tys. szt.	-0,3 tys. szt.

Wraz ze wzrostem liczby wydanych kart, nastąpił przyrost realizowanych transakcji.

	2023 r.	Zmiana r.r.
Liczba zrealizowanych transakcji	226,0 mln szt.	21,0 mln szt.
Wartość zrealizowanych transakcji	37,23 mld zł	2,6 mld zł

Terminale POS akceptują karty tradycyjne oraz bezstykowe i mobilne, a także umożliwiają realizowanie transakcji cashback. Jednakże, z uwagi na wysoką cenę bankomatów, kosztów utrzymania urządzeń oraz rosnącego udziału transakcji bezgotówkowych, liczba urządzeń ma tendencję spadkową

	2023 r.	Zmiana r.r.
Liczba bankomatów	2 004 szt.	-23 szt.
Liczba terminali POS	8 793 szt.	-1 217 szt.
Liczba Cash Advance	254 szt.	-32 szt.

5.2. Działalność komercyjna Banku

Poprzez sieć liczącą 13 placówek sprzedażowych prowadzimy niekonkurencyjną wobec zrzeszonych banków spółdzielczych działalność komercyjną. Oferujemy szerokie spektrum rozwiązań finansowych, na które składają się produkty rozliczeniowe, kredytowe, skarbowe oraz związane z oszczędzaniem i inwestowaniem. Zapewniamy także dostęp do wachlarza usług dodatkowych, dostarczanych zarówno przez podmioty z Grupy Kapitałowej (leasing, faktoring, jednostki funduszy inwestycyjnych), jak i te zaczerpnięte z szerokiej oferty rynkowej (ubezpieczenia). Oferta produktowa na bieżąco dostosowywana jest do oczekiwań rynku – preferencji i potrzeb klientów, otoczenia konkurencyjnego, standardów rynkowych oraz wymogów regulacyjnych. W swojej działalności stosujemy podział klientów na następujące segmenty rynkowe:

- 1) klienci detaliczni;
- 2) klienci biznesowi w tym rolnicy;
- 3) jednostki samorządu terytorialnego (JST).

Głównym kanałem dystrybucji jest sieć oddziałów własnych, uzupełniana dla wybranych segmentów przez pośredników finansowych.

Segment bankowości detalicznej

W ofercie dla klientów detalicznych posiadamy kompleksową gamę produktów oszczędnościowych, rozliczeniowych, kredytowych oraz kart płatniczych (wydawanych w ramach organizacji Mastercard i Visa) oraz płatności BLIK. Wśród oferty kredytowej znajdują się kredyty hipoteczne, kredyty gotówkowe oraz karty kredytowe.

W 2023 r. wprowadziliśmy nową promocję kredytów hipotecznych pod nazwą "Po Sąsiedzku", oferując klientom kredyty hipoteczne z ubezpieczeniem na życie przy oprocentowaniu zmiennym. W ramach tej akcji promowaliśmy także rozwiązania ekologiczne, oferując atrakcyjne warunki kredytowe dla nieruchomości o niskim zużyciu energii.

W lipcu 2023 r., w ramach Programu Pierwsze Mieszkanie, wprowadziliśmy do oferty Banku "Bezpieczny Kredyt 2%", jako odpowiedź na rządowy program wspierający osoby planujące zakup pierwszego mieszkania. Program ten poza stałym, atrakcyjnym oprocentowaniem, umożliwiał korzystanie z gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego w przypadku braku środków na wkład własny.

W ramach udziału w Programie "Czyste powietrze", oferowaliśmy kredyty gotówkowe wspierające poprawę jakości powietrza i redukcję emisji gazów cieplarnianych. Kredyty te umożliwiały finansowanie działań takich jak: demontaż nieefektywnych źródeł ciepła, zakup i instalację nowych źródeł ogrzewania, instalację wentylacji z odzyskiem ciepła oraz inne środki poprawiające efektywność energetyczną budynków.

Oferta kredytów gotówkowych obejmowała również kredyty ekologiczne na cele związane z zieloną transformacją, e-Gotówkę, czyli kredyty gotówkowe dostępne przez kanał zdalny oraz inne produkty z okresowymi promocjami dla obecnych i nowych klientów Banku.

Kontynuowaliśmy ponadto rozwój płatności cyfrowych, dodając kolejne opcje płatności zegarkiem, takie jak Amazfit i SwatchPAY. Aktywnie promowaliśmy również tokenizację kart płatniczych, aby korzystanie z kart było jeszcze wygodniejsze dla naszych klientów. Proces ten został wsparty dalszym rozwojem płatności cyfrowych w Banku.

Ponadto, jako agent ubezpieczeniowy dla 8 towarzystw ubezpieczeniowych, oferujemy szeroki zakres ubezpieczeń na życie, majątkowych i komunikacyjnych dla klientów indywidualnych, biznesowych oraz sektora rolnego. Nasza oferta ubezpieczeniowa stale się rozwija poprzez poszerzanie współpracy z partnerami w dystrybucji ubezpieczeń.

W 2023 r. w ramach aplikacji Ferryt wdrożyliśmy Portal Pośrednika, służący zautomatyzowaniu procesu przekazywania i oceny wniosków kredytowych, póki co hipotecznych, a docelowo również kredytów gotówkowych. Obecnie współpracujemy z największymi potentatami w branży pośrednictwa finansowego: Expander Advisors Sp. z o.o., DK Notus Sp. z o.o., oraz Grupą ANG S.A. Prowadzimy również rozmowy w sprawie nawiązania współpracy z Credipass Polska S.A, mFinanse S.A., Platinum Financial Sp. z o.o., S.K. oraz Dom Development Kredyty Sp. z o.o. Dodatkowo, utworzyliśmy 5-cio osobowy Wydział Rozwoju Zewnętrznych Kanałów Sprzedaży, mający za zadanie nadzorowanie rozwoju współpracy z firmami pośrednictwa finansowego oraz motywowanie pośredników do zwiększania miesięcznych wolumenów sprzedaży. Rozwój współpracy z nowymi pośrednikami, którzy sprzedają na rynku bankowym ok. 2 mld zł kredytów hipotecznych miesięcznie, powinno wpłynąć na znaczące zwiększenie sprzedaży produktów hipotecznych w Banku.

Segment bankowości biznesowej i JST

Oferta rachunków przeznaczonych dla klientów biznesowych dopasowana jest do segmentu wykonywanej działalności i jej specyfiki. Rozwiązania dla siebie mogą znaleźć zarówno przedsiębiorcy rozpoczynający działalność gospodarczą, jak też firmy poszukujące kont indywidualnie dostosowanych do swoich potrzeb.

W ofercie znajdują się także: rachunki pomocnicze umożliwiające wydzielenie środków na określone cele np. płace, rachunki powiernicze, w tym zamknięty mieszkaniowy rachunek powierniczy oraz otwarty mieszkaniowy rachunek powierniczy, rachunki lokacyjne, a także lokaty terminowe oraz typu overnight (O/N). Rachunki w Banku prowadzone są zarówno w złotych, jak i w walutach wymiennalnych (EUR, USD, GBP).

W skład podstawowej oferty kredytowej wchodzi: kredyty w rachunku bieżącym, obrotowe odnawialne i nieodnawialne, inwestycyjne oraz zabezpieczone hipotecznie.

Dodatkowo klienci biznesowi mogą korzystać z programów realizowanych z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Należą do nich:

- program TERMO wspierający projekty termomodernizacyjne i remontowe,
- program unijny Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (nowa unijna perspektywa finansowania na lata 2021-2027), z którego udzielamy kredyty technologiczne i ekologiczne z premią BGK.

Oferta produktowa w tym segmencie jest na bieżąco modyfikowana i dostosowywana do oczekiwań klientów, otoczenia rynkowego oraz zmian w przepisach prawa.

Naszym nadrzędnym celem jest zapewnienie klientom dostępu i możliwości korzystania z produktów w sposób prosty, wygodny i bezpieczny. Koncentrujemy się na dostarczaniu kompleksowych rozwiązań opartych o nowoczesne technologie oraz na cyfryzacji procesów biznesowych. Modyfikujemy procesy, upraszczamy i skracamy wymaganą dokumentację oraz rozwijamy kanały cyfrowe i ścieżki elektronicznego obiegu dokumentów.

W 2023 r. w obszarze klienta biznesowego:

- 1) wprowadziliśmy do oferty Banku nowy produkt – kredyt ekologiczny z premią BGK, który przeznaczony jest na inwestycje w zakresie poprawy efektywności energetycznej poprzez modernizację posiadanej w firmach infrastruktury;

- 2) wdrożyliśmy program TERMO, który umożliwia realizację przedsięwzięć termomodernizacyjnych z premią BGK, gdzie wysokość premii może być powiększona o dodatkowy grant;
- 3) zastosowaliśmy zmiany wynikające z przepisów prawa (ustawa o konsumenckiej pożyczce lombardowej), które wprowadzają dla osób fizycznych prowadzących gospodarstwo rolne reżim prawny, jak dla konsumenta w zakresie zawieranych umów kredytowych;
- 4) uprościliśmy język komunikacji z naszymi klientami – klienci biznesowi mają dostęp do regulaminu kredytowania napisanego zgodnie z zasadami prostego języka;
- 5) usprawniliśmy proces udzielania kredytu w rachunku bieżącym dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą - dla małych zaangażowań; decyzja kredytowa może być podjęta w ciągu 48 godzin;
- 6) rozbudowaliśmy ofertę MRP o mechanizm automatycznego pobierania składek na Deweloperski Fundusz Gwarancyjny (DFG), które deweloper zobowiązany jest wyliczyć i zapłacić od każdej wpłaty nabywcy. Dzięki temu system bankowy automatycznie kontroluje wpłaty nabywców, wylicza odpowiednią kwotę składki na DFG i pobiera ją z rachunku wskazanego przez dewelopera na rachunek składowy prowadzony w Banku. Ten automat cieszy się dużą popularnością wśród deweloperów, szczególnie tych, którzy prowadzą duże inwestycje, gdyż znacznie usprawnia ich pracę;
- 7) wprowadziliśmy usługę bezpośrednich wpłat gotówki na rachunek firmowy, za pośrednictwem bankomatów z funkcją wpłat (wpłatomaty, cash-recyclery) w sieci Planet Cash. Wpłaty możliwe są non-stop przez cały tydzień, a wpłacana kwota natychmiast jest księgowana na koncie klienta i dostępna do dalszych rozliczeń. Dla klientów to wygoda i oszczędność czasu – do dyspozycji mają ponad 2300 urządzeń sieci Planet Cash w całym kraju;
- 8) wdrożyliśmy rozwiązania wspierające doradców biznesowych w procesie przyjęcia i oceny wniosku o finansowanie obrotowe klientów biznesowych w zakresie:
 - wstępnej oceny sprawozdania finansowego klienta,
 - kalkulacji zdolności kredytowej i weryfikacji punktu odcięcia, wynikających z metodyk,
 - ograniczenia zakresu informacji wypełnianych przez doradcę;
- 9) wprowadziliśmy Generator listy wymaganych dokumentów do wniosków klientów biznesowych. Narzędzie zbudowane jest w systemie Ferryt, wspiera doradcę w tworzeniu spersonalizowanej listy dokumentów w ramach określonych kryteriów;
- 10) zmieniliśmy ofertę kredytu deweloperskiego:
 - dodaliśmy możliwość kredytowania składki na Deweloperski Fundusz Gwarancyjny,
 - poprawiliśmy warunki dotyczące udziału środków własnych i wymaganego poziomu przedsprzedaży,
 - zmieniliśmy zasady uwalniania części środków z MRP na rachunek bieżący kredytobiorcy,
 - poprawiliśmy warunki w zakresie wymaganego poziomu przedsprzedaży przy wypłacie kolejnych transz kredytu.

W 2023 r. podjęliśmy decyzję o rozwijaniu współpracy z segmentem Agro, przede wszystkim z przedsiębiorstwami MSP Agro. Będziemy dopasowywać i rozszerzać ofertę produktów, w celu zwiększenia konkurencyjności na rynku oraz poszerzać wiedzę dotyczącą agrobiznesu wśród pracowników, aby być partnerem w rozmowach o ich biznesie. Będziemy też rozwijać kanały dotarcia do klientów Agro, poprzez ścisłą współpracę z Wydziałem Rozwoju Zewnętrznych Kanałów Sprzedaży, a także poprzez bezpośredni kontakt z klientami, uczestniczenie w wydarzeniach regionalnych i branżowych, konferencjach, forach oraz szkoleniach.

Pod koniec 2023 r. zapoczątkowany został proces zmian w obszarze konsorcjów inicjowanych przez banki spółdzielcze. Wyznaczone zostały ogólne ramy zadaniowe i czasowe, zgodnie z którymi prowadzone będą prace dostosowawcze w zakresie procesów, regulacji itp.

Planowane zmiany dotyczą głównie:

- centralizacji współpracy z bankami spółdzielczymi (bezpośrednią współpracą z BS zajmie się Departament Zarządzania Sprzedażą),
- przyśpieszenia procesu podejmowania decyzji kredytowych,
- usprawnienia przepływu informacji między konsorcjantami,
- dostosowania regulacji do specyfiki i potrzeb klientów BS-ów.

W sektorze finansowania JST w 2023 r. naszym nadrzędnym celem było poszukiwanie transakcji wpisujących się w politykę cenową Banku, z określoną marżą powyżej 1%. Uczestniczyliśmy w przetargach o łącznym wolumenie 423 mln zł, jednak silna konkurencja cenowa w sektorze bankowym znacząco odbiegała od założeń przyjętych przez Bank. W czerwcu, sierpniu oraz październiku 2023 r. przesłaliśmy do zrzeszonych banków spółdzielczych raport na temat wysokości cen ofertowych w przetargach z całej Polski, co spotkało się z pozytywnym odzewem i skutecznie wpływało na zwiększenie wolumenu wygranych przetargów wewnątrz Zrzeszenia BPS.

W 2023 r. prowadziliśmy program Akademia Zarządzania i Sprzedaży, mający na celu budowanie oraz rozwijanie kompetencji sprzedażowych pracowników Oddziałów. W ramach programu, Bank przy współpracy z Sandler Training Polska Sp. z o.o., przeprowadził szkolenia dla pracowników obszaru detalicznego i biznesowego z zakresu miękkich kompetencji sprzedażowych, w podziale na 5 paneli szkoleniowych: rozpoznawanie potrzeb klienta, efektywność osobista i zarządzanie sobą w czasie, techniki sprzedaży/skuteczna rozmowa sprzedażowa, rozmowa telefoniczna i „zimne telefony”, negocjacje. Szkolenia przyczyniły się do poznania najważniejszych elementów w obszarze sprzedaży i zarządzania, a także poznania narzędzia podnoszącego poziom efektywności.

5.3. Rynek pieniężny i kapitałowy

W ramach polityki inwestycyjnej w 2023 r., analogicznie jak w latach poprzednich, koncentrowaliśmy się na realizacji zadań zrzeszeniowych, głównie na obsłudze finansowej banków spółdzielczych, zagospodarowywaniu nadwyżek środków pieniężnych oraz zapewnianiu bezpieczeństwa płynnościowego Zrzeszenia z uwzględnieniem uwarunkowań makroekonomicznych oraz bieżącej sytuacji na rynku międzybankowym.

Środki pozyskane

Środki pozyskane przez Bank na rynku pieniężnym i kapitałowym na koniec 2023 r. wyniosły 26,6 mld zł i w porównaniu do stanu odnotowanego przed rokiem wzrosły o 3,9 mld zł. Powyższa sytuacja była przede wszystkim pochodną podwyżek stóp procentowych na rynkach finansowych, w wyniku czego lokaty w Banku Zrzeszającym stały się bardziej atrakcyjne. Natomiast niewielki spadek salda depozytów krótkoterminowych związany był z udoskonalaniem przez banki spółdzielcze polityki elastycznego zarządzania bieżącą płynnością.

Dążąc do spełnienia wymogów w zakresie utrzymywania wyznaczonego przez BFG minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych, na przełomie czerwca i lipca 2023 r. wyemitowaliśmy obligacje podporządkowane w wysokości 97,2 mln zł oraz na przełomie listopada i grudnia 2023 r. w kwocie 140 mln zł. W rezultacie, stan zobowiązań podporządkowanych na koniec 2023 r. zwiększył się w porównaniu z poziomem sprzed roku o 237,2 mln zł.

Tabela 2. Środki pozyskane na rynku pieniężnym i kapitałowym (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2022	31.12.2023	Zmiana 2023-2022	Dynamika 2023/2022
Środki pozyskane*, z tego:	22 725 693	26 604 764	3 879 071	117,1%
Zobowiązania wobec banków spółdzielczych, z tego:	22 420 718	26 062 589	3 641 871	116,2%
- depozyty banków spółdzielczych**	22 343 903	25 985 773	3 641 870	116,3%
<i>bieżące</i>	3 555 210	3 554 136	-1 074	100,0%
<i>terminowe</i>	18 788 693	22 431 637	3 642 944	119,4%
- obligacje zwykle niepodporządkowane	76 816	76 816	0	100,0%
Obligacje podporządkowane Banku	304 975	542 175	237 200	177,8%

* Z wyłączeniem odsetek bilansowych oraz korekty wartości

** Z wyłączeniem środków zgromadzonych na Funduszu Pomocowym

Środki angażowane

Środki angażowane w Banku Centralnym oraz na rynku pieniężnym i kapitałowym wyniosły łącznie 24,5 mld zł i w porównaniu do stanu odnotowanego przed rokiem zwiększyły się o 5,0 mld zł.

Lokując pozyskane środki na rynku finansowym, stosowaliśmy przede wszystkim zasadę efektywnego i bezpiecznego zarządzania płynnością Zrzeszenia BPS, z uwzględnieniem wszystkich rekomendacji i regulacji nadzorczych. W 2023 r.

zdecydowaną większość środków zaangażowaliśmy w instrumenty skarbowe bądź papiery posiadające gwarancje Skarbu Państwa. Prowadziliśmy politykę inwestycyjną mając na uwadze ograniczanie ekspozycji narażonych na ryzyko stopy procentowej i walutowe, zgodnie z nałożonymi limitami zaangażowania.

Tabela 3. Środki zaangażowane w Banku Centralnym oraz na rynku pieniężnym i kapitałowym (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2022	31.12.2023	Zmiana 2023-2022	Dynamika 2023/2022
Środki zaangażowane, z tego:	19 425 629	24 463 784	5 038 155	125,9%
Rachunki bieżące i terminowe w Banku Centralnym	2 832 112	1 654 014	-1 178 098	58,4%
Należności od innych banków, z tego:	581 356	544 122	-37 234	93,6%
- rachunki bieżące	149 453	104 747	-44 706	70,1%
- lokaty międzybankowe	415 415	416 709	1 294	100,3%
- należności z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	16 488	22 666	6 178	137,5%
Dłużne papiery wartościowe	15 347 547	21 600 391	6 252 844	140,7%
Inwestycje kapitałowe i pozostałe instrumenty dłużne*	664 614	665 257	643	100,1%

* Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych otwartych oraz Akcje Visa Inc.

Wielkość portfela instrumentów dłużnych determinowana jest wysokością pozyskanych pasywów, w tym głównie zobowiązań wobec banków spółdzielczych. W związku z powyższym przyrost w 2023 r. poziomu depozytów banków spółdzielczych spowodował zwiększenie stanu dłużnych papierów wartościowych (o 6,3 mld zł).

Najwyższy wzrost zaangażowania odnotowano w przypadku bonów pieniężnych, co wynikało w głównej mierze ze stosunkowo wysokiej rentowności tych papierów oraz wymogów dotyczących płynności bieżącej Banku i Zrzeszenia.

Zwiększyło się także zaangażowanie w obligacje Skarbu Państwa z poziomu 6,2 mld zł na koniec 2022 r. do poziomu 8,6 mld zł na koniec 2023 r.

Nieznaczne obniżenie zaangażowania odnotowano jedynie w pozycji obligacje komunalne i komercyjne, ze względu na spadek ich atrakcyjności na rynku w porównaniu do rentowości papierów SP i NBP. Jednocześnie, część obligacji JST (ok. 60 mln zł) osiągnęła datę zapadalności.

W celu poprawy rentowności aktywów walutowych oraz w związku z ograniczonymi możliwościami lokowania środków walutowych na rynku pieniężnym, Bank w ubiegłym roku rozpoczął inwestycje w Euroobligacje emitowane przez BGK. Na koniec 2023 r. zaangażowanie w powyższe instrumenty wyniosło 0,5 mld zł.

Tabela 4. Stan dłużnych papierów wartościowych* (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2022	31.12.2023	Zmiana 2023-2022	Dynamika 2023/2022
Dłużne papiery wartościowe, z tego:	15 347 547	21 600 391	6 252 844	140,7%
Bony pieniężne	4 793 904	8 252 391	3 458 487	172,1%
Obligacje Skarbu Państwa	6 236 852	8 597 240	2 360 388	137,8%
Obligacje w walutach obcych	0	471 873	471 873	-
Obligacje komunalne	1 050 257	981 890	-68 367	93,5%
Obligacje komercyjne	49 448	49 116	-332	99,3%
Papiery banków komercyjnych	3 217 086	3 247 881	30 795	101,0%

* Dane zarządcze Banku.

Stan inwestycji kapitałowych i pozostałych instrumentów dłużnych na koniec 2023 r. wyniósł 665,3 mln zł i ukształtował się na poziomie zbliżonym do osiągniętego na koniec 2023 r. (dynamika 100,1 %).

Obniżenie zaangażowania odnotowano w przypadku:

- 1) inwestycji w podmioty zależne i stowarzyszone (o 8,0 mln zł), z uwagi na prowadzone działania restrukturyzacyjne mające na celu dezinvestycję w fundusze inwestycyjne zamknięte (likwidacja części funduszy);
- 2) udziałów mniejszościowych (o 1,0 mln zł), w konsekwencji utworzenia odpisu związanego z niepowodzeniem restrukturyzacji podmiotu, którego udziały zostały nabyte na skutek konwersji wierzytelności.

Wzrost bilansowego zaangażowania odnotowano natomiast w przypadku jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych FIO (o 4,7 mln zł), w wyniku wzrostu wyceny rynkowej SFIO AGRO KnR oraz BPS FIO BPS Akcji, pomimo umorzeń w 2023 r. w BPS FIO na kwotę 6,4 mln zł netto.

Tabela 5. Stan inwestycji kapitałowych* (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2022	31.12.2023	Zmiana 2023-2022	Dynamika 2023/2022
Inwestycje kapitałowe, z tego:	451 248	444 217	-7 031	98,4%
Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone	438 537	430 508	-8 029	98,2%
Akcje mniejszościowe	11 540	13 551	2 011	117,4%
Udziały mniejszościowe	1 171	158	-1 013	13,5%
Pozostałe instrumenty dłużne, z tego:	213 366	221 040	7 674	103,6%
Jednostki uczestnictwa w f-szach inwestycyjnych FIO	187 802	192 473	4 671	102,5%
Akcje Visa Inc.	25 564	28 567	3 003	111,7%
Razem	664 614	665 257	643	100,1%

* Dane zarządcze Banku.

VI. DZIAŁALNOŚĆ REALIZOWANA PRZEZ SPÓŁKI GRUPY

Spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej zapewniają kompleksową obsługę finansową poprzez udostępnienie klientom w jednym miejscu wystandaryzowanych produktów, zarówno dla klientów Banku, jak i zrzeszonych banków spółdzielczych.

BPS Leasing S.A. (BPS Leasing i Faktoring) – Spółka świadczy kompleksowe usługi leasingu środków trwałych oraz usługi faktoringowe dla klientów Grupy Kapitałowej i zrzeszonych banków spółdzielczych. Prowadzi aktywną sprzedaż leasingu klasycznego poprzez oddziały Banku oraz zrzeszone banki spółdzielcze. Oferta faktoringowa Spółki obejmuje finansowanie w ramach faktoringu z regresem (niepełnego), faktoringu bez regresu (pełnego) oraz faktoringu odwrotnego (finansowanie dostaw). Dodatkowo, Spółka zapewnia klientom usługi monitorowania i administrowania należnościami. W 2023 r. wypracowała korzystny wynik finansowy (4,3 mln zł), który przyczyni się do odbudowy kapitałów własnych.

BPS TFI S.A. – Spółka w 2023 r. zajmowała się tworzeniem otwartych i zamkniętych funduszy inwestycyjnych oraz ich zarządzaniem. Oferowała szeroki zakres funduszy inwestycyjnych różnych klas aktywów, programy systematycznego inwestowania i usługi z zakresu zarządzania portfelami – „Asset Management”. Ponadto, Spółka zajmowała się sprzedażą produktów zabezpieczenia emerytalnego, takich jak: Pracownicze Programy Emerytalne (PPE), Indywidualne Konta Emerytalne (IKE) i Indywidualne Konta Zabezpieczenia Emerytalnego (IKZE). W ramach restrukturyzacji Spółki prowadzony był proces przygotowawczy do przekazania zarządzania otwartymi funduszami inwestycyjnymi do innego TFI, którego zakończenie planowane jest w 2024 r. W 2023 r. Spółka wypracowała dodatni wynik finansowy netto (0,5 mln zł), podczas gdy przed rokiem wygenerowała stratę.

Dom Maklerski Banku BPS S.A. – W związku z Uchwałą Walnego Zgromadzenia Spółki z grudnia 2023 r. o jej rozwiązaniu, prowadzony jest proces likwidacji i wygaszania działalności maklerskiej. Decyzja ta związana była z wieloletnimi stratami podmiotu i brakiem perspektyw dla jego urentownienia.

We wrześniu 2023 r. zawarto porozumienie o współpracy pomiędzy Domem Maklerskim Banku BPS S.A., Domem Maklerskim Banku Ochrony Środowiska S.A. i Bankiem BPS S.A. i w IV kw. 2023 r. przeprowadzono liczne transfery aktywów na rachunkach maklerskich klientów, celem przygotowania DM Banku BPS S.A. do zakończenia działalności maklerskiej. Dodatkowo, w Banku utworzone zostało Biuro Usług Powierniczych⁷, którego głównym zadaniem jest prowadzenie rachunków papierów wartościowych banków spółdzielczych.

⁷ Rozpoczęcie działalności przez BUP w zakresie oferowania bankom spółdzielczym nowej usługi i przeniesienia aktywów zgromadzonych na rachunkach papierów wartościowych z Domu Maklerskiego do Banku, uwarunkowane było uzyskaniem zgody KNF i rejestracji zmiany Statutu w tym zakresie przez sąd rejestrowy. Zmiany Statutu Banku zostały uchwalone przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Banku 28 listopada 2023 r. i zarejestrowane przez sąd rejestrowy 13.12.2023 r.

BPS Nieruchomości S.A. – podmiot świadczy usługi w zakresie obsługi administracyjnej, zarządzania nieruchomościami, a także prowadzi działalność w zakresie wynajmu i zarządzania nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi. W 2023 r. wynik finansowy netto Spółki wyniósł 0,7 mln zł.

FW Południe Sp. z o.o. – Spółka powołana do przygotowania, realizacji i bieżącej eksploatacji farm wiatrowych. Zajmuje się dostarczaniem do koncernu energetycznego energii wytworzonej w źródłach odnawialnych. Eksploatuje farmę wiatrową składającą się z dwóch jednostek wytwórczych o mocy 2,5 MW każda. Wytworzoną energię odsprzedaje po cenach rynkowych na Towarowej Gieldzie Energii S.A. Spółka prowadzi działalność rentowną i cyklicznie zwiększa bazę kapitałową Grupy Kapitałowej. W 2023 r. wypracowała dodatni wynik finansowy netto w wysokości 1,5 mln zł.

Uzdrowisko Iwonicz S.A., Zakład Leczniczy „Uzdrowisko Nałęczów” S.A., Uzdrowisko Kamień Pomorski S.A., Uzdrowisko Konstancin-Zdrój S.A. – prowadzą działalność uzdrowską i sanatoryjną. Łącznie w 2023 r. spółki wypracowały wynik finansowy netto na poziomie 13,2 mln zł, tj. znacznie korzystniejszym niż przed rokiem.

VerDIT Sp. z o.o. (dawniej: Centrum Rozwoju Usług Zrzeszeniowych Sp. z o.o.) – spółka stowarzyszona, opracowuje rozwiązania IT dla podmiotów z Grupy Kapitałowej i banków spółdzielczych oraz zapewnia i administruje niezbędnymi systemami informatycznymi. W 2023 r. wypracowała dodatni wynik finansowy netto (0,1 mln zł).

BPS Grzybowska 81 Sp. z o.o. – jednostka stowarzyszona zajmująca się świadczeniem usług najmu pomieszczeń oraz wyposażenia. Wypracowany przez nią w 2023 r. wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 0,3 mln zł.

G81 Inwestycje 1 S.A., G81 Inwestycje 2 S.A., G81 Inwestycje 3 S.A., G81 Inwestycje 4 S.A., G81 Inwestycje 5 S.A. – spółki specjalnego przeznaczenia będące jednostkami stowarzyszonymi, powołanymi w celu inwestycji bezpośrednich i pośrednich na rynku nieruchomości komercyjnych.

VII. ROZWÓJ TECHNOLOGII INFORMATYCZNYCH

W 2023 r. przeznaczaliśmy na projekty IT kwotę 16,7 mln zł, tj. niemal dwukrotnie wyższą niż w roku poprzednim. Wzrost wydatków na rozwój technologii informatycznych był wynikiem, podjętej w 2021 r. decyzji o wymianie systemu centralnego (CSB) oraz wdrożeniu zmian w dotychczasowej architekturze IT.

W ramach projektu CSB planowana jest wymiana systemu finansowo - księgowego, bankowości elektronicznej i mobilnej, a także wdrożenie nowej Hurtowni Danych.

Rok 2023 to okres intensywnych prac w obszarze realizacji projektów zrzeszeniowych. W czerwcu 2023 r. został przyjęty przez Zgromadzenie Prezesów Projekt Funkcjonalności Kartowe Online, obejmujący zmiany w systemach banków spółdzielczych dla obszaru kartowego i płatnościowego. Projekt zakłada usprawnienie centralnego systemu do zarządzania kartami oraz uzupełnienie luk funkcjonalnych dla klientów w kanałach elektronicznych. Dzięki nim klienci naszego Zrzeszenia będą mogli zarządzać swoimi kartami, zarówno debetowymi, jak i kredytowymi, z poziomu bankowości elektronicznej i mobilnej. Do oferty wprowadzamy również karty wirtualne, wielowalutowe i przedpłacone.

Rozpoczęliśmy ponadto prace w zakresie zrzeszeniowej hurtowni danych. Hurtownia zrzeszeniowa to nie tylko narzędzie przenoszące obowiązki sprawozdawcze na Bank Zrzeszający, ale narzędzie, które wspierać będzie procesy sprzedażowe, umożliwi personalizację oferty i prognozowanie zachowań konsumentów. Ta inwestycja w przyszłość pozwoli nam na lepsze zrozumienie potrzeb klientów i dostosowanie oferty do oczekiwań rynku, a także na wcześniejsze dostrzeganie potencjalnych ryzyk i przewidywanie przyszłych trendów.

Wspólnie z Komitetem Rozwoju Rady Zrzeszenia pracowaliśmy również nad dwoma projektami: dostosowaniem systemów IT w bankach spółdzielczych do reformy wskaźników stopy procentowej WIRON/WIBOR oraz udostępnieniem bankom spółdzielczym usług weryfikacji klienta, który legitymuje się aplikacją mObywatel.

W 2023 r. kontynuowaliśmy prace w zakresie rozwoju platformy Ferryt, tj. platformy służącej do modelowania i kompleksowego zarządzania procesami w czasie rzeczywistym. W obszarze procesów sprzedażowych przygotowaliśmy:

- portal dla Pośredników wykorzystywany przy udzielaniu kredytu hipotecznego. Portal będzie również wykorzystywany do sprzedaży bezpiecznego kredytu gotówkowego;

- usługę AML w Zrzeszeniu, polegającą na weryfikacji klienta podczas nawiązywania relacji z bankiem w bazach zewnętrznych PEP (osoby zajmujące eksponowane stanowisko polityczne). Usługa jest dostępna dla banków spółdzielczych od 2.01.2024 r. i prowadzony jest proces jej sprzedaży;
- usprawnienie procesu parametryzacji eProcesów (eKonto, eGotówka) w zakresie aktualizacji reprezentantów BS;
- moduł generatora checklisty dokumentów dla kredytów biznesowych. Polega on na udostępnieniu na Platformie Ferryt możliwości automatycznego generowania listy wymaganych dokumentów od klienta w procesach sprzedażowych, na podstawie wcześniej zdefiniowanych kryteriów.

Platforma Ferryt będzie wykorzystywana do kolejnych procesów obsługi klientów w Zrzeszeniu, w tym m.in. do obsługi kredytu hipotecznego, a w następnej kolejności kredytu gotówkowego.

W zakresie procesów back-office'owych udostępniliśmy m.in.:

- eKancelarię, tj. elektroniczną obsługę poczty przychodzącej i wychodzącej przez kancelarię Banku,
- automatyzację procesów HR'owych, umożliwiającą składanie i obsługę wniosków z obszaru zarządzania kadrami (eliminacja arkuszy Excel).

W 2023 r. zakończyliśmy ponadto wdrażanie systemu SFinX, w zakresie dwóch modułów:

- 1) kredyt gotówkowy – moduł umożliwiający implementację kompletnego procesu obsługi wniosków dla klienta indywidualnego. Proces gotówkowy oparty o workflow zapewnia przeprosowanie wniosku o kredyt od etapu symulacji i ofertowania, rejestracji wniosku po analizę kredytową, podjęcie decyzji kredytowej i przygotowanie umowy kredytowej oraz założenie rachunku kredytowego i rejestrację zabezpieczeń w systemie transakcyjnym defBank w sposób automatyczny;
- 2) windykacja i restrukturyzacja – moduł dedykowany do kompleksowej obsługi należności klientów oraz wiarygodności Banku. Wdrożony moduł wspiera monitoring zaległości od momentu założenia sprawy windykacyjnej, poprzez automatyzację procesu oraz realizację windykacji twardej przy zastosowaniu rejestrów dla poszczególnych ścieżek windykacyjnych stosowanych wobec klienta (m.in. postępowanie egzekucyjne, upadłościowe, restrukturyzacja bankowa, etc.). Automatyzacja procesu obejmuje automatyczną wysyłkę sms i wiadomości e-mail do klientów ze wskazaniem kwoty zaległości, wygenerowanie monitów oraz wskazanie kolejnego kroku w postaci telefonu do wykonania przez opiekuna wraz z możliwością założenia rejestru Deklaracji spłaty, której realizacja jest monitorowana przez system.

W 2023 r. kontynuowaliśmy prace nad projektem Platformy wymiany walut. Ma on na celu wdrożenie rozwiązania dostosowanego do oczekiwań banków spółdzielczych w zakresie możliwości zawierania transakcji wymiany walutowej z ich klientami, a następnie domykania ich z Bankiem. Projekt obejmuje integrację i połączenie funkcjonalności systemu AutodealingBPS/MultidealingBPS z platformą firmy Basement Sp. z o.o.

Rok 2023 to także okres intensywnych prac w obszarze modyfikacji systemów IT, mających przygotować Bank i Zrzeszenie BPS do spełnienia szeregu nowych obowiązków wynikających z regulacji zewnętrznych.

Rozpoczęliśmy realizację projektów dotyczących:

- przystosowania Banku do wymagań KSeF (Krajowy System e-Faktur) - projekt zakładający wdrożenie platformy do elektronicznego wystawiania faktur, w związku z wprowadzeniem przez Ministerstwo Finansów (od 1 lipca 2024 r.) obowiązku e-fakturowania przez wszystkie podmioty,
- nowego obowiązku raportowania przez instytucje płatnicze do CESOP (Centralny Elektroniczny System Informacji Płatniczej) – projekt realizowany na poziomie Zrzeszenia. Pozwoli on na prowadzenie ewidencji o odbiorcach płatności i ich transakcjach transgranicznych oraz po spełnieniu ustawowych warunków przekazywanie ich do CESOP.

W 2023 r. realizowaliśmy ponadto inicjatywy w ramach uruchomionej w III kw. 2022 r. II edycji Programu Transformacji BPS OdNowa. Wszystkie projekty działają pod wspólnym „parasolem” i są jednolicie monitorowane. W ramach każdego projektu działa odrębny zespół składający się z pracowników Banku wyłonionych w wewnętrznej rekrutacji. Każdy z zespołów zarządzany jest przez Lidera i ma wsparcie konsultanta zewnętrznego oraz objęty jest opieką merytoryczną sponsora – jednego z członków Zarządu Banku. Postępy prac projektowych oceniane są na regularnych spotkaniach statusowych z Zarządem Banku.

Wszyscy pracownicy Banku są na bieżąco informowani o pracach zespołów projektowych i ich efektach.

VIII. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM W GRUPIE KAPITAŁOWEJ

8.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe w Grupie Kapitałowej definiujemy jako niebezpieczeństwo niewypłacalności kredytobiorcy lub braku spłaty zaciągniętych zobowiązań w terminie określonym w umowie, spowodowanych brakiem możliwości uregulowania w całości lub w części zobowiązań wobec podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej.

Ryzyko kredytowe jest związane zarówno z bilansowymi ekspozycjami kredytowymi (udzielone kredyty i pożyczki), jak również z pozabilansowymi zobowiązaniami, do których zalicza się gwarancje bankowe i niewykorzystane linie kredytowe. Identyfikacja ryzyka kredytowego i zarządzanie tym ryzykiem odbywa się zarówno na poziomie pojedynczej ekspozycji kredytowej, jak i w ujęciu portfelowym.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym i utrzymanie tego ryzyka na bezpiecznym, zdefiniowanym w apetycie na ryzyko poziomie ma zasadnicze znaczenie dla wyników prowadzonej działalności i stabilności funkcjonowania Grupy Kapitałowej.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Grupie Kapitałowej realizujemy m.in. poprzez:

- 1) właściwą ocenę ryzyka;
- 2) skuteczny proces monitorowania zaangażowania kredytowego zarówno wobec pojedynczego klienta, jak również całego portfela kredytowego;
- 3) ostrożnościowe podejście do ryzyka, polegające na:
 - a) identyfikacji oraz ocenie aktualnych i potencjalnych źródeł jego występowania,
 - b) preferowaniu płynnych zabezpieczeń o wysokiej wartości,
 - c) stosowaniu metod ograniczania ryzyka kredytowego generowanego przez ekspozycje kredytowe,
 - d) rekomendowaniu stosowania jednolitych zasad oceny ryzyka kredytowego w Grupie Kapitałowej.

Bank, w granicach i na zasadach wynikających z obowiązującego prawa, sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem, kierując się regułami odnoszącymi się do nadzorowanych spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej.

System zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie Kapitałowej, który znajduje odzwierciedlenie w obowiązujących w Banku regulacjach, w szczególności w metodykach kredytowania i w modelach wyceny, ma charakter kompleksowy i jest zintegrowany z procesami operacyjnymi Banku. Zawiera elementy identyfikacji, pomiaru i oceny, prognozowania i monitorowania, raportowania i kontroli podejmowanego ryzyka kredytowego. Metody zarządzania ryzykiem oraz systemy jego pomiaru dostosowane są do skali i złożoności ryzyka, aktualnie prowadzonej oraz planowanej działalności przy uwzględnieniu otoczenia, w którym działa Grupa Kapitałowa. Proces ten odbywa się w ramach zdefiniowanych zakresów odpowiedzialności oraz z wykorzystaniem odpowiedniej infrastruktury informatycznej.

Funkcjonujące w Grupie Kapitałowej regulacje dotyczą wszystkich etapów procesu kredytowego, tj. analizy kredytowej i oceny ryzyka, podejmowania decyzji kredytowych, ustanawiania prawnych form zabezpieczeń kredytów oraz należności leasingowych, monitoringu ekspozycji oraz kredytobiorcy i zarządzania ryzykiem koncentracji.

Prowadzimy prace nad stałą optymalizacją procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w Grupie Kapitałowej w kierunku poprawy jego efektywności i bezpieczeństwa. Doskonalimy w szczególności procedury i narzędzia pomiaru i monitorowania ryzyka.

W celu zwiększenia skuteczności procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczych transakcji kredytowych oraz oceny wiarygodności klientów, kontynuowaliśmy współpracę z instytucjami zewnętrznymi, oferującymi systemy wspomagające zarządzanie ryzykiem kredytowym.

W zakresie portfela kredytowego:

- 1) zarządzaliśmy ryzykiem koncentracji zaangażowań, zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów;
- 2) monitorowaliśmy limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do grupy klientów, produktów, branż, regionów, zabezpieczeń i walut;
- 3) identyfikowaliśmy koncentracje zaangażowań i dokonywaliśmy oceny poziomu ryzyka kredytowego, związanego z tymi koncentracjami;

- 4) raportowaliśmy jakość portfela kredytowego Banku oraz tych podmiotów Grupy Kapitałowej, których działalność obciążona jest ryzykiem kredytowym.

Ostrożnościowe kierunki zarządzania ryzykiem kredytowym oparte są o Politykę Kredytową, która jest opracowywana w celu identyfikacji i pomiaru podejmowanego ryzyka, a także dla regularnego ustalania i weryfikowania odpowiednich parametrów minimalizujących skalę narażenia na ryzyko. W Banku, zarządzając ryzykiem kredytowym używamy modeli ryzyka kredytowego w rozumieniu Rekomendacji W (modeli utraty wartości oraz modeli scoringowych i ratingowych), które pozwalają na ocenę i klasyfikację klientów i transakcji kredytowych, a także na alokację kapitału i rezerw na pokrycie ryzyka.

Polityka kredytowa odnosi się do poszczególnych segmentów biznesowych i portfeli kredytowych. Zawiera wytyczne w zakresie identyfikacji obszarów występowania ryzyka, ich pomiaru oraz metod ich minimalizacji do poziomu akceptowanego przez Grupę Kapitałową. Polityka kredytowa uwzględnia działania ograniczające potencjalne zagrożenie wynikające z otoczenia makroekonomicznego, w tym czynniki związane z trwającą wojną w Ukrainie czy kryzysem energetycznym i ich oddziaływanie na jakość portfela, a także wymogi regulacyjne i najlepsze praktyki rynkowe. Analogiczne działania są podejmowane w spółkach zależnych.

Jakość portfela kredytowego Grupy Kapitałowej determinowana jest przede wszystkim bezpośrednim wpływem portfela kredytowego jednostki dominującej, tj. Banku.

Tabela 6. Jakość portfela kredytowego Banku BPS S.A. oraz Grupy Kapitałowej

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.		Grupa Kapitałowa	
	2022	2023	2022	2023
Kredyty brutto (w tys. zł)	8 413 185	7 858 654	8 396 763	7 804 636
Kredyty ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości (w tys. zł)	935 396	853 162	1 003 911	910 761
Udział kredytów ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości w kredytach ogółem brutto	11,12%	10,86%	11,96%	11,67%

Udział kredytów ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości Grupy Kapitałowej według stanu na 31.12.2023 r. ukształtował się na poziomie 11,67 % i w ciągu roku obniżył się o 0,29 pp.

W podmiotach Grupy Kapitałowej, których działalność obciążona jest ryzykiem kredytowym kontynuowaliśmy prace nad nowelizacją regulacji i procedur dotyczących zasad oceny wiarygodności i zdolności kredytowej klientów w poszczególnych segmentach rynku, w tym nad Polityką zarządzania ryzykiem kredytowym zarówno linii faktoringowej, jak i leasingowej, zasad monitorowania i klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz zasad zarządzania ryzykiem koncentracji i monitorowania zaangażowań. W okresach miesięcznych prowadziliśmy monitoring portfeli kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem kredytów ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości.

W 2023 r. realizowaliśmy zalecenia wynikające ze znowelizowanej Rekomendacji S.

Z uwagi na złą sytuację gospodarczą kraju i trwającą wojnę w Ukrainie, dokonywaliśmy przeglądu i bieżących zmian w procesie kredytowym. Kontynuowaliśmy najistotniejsze działania, częściowo wprowadzone już w 2020 r. mitygujące ryzyko kredytowe oraz utrzymywaliśmy ostrożnościowe podejście do finansowania poszczególnych grup klientów, poprzez:

- 1) utrzymanie niższej maksymalnej kwoty finansowania dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie;
- 2) korektę bufora na ryzyko zmiany stopy procentowej, stosowanego przy ocenie zdolności kredytowej;
- 3) utrzymanie ograniczenia finansowania tych sektorów gospodarki, które Bank uznał za najbardziej dotknięte skutkami pandemii Covid-19, określając branże podwyższonego ryzyka;
- 4) utrzymanie ograniczenia kwoty kredytu gotówkowego udzielanego klientom detalicznym za pośrednictwem przedsiębiorców, z którymi Bank podpisał umowę o współpracy;
- 5) wprowadzenie ostrożnościowego podejścia do wyliczania zdolności kredytowej przy udzielaniu hipotecznych kredytów mieszkaniowych opartych na rządowym programie dopłat do oprocentowania;

- 6) ograniczenie finansowania deweloperów bez doświadczenia, ograniczenie możliwości finansowania inwestycji w małych aglomeracjach, braku możliwości refinansowania gruntów oraz uzależnienie wypłaty transz od poziomu sprzedaży lokali/domów.

W celu poprawy jakości oraz struktury portfela kredytowego, nasze działania w 2023 r. ukierunkowane były w szczególności na:

- 1) zmniejszanie akceptowalnego poziomu ryzyka dla nowych ekspozycji kredytowych, przy jednoczesnym zwiększaniu efektywności i kontroli nad procesem kredytowym;
- 2) zwiększanie skuteczności monitoringu w celu wcześniejszej identyfikacji pogorszenia sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta i szybszego podejmowania działań o charakterze restrukturyzacyjnym, co pozwala na ograniczenie potencjalnych i rzeczywistych strat Banku;
- 3) bieżącą weryfikację sektorów gospodarki pod kątem ewentualnych ograniczeń finansowania (utrzymano zwiększoną częstotliwość monitoringu klientów instytucjonalnych, działających w branżach objętych ograniczeniem finansowania oraz klasyfikację do Koszyka 2 klientów z branż najbardziej dotkniętych skutkami pandemii Covid 19);
- 4) ostrożne podejście do badania wiarygodności kredytowej nowych klientów - rozszerzenie zakresu weryfikacji klienta poprzez pozyskiwanie dodatkowych informacji do oceny stabilności źródła dochodu (m.in. pozyskiwanie prognoz finansowych od klientów korporacyjnych na cały okres kredytowania) i obniżenie akceptowalnego poziomu obciążeń finansowych w relacji do dochodu;
- 5) kontynuację efektywności działań w obszarze restrukturyzacji i windykacji;
- 6) dalsze ograniczanie ryzyka koncentracji, poprzez zmniejszenie wartości jednostkowych ekspozycji, zgodnie z wytycznymi określonymi w Polityce zarządzania ryzykiem kredytowym;
- 7) skuteczną weryfikację wartości przyjmowanych przez Bank zabezpieczeń oraz optymalizację regulacji wewnętrznych w zakresie oceny ryzyka kredytowego.

8.2. Ryzyko płynności

W Banku i Grupie Kapitałowej pod pojęciem ryzyka płynności rozumiemy zagrożenie utraty zdolności do terminowej realizacji zobowiązań i będącą jej skutkiem ewentualną konieczność zbywania aktywów na niekorzystnych warunkach lub ponoszenia dodatkowych kosztów pozyskania zewnętrznego finansowania.

Zarządzanie płynnością ma na celu zabezpieczenie jej poziomu adekwatnego do rzeczywistych i dających się przewidzieć potrzeb. Cel ten realizujemy w drodze kształtowania zrównoważonej struktury aktywów i pasywów w poszczególnych horyzontach czasowych, w podziale na płynność w polskiej walucie i w głównych walutach obcych. Zarządzanie ryzykiem płynności obejmuje zarządzanie płynnością śróddzienną, bieżącą, średnio i długoterminową oraz plany działania w zakresie utrzymania płynności w sytuacjach awaryjnych.

Płynność finansowa Banku i Grupy Kapitałowej kształtowana jest przede wszystkim przez środki deponowane przez banki spółdzielcze, których istotną część jest inwestowana przez Departament Skarbu w bezpieczne i płynne instrumenty dłużne, tj. bony NBP i obligacje skarbowe lub gwarantowane przez Skarb Państwa. Źródłem finansowania aktywów Grupy Kapitałowej są ponadto depozyty bieżące i terminowe przyjęte od klientów niebankowych, w szczególności stabilna część salda środków pozyskanych od osób prywatnych i podmiotów gospodarczych. Od poziomu stabilnej bazy depozytowej ściśle uzależniona jest rozbudowa obligacji kredytowego Banku.

Z uwagi na pełnią rolę Banku Zrzeszającego i fakt, że jesteśmy największym uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, za szczególnie istotne uznawane jest zarządzanie ryzykiem płynności, w tym kształtowanie poziomu płynności w sposób gwarantujący spełnienie przez Bank wymogów w zakresie minimalnego poziomu miar nadzorczych, tj. LCR (wskaźnika pokrycia wypływów netto) i NSFR (wskaźnika stabilnego finansowania netto).

Na potrzeby zabezpieczenia płynności członków Zrzeszenia BPS, realizujemy czynności, do których zalicza się w szczególności:

- 1) utrzymywanie rezerwy obowiązkowej za BS na poziomie wymaganym przez NBP;
- 2) zagospodarowywanie nadwyżek środków finansowych BS;
- 3) sprzedaż zrzeszonym BS bonów pieniężnych i obligacji skarbowych zakupionych na rynku międzybankowym;
- 4) dokonywanie zasileń i przyjmowanie odprowadzeń gotówki od BS;
- 5) udzielanie lokat, kredytów i pożyczek, poręczeń i gwarancji bankowych.

Zgodnie z obowiązującymi regulacjami, w ramach systemu zarządzania ryzykiem płynności w Banku przeprowadzamy pomiar, monitorowanie i raportowanie płynności finansowej, który obejmuje:

- 1) codzienne analizy wpływów i wypływów środków z rachunku nostro Banku w PLN w NBP, które pozwalają na efektywne zagospodarowywanie środków, z uwzględnieniem konieczności utrzymania na wymaganym poziomie rezerwy obowiązkowej za Bank i zrzeszone BS;
- 2) wyliczanie poziomu aktywów płynnych i łatwo zbywalnych papierów wartościowych za dni robocze oraz stopnia wykorzystania obowiązujących w tym zakresie limitów;
- 3) codzienne opracowywanie raportów luki płynności, uwzględniających kalkulację wskaźników płynności dla wybranych horyzontów czasowych;
- 4) wyliczanie w trybie dziennym nadzorczych wskaźników płynności zarówno w ujęciu jednostkowym Banku, jak i skonsolidowanym za System Ochrony Zrzeszenia BPS, którego Bank jest uczestnikiem od grudnia 2015 r.;
- 5) dzienną analizę wskaźników stabilności bazy depozytowej;
- 6) badanie płynności długoterminowej Banku.

Zapisy Regulaminu Finansowego Zrzeszenia i Umowy Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS wprowadziły w Zrzeszeniu BPS depozyt obowiązkowy. Jego funkcjonowanie i utrzymywanie się wysokiego salda depozytów bieżących i terminowych zrzeszonych BS wpływały w 2023 r. stabilizująco na sytuację płynnościową Banku. Na potrzeby oceny sytuacji płynnościowej Zrzeszenia BPS, w oparciu o dane ze sprawozdawczości obligatoryjnej, przeprowadzaliśmy analizy, które obejmowały raportowanie podstawowych pozycji bilansowych Banku i zrzeszonych BS oraz szacunek poziomu wybranych miar płynności za Zrzeszenie.

Na mocy decyzji KNF Bank został zwolniony z przestrzegania wymogu wskaźników LCR i NSFR na zasadzie indywidualnej i zobowiązany do dotrzymywania i sprawozdawania do NBP wymaganych ich minimalnych poziomów w ujęciu skonsolidowanym, tj. dla wskaźników kalkulowanych dla banków należących do Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS. Nadzorcze wskaźniki płynności za System Ochrony, tj. wyliczane z uwzględnieniem danych Banku i 307 BS-ów, kształtowały się następująco:

	Wskaźniki skonsolidowane (Bank + 307 BS)		Wskaźniki jednostkowe (Bank)	
	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023
LCR	293,39%	329,60%	118,68%	140,86%
NSFR	176,49%	188,23%	128,74%	146,61%

Za szczególnie istotne z punktu widzenia zapewnienia dostosowanego do potrzeb poziomu płynności jest utrzymywanie przez Bank odpowiednio wysokiego salda aktywów płynnych, które zabezpieczają realizację aktualnych i potencjalnie realnych potrzeb płynnościowych Banku i zrzeszonych BS oraz prowadzenie działalności w ramach zaakceptowanego przez Radę Nadzorczą apetytu na ryzyko płynności. W 2023 r. średnia wartość aktywów płynnych Banku, w skład których wchodziły przede wszystkim łatwo zbywalne bony pieniężne i skarbowe papiery dłużne, wynosiła 15 301,2 mln zł, co stanowiło średnio około 128 % wymaganego minimalnego ich poziomu. Według stanu na koniec 2023 r. wartość środków płynnych wyliczona została na kwotę 18 776,5 mln zł, stanowiącą 60 % aktywów ogółem Banku.

Na potrzeby oceny płynności, spółki Grupy Kapitałowej zobowiązane są do przekazywania do Banku miesięcznych raportów ekspozycji na to ryzyko, obejmujących zestawienie luki płynności i informacje o wewnętrznych miarach wykorzystywanych do oceny poziomu płynności finansowej w spółkach zależnych, takich jak:

- 1) wskaźnik bieżącej płynności, stanowiący relację majątku obrotowego do zobowiązań bieżących;
- 2) wskaźnik szybkiej płynności, będący relacją majątku obrotowego pomniejszonego o zapasy i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe do zobowiązań bieżących.

W ramach comiesięcznej analizy dotyczącej ryzyka finansowego w działalności Banku przygotowaliśmy ocenę sytuacji płynnościowej Grupy Kapitałowej, z uwzględnieniem danych Banku i spółek Grupy, prezentującą m.in. kształtowanie się dla Grupy Kapitałowej urealnionych wskaźników płynności (do 1, do 3 i do 12 miesięcy).

8.3. Ryzyko rynkowe

Celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest ograniczanie negatywnego wpływu zmian parametrów rynkowych, takich jak stopy procentowe, kursy walutowe czy ceny instrumentów finansowych, a także wszelkich parametrów zmienności tych stóp, kursów i cen na sytuację finansową Banku i Grupy Kapitałowej, przy jednoczesnym zapewnieniu atrakcyjności i konkurencyjności oferty produktowej skierowanej do klientów.

W procesie monitorowania ryzyka rynkowego stosujemy m.in.:

- 1) modele wartości zagrożonej VaR;
- 2) analizy wrażliwości BPV;
- 3) analizy scenariuszowe, w tym testy zmiany wartości ekonomicznej kapitału, wykorzystujące scenariusze zdefiniowane w wytycznych EBA dotyczących zarządzania ryzykiem stopy procentowej w portfelu bankowym.

Najważniejszym rodzajem ryzyka rynkowego identyfikowanym w działalności Banku i Grupy Kapitałowej jest ryzyko stopy procentowej, a najwyższy poziom ekspozycji z jego tytułu występuje w Banku. Na potrzeby analizy wrażliwości Banku na ryzyko stopy procentowej wykonywaliśmy w szczególności ocenę profilu ryzyka dla 3 jego kategorii, tj. ryzyka terminów przeszacowania, ryzyka bazowego i ryzyka opcji klienta. Pomiar narażenia Banku na ryzyko dokonywaliśmy w oparciu o analizy luki niedopasowania aktywnych i pasywnych pozycji bilansowych, z uwzględnieniem ich podziału według terminów przeszacowania, rodzaju stawek bazowych i waluty. Najistotniejszymi w działalności Banku z punktu widzenia udziału w wyniku odsetkowym Banku i jego funduszach własnych są: ryzyko terminów przeszacowania i ryzyko bazowe.

W 2023 r. rozpoczęliśmy stosowanie w Banku rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej, w ramach której zostało utworzonych 11 powiązań zabezpieczających dla obligacji o stałym oprocentowaniu, o łącznej wartości nominalnej 105 mln EUR. Instrumentem zabezpieczającym były transakcje IRS, w których Bank płaci odsetki wyznaczone w oparciu o oprocentowanie stałe, a otrzymuje odsetki ustalone w oparciu o oprocentowanie zmienne. Systematycznie ocenialiśmy efektywność zabezpieczenia, tj. stopień, w jakim zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego kompensują zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej. Zgodnie z obowiązującymi regulacjami dokonywanie oceny efektywności zabezpieczenia wymagane jest w szczególności:

- w momencie ustanowienia powiązania,
- według stanu na koniec każdego miesiąca,
- w przypadku wystąpienia nieoczekiwanych zdarzeń mogących wpłynąć na wynik oceny efektywności zabezpieczenia (np. znaczący wzrost ryzyka kredytowego pozycji zabezpieczanej, wcześniejszy wykup zabezpieczanych obligacji, częściowa sprzedaż obligacji desygnowanych do rachunkowości zabezpieczeń).

Szczegółowe informacje w zakresie rachunkowości zabezpieczeń zawarte zostały w nocie 51 Jednostkowego sprawozdania finansowego Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2023 r.

Dla potrzeb kontroli ekspozycji na ryzyko walutowe monitorowaliśmy poziom maksymalnej otwartej pozycji walutowej na koniec dnia i limit pozycji intraday. W 2023 r. wielkość pozycji walutowej Banku nie powodowała konieczności tworzenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego.

Skala działalności handlowej Banku wyznaczana zgodnie z zasadami zdefiniowanymi w Rozporządzeniu CRR⁸, w ubiegłym roku nie spełniała kryteriów działalności znaczącej. W związku z powyższym na koniec 2023 r. nie wyliczaliśmy wymogów z tytułu pozycji w instrumentach dłużnych i kapitałowych, a ekspozycje wykazywane w kalkulacji ww. wymogów odpowiednio uwzględniliśmy w wymogu z tytułu ryzyka kredytowego.

Zgodnie z wewnętrznymi regulacjami, ekspozycja Banku i Grupy Kapitałowej na ryzyko rynkowe podlega monitoringowi i ocenie, które prowadzimy w oparciu o cykliczne informacje raportowane Zarządowi Banku oraz Radzie Nadzorczej nie rzadziej niż kwartalnie, w ramach Systemu Informacji Kierownictwa.

⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012.

8.4. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne w Banku oraz Grupie Kapitałowej definiujemy jako ryzyko poniesienia straty, wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów informatycznych lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmujące również ryzyko prawne.

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym w podmiotach Grupy Kapitałowej jest optymalizacja efektywności operacyjnej poprzez: obniżenie strat operacyjnych, racjonalizację kosztów, zwiększenie szybkości i adekwatności reakcji na zdarzenia wewnętrzne i zewnętrzne oraz zapewnienie bezpiecznego i ciągłego funkcjonowania podmiotów.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz redukcję tego ryzyka i jest realizowany w sposób ciągły.

W 2023 r. dokonaliśmy corocznego przeglądu systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku. W wyniku przeglądu zaktualizowaliśmy wewnętrzne akty prawne regulujące proces zarządzania ryzykiem operacyjnym i ryzykiem outsourcingu oraz procedury wzorcowe dla banków spółdzielczych.

Wskaźniki monitorujące wykorzystanie limitów tolerancji na ryzyko operacyjne w 2023 r. w żadnym podmiocie z Grupy Kapitałowej nie przekroczyły akceptowalnego poziomu.

We wszystkich kwartałach 2023 r. większość wartości kluczowych wskaźników ryzyka (KRI) dla Banku i pozostałych podmiotów Grupy Kapitałowej przyjmowała poziom akceptowalny. Definicje wskaźników opracowywaliśmy w oparciu o obserwacje zmian profilu ryzyka operacyjnego w Banku oraz w poszczególnych spółkach Grupy Kapitałowej. W 2023 r. przeprowadziliśmy przegląd listy obowiązujących KRI, w wyniku którego wprowadziliśmy odpowiednie zmiany.

W celu zidentyfikowania potencjalnych zdarzeń operacyjnych, które mogą wystąpić w 2024 r., w IV kw. 2023 r. przeprowadziliśmy proces analiz scenariuszowych. Zdefiniowaliśmy działania mitygujące, mające na celu zapobieganie wystąpieniu potencjalnych zdarzeń. Określiliśmy również możliwy wpływ zidentyfikowanych zagrożeń na inne podmioty Grupy Kapitałowej.

W ramach funkcjonującego systemu informacji Spółki przekazywały do Banku następujące informacje na temat poziomu ryzyka operacyjnego:

- bieżące raporty o istotnych stratach,
- kwartalne raporty o wszystkich zdarzeniach operacyjnych i korektach z danego roku, zdarzeniach nierozliczonych, poziomie wskaźników KRI, wykorzystaniu limitów tolerancji na ryzyko operacyjne,
- roczne raporty z wynikami procesu analiz scenariuszowych.

Na podstawie przesłanych raportów dokonywaliśmy oceny wielkości i profilu ryzyka operacyjnego związanego z działalnością podmiotów zależnych oraz oceny wpływu ryzyka operacyjnego generowanego przez te podmioty na poziom i profil ryzyka Banku.

Mając na uwadze poprawę jakości i kompletności bazy zdarzeń operacyjnych, w 2023 r. w Banku dokonaliśmy dwukrotnie półrocznej kompleksowej rekonyliacji bazy zdarzeń operacyjnych z innymi źródłami danych. Przeprowadziliśmy również comiesięczną rekonyliację danych z systemem finansowo-księgowym, kwartalną weryfikację zdarzeń nierozliczonych, a także bieżące konsultacje z komórkami i jednostkami organizacyjnymi na temat zarejestrowanych zdarzeń operacyjnych. Komórka ds. ryzyka operacyjnego w Banku weryfikowała również prawidłowość ewidencji zdarzeń operacyjnych w spółkach zależnych na podstawie otrzymanych ze spółek raportów.

Podejmowaliśmy szereg działań w celu ograniczania ryzyka operacyjnego oraz łagodzenia skutków materializacji tego ryzyka. Do metod stosowanych w Grupie Kapitałowej należą:

- odpowiednie zdefiniowanie procesów, produktów, systemów i procedur,
- modyfikowanie procesów w aspekcie redukcji ryzyka operacyjnego do poziomu akceptowalnego,
- wyeliminowanie procesów, produktów, systemów, które generują ryzyko,
- mechanizmy kontrolne, m.in. procedury, podział obowiązków, autoryzacja, kontrola dostępu, kontrola fizyczna, szkolenia,
- zabezpieczenia fizyczne i finansowe,
- plany awaryjne.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie Kapitałowej jest wspierany przez dedykowany system informatyczny, który służy do ewidencji zdarzeń operacyjnych, definiowania i wyliczania wartości KRI oraz przeprowadzania procesów samooceny ryzyka operacyjnego i analiz scenariuszowych.

Prowadziliśmy konsultacje z pracownikami Banku, banków spółdzielczych oraz pozostałych podmiotów Grupy Kapitałowej z zakresu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz obsługi systemu.

Skonsolidowany wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka operacyjnego w Grupie Kapitałowej wyliczamy metodą wskaźnika podstawowego (BIA).

IX. DZIAŁALNOŚĆ RESTRUKTURYZACYJNO-WINDYKACYJNA

W 2023 r. kontynuowaliśmy strategię redukcji portfela kredytów ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości. Proces restrukturyzacji i windykacji realizowany jest przez wyodrębniony w strukturze organizacyjnej Banku Departament Restrukturyzacji i Windykacji (DRW), należący do Pionu Finansów i Ryzyka. DRW składa się z 4 zespołów zróżnicowanych pod kątem właściwości rzeczowej określonej na podstawie faz cyklu NPL - przyjętej strategii wobec klienta, zaangażowania, rodzaju finansowania i segmentacji klienta oraz położenia geograficznego. Głównym zadaniem Departamentu jest ograniczanie strat kredytowych, poprawa bilansu, poprawa jakości portfela kredytowego, poprawa wyniku finansowego Banku.

W działaniach restrukturyzacyjno-windykacyjnych stosujemy rozwiązania zgodne z obowiązującym prawem, jak i wytycznymi instytucji państwowych oraz unijnych, starając się dbać o słuszny interes konsumenta, wybierając rozwiązania możliwie najmniej dotkliwe dla klientów.

Przyjęty model postępowania zakłada, że wszelkie sprawy z nadaną przesłanką utraty wartości w pierwszej kolejności oceniamy pod kątem możliwości wdrożenia polubownego rozwiązania, w celu przywrócenia klientowi zdolności do dobrowolnej spłaty zaciągniętych zobowiązań na pierwotnych warunkach.

Obszar restrukturyzacji i windykacji jest stale ulepszany poprzez wprowadzanie nowych rozwiązań teleinformatycznych usprawniających pracę, dostosowanie procedur wewnętrznych do zmian zachodzących w prawie, doskonalenie istniejących procesów w celu ich uproszczenia oraz optymalizacji.

Łączna kwota redukcji bilansowego portfela kredytów ze stwierdzoną przesłanką utraty wartości wynikająca z osiągniętych poziomów odzysków, uzdrowień, sprzedaży i spisań wyniosła 229,4 mln zł i była wyższa o 42,5 mln zł niż w 2022 r.

	2023 r.*	Zmiana r.r.
Kwota odzysków	184,0 mln zł	17,6 mln zł
Kwota „uzdrowień” w wyniku restrukturyzacji	2,0 mln zł	-0,1 mln zł
Sprzedaż wierzytelności	37,7 mln zł	37,6 mln zł
Spisania	5,7 mln zł	-12,6 mln zł
Razem	229,4 mln zł	42,5 mln zł

* dane zarządcze Banku

X. SYTUACJA FINANSOWA BANKU

10.1. Aktywa Banku

Aktywa ogółem Banku na koniec 2023 r. wyniosły 31,3 mld zł i były wyższe od wielkości osiągniętej na koniec 2022 r. o 4,5 mld zł. Było to rezultatem zwiększenia portfela papierów wartościowych, co wynikało ze wzrostu pozyskanych pasywów, w tym przede wszystkim depozytów banków spółdzielczych. W ramach instrumentów dłużnych odnotowano wzrost zaangażowania w papiery wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Według stanu na 31.12.2023 r. nastąpiło zmniejszenie stanu środków w kasie oraz w Banku Centralnym (o 1,2 mld zł), co wynikało z aktywnego zarządzania rezerwą obowiązkową i inwestowania środków w bardziej dochodowe aktywa.

Tabela 7. Główne pozycje aktywów Banku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2022	31.12.2023	Zmiana 2023-2022	Dynamika 2023/2022
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 865 300	1 693 435	-1 171 865	59,1%
Należności od innych banków	597 303	564 791	-32 512	94,6%
Pochodne instrumenty finansowe	1 444	4 370	2 926	302,6%
Papiery wartościowe, z tego:	15 573 625	21 835 140	6 261 515	140,2%
– obowiązkowo wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	262 953	269 496	6 543	102,5%
– wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	5 764 723	9 922 385	4 157 662	172,1%
– wyznaczone do wyceny w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	11 711	13 709	1 998	117,1%
– wyceniane w zamortyzowanym koszcie	9 534 238	11 629 550	2 095 312	122,0%
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	7 059 808	6 491 287	-568 521	91,9%
Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone	438 537	430 508	-8 029	98,2%
Wartości niematerialne	33 127	42 301	9 174	127,7%
Rzeczowe aktywa trwałe	94 987	91 287	-3 700	96,1%
Pozostałe aktywa	136 089	131 814	-4 275	96,9%
Suma aktywów	26 800 220	31 284 933	4 484 713	116,7%

Kredyty i pożyczki udzielone klientom na koniec 2023 r. wyniosły 6,5 mld zł i w zestawieniu z wielkością uzyskaną na koniec 2022 r. zmniejszyły się o 0,6 mld zł. Powyższa sytuacja była przede wszystkim konsekwencją odczuwalnych skutków wojny w Ukrainie oraz niekorzystnych warunków makroekonomicznych, które wpłynęły na ograniczenie aktywności biznesowej klientów, w tym głównie związane z:

- 1) utrudnieniami w dostępie do surowców, słabnącym popytem gospodarstw domowych oraz utratą wschodnich kierunków zbytu;
- 2) występującymi ryzykami branżowymi, tj. zapaścią na rynku kredytów mieszkaniowych oraz wzrostem cen materiałów budowlanych, które przełożyły się na ograniczanie realizacji nowych inwestycji przez deweloperów. Bank w 2022 r. i w I półroczu 2023 r. praktycznie zaprzestał finansowania deweloperów;
- 3) znaczącym osłabieniem popytu na finansowanie, z uwagi na wysoką inflację i wysokie koszty realizacji inwestycji;
- 4) wysokim poziomem stóp procentowych, który przełożył się na zmniejszenie zapotrzebowania na kredyty, w tym obniżenie stopnia wykorzystania limitów kredytowych i spłatę kredytów przed terminem.

W 2023 r. odnotowaliśmy ponadto niską sprzedaż kredytów hipotecznych, co było widoczne w całym sektorze bankowym (o ponad 80% spadła liczba zapytań o kredyty mieszkaniowe w BIK-u). Ożywienie w tym obszarze zanotowano dopiero w II połowie 2023 r., w związku z udostępnieniem na rynku Bezpiecznego Kredytu 2% w ramach Programu Pierwsze Mieszkanie. W okresie sierpień-grudzień 2023 r. nasi klienci złożyli w Banku ponad 600 wniosków kredytowych na kwotę ok. 300 mln zł.

Dodatkowo, wzrost stóp procentowych spowodował obniżenie zdolności kredytowej klientów, w związku z wdrożeniem przez Bank (zgodnie z rekomendacjami UKNF) dodatkowych buforów,⁹ mających na celu ograniczenie ryzyka kredytowego, ale tym samym pogarszających dostępność kredytów dla klientów.

Spadek portfela kredytowego w segmencie JST, który obserwujemy w Banku od 2021 r., był głównie wynikiem wyhamowania ogłaszanych przetargów (szczególnie w okresie pandemii), co związane było ze wsparciem finansowym otrzymywanym z budżetu Państwa (m.in. w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych). Dodatkowo, JST dysponując dodatkowymi środkami finansowymi często dokonywały przedterminowych spłat zobowiązań kredytowych.

Po okresie pandemii nastąpiło zwiększenie podaży przetargów, jednakże nie przełożyło się to na wzrost portfela kredytowego JST, gdyż ceny ofertowe znacząco odbiegały od oczekiwanej przez Bank dochodowości.

⁹ Przy ocenie zdolności kredytowej klienta, koszty utrzymania gospodarstwa domowego powiększane są o dodatkowy bufor, adekwatny do oczekiwań inflacyjnych oraz długości okresu kredytowania.

Tabela 8. Kredyty i pożyczki udzielone klientom (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2022	31.12.2023	Zmiana 2023-2022	Dynamika 2023/2022
Kredyty i pożyczki udzielone klientom, z tego:	7 059 808	6 491 287	-568 521	91,9%
w rachunku bieżącym	250 201	221 165	-29 036	88,4%
w rachunku kredytowym:	6 560 351	6 030 729	-529 622	91,9%
klienci korporacyjni	2 003 290	1 920 174	-83 116	95,9%
rolnicy	172 922	138 409	-34 513	80,0%
przedsiębiorcy indywidualni	111 051	89 879	-21 172	80,9%
osoby fizyczne	1 863 933	1 738 007	-125 926	93,2%
instytucje rządowe i samorządowe	2 409 155	2 144 260	-264 895	89,0%
skupione wierzytelności	121 310	114 363	-6 947	94,3%
pozostałe należności	127 946	125 030	-2 916	97,7%

10.2. Pasywa Banku

Suma bilansowa Banku w największym stopniu kształtowana jest przez zobowiązania wobec innych banków, które na koniec 2023 r. wyniosły 26,1 mld zł i stanowiły 83,6 % jej wartości. Na przestrzeni minionego roku odnotowano wzrost powyższych zobowiązań o 3,7 mld zł, wynikający ze zwiększenia poziomu depozytów głównych depozytariuszy Banku, tj. banków spółdzielczych. Było to rezultatem wzrostu środków klientów banków spółdzielczych, w tym w szczególności w II połowie 2023 r. (m.in. wypłaty podwyższonych przez Rząd kwot 14-ych rent i emerytur, wypłaty dotacji dla rolników).

Tabela 9. Główne pozycje pasywów Banku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2022	31.12.2023	Zmiana 2023-2022	Dynamika 2023/2022
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	2 039	524	-1 515	25,7%
Zobowiązania wobec innych banków	22 413 021	26 149 458	3 736 437	116,7%
Pochodne instrumenty finansowe	1 324	13 464	12 140	1 016,9%
Zobowiązania wobec klientów	2 946 563	3 375 397	428 834	114,6%
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	389 372	627 801	238 429	161,2%
Pozostałe zobowiązania i rezerwy	215 019	206 174	-8 845	95,9%
Kapitał własny ogółem	832 882	912 115	79 233	109,5%
Suma zobowiązań i kapitału własnego	26 800 220	31 284 933	4 484 713	116,7%

Zobowiązania wobec podmiotów niebankowych ukształtowały się na poziomie 3,4 mld zł i w porównaniu do wielkości uzyskanej na koniec 2022 r. zwiększyły się o 428,8 mln zł, z tego największy wzrost odnotowaliśmy w grupie klientów korporacyjnych (o 383,5 mln zł). Pomimo utrzymujących się wysokich stóp procentowych, utrzymywaliśmy relatywnie niską kosztowość bazy depozytowej, ze względu na sytuację płynnościową Banku. Jednocześnie, podejmowaliśmy działania nastawione na wzrost salda depozytów wynikające z dostosowywania oferty do oczekiwań klientów oraz zachęcając ich do zwiększenia transakcyjności i operacji bezgotówkowych realizowanych w Banku.

Wzrost natomiast stanu depozytów osób prywatnych (o 46,0 mln zł), był przede wszystkim rezultatem lojalności klientów, którzy pomimo stosowania przez Bank konserwatywnej polityki cenowej, nie przenosili swoich środków do banków oferujących wyższe oprocentowanie.

Tabela 10. Zobowiązania w podziale na segmenty klientów (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2022	31.12.2023	Zmiana 2023-2022	Dynamika 2023/2022
Zobowiązania wobec klientów niebankowych, z tego:	2 946 563	3 375 397	428 834	114,6%
klienci korporacyjni	1 681 643	2 065 098	383 455	122,8%
rolnicy	66 184	65 774	-410	99,4%
przedsiębiorcy indywidualni	154 831	168 143	13 312	108,6%
osoby fizyczne	694 699	740 710	46 011	106,6%
instytucje rządowe i samorządowe	172 258	171 608	-650	99,6%
pozostałe podmioty	176 948	164 064	-12 884	92,7%

Według struktury rodzajowej zobowiązań klientów niebankowych największą pozycję stanowiły rachunki bieżące (68,3 %). Na koniec 2023 r. ich stan ukształtował się na poziomie 2,3 mld zł i w ciągu roku zwiększył się o 229,3 mln zł. Wzrost odnotowaliśmy również w przypadku depozytów terminowych (o 206,8 mln zł).

Tabela 11. Zobowiązania wobec klientów niebankowych według rodzaju (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2022	31.12.2023	Zmiana 2023-2022	Dynamika 2023/2022
Zobowiązania wobec klientów niebankowych, z tego:	2 946 563	3 375 397	428 834	114,6%
rachunki bieżące	2 076 823	2 306 134	229 311	111,0%
depozyty terminowe	793 216	1 000 009	206 793	126,1%
pozostałe zobowiązania, z tego:	76 524	69 254	-7 270	90,5%
– z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	24 720	17 860	-6 860	72,2%
– pozostałe	51 804	51 394	-410	99,2%

Kapitał własny wyniósł 912,1 mln zł i w porównaniu do stanu uzyskanego na koniec 2022 r. zwiększył się o 79,2 mln zł. Było to przede wszystkim efektem:

- wzrostu poziomu innych całkowitych dochodów (o 32,4 mln zł), na skutek poprawy wyceny dłużnych papierów wartościowych,
- wypracowania dodatniego wyniku finansowego netto za 2023 r. w wysokości 60,5 mln zł (w 2022 r. była to strata w kwocie 37,9 mln zł).

Strata netto za 2022 r. wykazana w rachunku zysków i strat, za zgodą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Banku BPS S.A. w czerwcu 2023 r. została pokryta z kapitału zapasowego. Strata ta była konsekwencją niezależnych od Banku obciążeń regulacyjnych wynikających z decyzji organów państwowych, w tym w szczególności dotyczących wprowadzenia „wakacji kredytowych”, zgodnie z Ustawą o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom, umożliwiającą klientom zawieszenie przez okres do ośmiu miesięcy w latach 2022-2023 spłaty kredytu hipotecznego udzielonego w PLN. Wynik finansowy brutto Banku obciążony został z tego tytułu kwotą 83,5 mln zł.

W sierpniu 2023 r. Bank odkupił 4 553 860 szt. akcji za łączną kwotę 13,6 mln zł (wartość nominalna akcji 1,0 zł, cena nabycia 2,98 zł za jedną akcję). Akcje odkupione zostały ze środków kapitału rezerwowego utworzonego na ten cel w kwocie 90,5 mln zł. Łącznie Bank posiada 9 107 721 szt. akcji własnych, co stanowi 1,999% kapitału zakładowego.

Tabela 12. Kapitał własny Banku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2022	31.12.2023	Zmiana 2023-2022	Dynamika 2023/2022
Kapitał własny ogółem, z tego:	832 882	912 115	79 233	109,5%
Kapitał zakładowy	455 625	455 625	0	100,0%
Akcje własne	-9 899	-23 498	-13 599	237,4%
Kapitał zapasowy	344 641	320 297	-24 344	92,9%
Inne całkowite dochody	-26 021	6 329	32 350	-
Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych	-37 159	-37 159	0	100,0%
Wynik roku bieżącego	-37 943	60 482	98 425	-
Kapitał rezerwowy	119 138	105 539	-13 599	88,6%
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	24 500	24 500	0	100,0%

10.3. Rachunek zysków i strat Banku

W 2023 r. wypracowaliśmy **wyniki finansowe brutto i netto** na poziomie odpowiednio 85,5 mln zł i 60,5 mln zł, tj. znacznie korzystniejszym niż w latach poprzednich. W 2022 r. wyniki te były ujemne na skutek niezależnych od Banku obciążeń regulacyjnych wynikających z decyzji organów państwowych, w tym w szczególności dotyczących wprowadzenia „wakacji kredytowych”, zgodnie z Ustawą o finansowaniu społecznościowym dla przedsięwzięć gospodarczych i pomocy kredytobiorcom.¹⁰

W 2023 r. uzyskaliśmy:

- wyższe wyniki z tytułu odsetek i prowizji (łącznie o 94,9 mln zł),
- niższe ogólne koszty administracyjne (o 11,8 mln zł),

i równocześnie gorszy wynik odpisów z tytułu utraty wartości (o 55,5 mln zł).

Tabela 13. Wybrane elementy rachunku zysków i strat (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2022	2023	Zmiana 2023-2022	Dynamika 2023/2022
Wynik z tytułu odsetek	217 349	304 179	86 830	139,9%
Wynik z tytułu prowizji i opłat	62 744	70 845	8 101	112,9%
Przychody z tytułu dywidend	1 481	1 639	158	110,7%
Wynik z operacji finansowych oraz z pozycji wymiany	46 336	42 061	-4 275	90,8%
Wynik na działalności podstawowej	327 910	418 724	90 814	127,7%
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	17 507	12 901	-4 606	73,7%
Ogólne koszty administracyjne	266 880	255 111	-11 769	95,6%
Wynik zmian oszacowania płatności oraz wpływów z instrumentów finansowych	-84 194	-4 923	79 271	5,8%
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości	-30 596	-86 086	-55 490	281,4%
Wynik finansowy brutto	-36 253	85 505	121 758	-
Bieżący podatek dochodowy	-21	-14 760	-14 739	70 285,7%
Odroczony podatek dochodowy	-1 669	-10 263	-8 594	614,9%
Wynik finansowy netto	-37 943	60 482	98 425	-

Wynik z tytułu odsetek w 2023 r. wyniósł 304,2 mln zł i był wyższy od kwoty osiągniętej w 2022 r. o 86,8 mln zł. Było to głównie rezultatem kształtowania się rynkowych stóp procentowych na poziomie wyższym niż przed rokiem¹¹, co przy korzystniejszym spreadzie odsetkowym¹² (o 0,25 pp.) wpłynęło pozytywnie na wynik odsetkowy.

Dodatkowo, obniżenie stóp procentowych we wrześniu i październiku 2023 r., z uwagi na niedopasowanie terminów przeszacowania aktywów i pasywów, spowodowało większy spadek kosztów odsetkowych niż przychodów (znaczą część aktywów Banku stanowią obligacje Skarbu Państwa, które przeszacowywane są dwa razy do roku, natomiast ok. 80 % pasywów Banku stanowią depozyty banków spółdzielczych, których średni termin przeszacowywania kształtuje się poniżej miesiąca).

W 2023 r. odnotowaliśmy również wzrost r.r. marży odsetkowej na portfelu kredytowym, w tym w szczególności w segmencie:

- osób prywatnych (o 0,50 pp.), co było rezultatem dostosowywania przychodowości odsetkowej do konkurencji na rynku, przy równoczesnej poprawie rentowności oferowanych produktów;

¹⁰ W lipcu 2022 r. wynik finansowy brutto obciążony został kwotą 87,4 mln zł, po czym w grudniu 2022 r. po okresowej weryfikacji poziomu partycypacji klientów korzystających z zawieszenia spłaty rat kredytu, kwota ta została skorygowana do wysokości 83,5 mln zł. Na koniec 2023 r. na podstawie faktycznego poziomu partycypacji klientów korzystających z „wakacji kredytowych” (w okresie 2022-2023), dokonano rozwiązania niewykorzystanej straty w wysokości 14,2 mln zł. Według stanu na 31 grudnia 2023 r. wskaźnik partycypacji ukształtował się na poziomie około 71% względem szacowanego poziomu 85%, a kwota rzeczywistej straty wyniosła 69,3 mln zł.

¹¹ Stopa referencyjna w okresie od stycznia 2022 r. do września 2022 r. wzrosła z poziomu 2,25% do 6,75%, następnie do września 2023 r. utrzymywała się na tym samym poziomie, po czym we wrześniu i październiku 2023 r. zmniejszyła się odpowiednio o 0,75 pp. i o 0,25 pp.

¹² Różnica pomiędzy przychodowością odsetkową aktywów, a kosztowością odsetkową pasywów.

- instytucji rządowych i samorządowych (o 0,61 pp.), co było efektem zmiany struktury zaangażowania kredytowego, wynikającym ze spłat znacznej części portfela kredytów "krótkoterminowych" (do 6 lat), które były udzielane do marca 2020 r. na marżach rynkowych (poniżej 1%) i większym udziale kredytów udzielanych od 2021 r. z marżą ok. 1%.

Wynik z tytułu prowizji i opłat w 2023 r. wyniósł 70,8 mln zł i ukształtował się powyżej poziomu uzyskanego w 2022 r. o 8,1 mln zł. Było to wynikiem wzrostu przychodów dotyczących transakcji z użyciem kart płatniczych, przelewów elektronicznych natychmiastowych i przychodów z ubezpieczeń.

Dane w zakresie poszczególnych pozycji przychodów i kosztów z tytułu prowizji i opłat zawarte zostały w nocie 5 *Jednostkowego sprawozdania finansowego Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2023 r.*

Przychody z tytułu dywidend w 2023 r. wyniosły 1,6 mln zł i dotyczyły dywidendy otrzymanej od:

- KIR S.A. w kwocie 1,4 mln zł,
- Visa Inc. w kwocie 0,2 mln zł.

W 2022 r. Bank otrzymał dywidendy w zbliżonej wysokości.

Wynik z operacji finansowych, z wyceny oraz z pozycji wymiany w 2023 r. wyniósł łącznie 42,1 mln zł i był niższy niż osiągnięty w 2022 r. o 4,3 mln zł.

Tabela 14. Wynik z operacji finansowych oraz z pozycji wymiany (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2022	2023	Zmiana 2023-2022	Dynamika 2023/2022
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez RZiS oraz wynik z pozycji wymiany	32 999	23 697	-9 302	71,8%
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania oraz przeklasyfikowania instr. finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez RZiS	13 337	18 364	5 027	137,7%
Razem	46 336	42 061	-4 275	90,8%

Poprawa wyniku z tytułu zaprzestania ujmowania oraz przeklasyfikowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat była wynikiem większej niż w roku poprzednim sprzedaży części portfela obligacji Skarbu Państwa.

Natomiast niższy wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez RZiS oraz z pozycji wymiany był przede wszystkim rezultatem odnotowania obniżenia wyniku z wyceny:

- instrumentów finansowych związanych z zaangażowaniem w akcje VISA Inc.,
- jednostek uczestnictwa posiadanych przez Bank w funduszach otwartych.

Szczegółowe dane dotyczące wyniku na operacjach finansowych zawarte zostały w notach 7 i 8 *Jednostkowego sprawozdania finansowego Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2023 r.*

Wynik na pozostałej działalności operacyjnej Banku za 2023 r. wyniósł 12,9 mln zł i ukształtował się na poziomie niższym niż w 2022 r. o 4,6 mln zł. Było to głównie efektem bazy, tj. znaczącego jego wzrostu w 2022 r. na skutek zaewidencjonowania przychodów ze sprzedaży nieruchomości po zlikwidowanych placówkach w Elku, Częstochowie i Krakowie.

Dodatkowo, w 2023 r. odnotowaliśmy niższy wynik z działalności windykacyjnej. Uzyskaliśmy zarówno niższe przychody z tytułu odzyskanych i sprzedanych należności przedawnionych, umorzonych i nieściągalnych (skutek niższych odzysków z tytułu wierzytelności zaewidencjonowanych na pozabilansie) oraz ponieśliśmy wyższe koszty windykacji należności (skutek poniesionych kosztów związanych z pozyskaniem operatów szacunkowych nieruchomości stanowiących zabezpieczenia Banku, sporządzanych przez firmy zewnętrzne).

Ogólne koszty administracyjne wygenerowane w 2023 r. wyniosły 255,1 mln zł i w porównaniu do poniesionych w 2022 r. były niższe o 11,8 mln zł.

Tabela 15. Ogólne koszty administracyjne (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2022	2023	Zmiana 2023-2022	Dynamika 2023/2022
Ogólne koszty administracyjne, z tego:	266 880	255 111	-11 769	95,6%
Koszty świadczeń pracowniczych	91 595	103 313	11 718	112,8%
Koszty rzeczowe	81 658	92 682	11 024	113,5%
Wpłaty na rzecz BFG i KNF	35 042	20 338	-14 704	58,0%
Wpłaty na rzecz SSOZ BPS	15 519	5 411	-10 108	34,9%
Wpłaty na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców	9 067	0	-9 067	0%
Koszty Rzecznika Finansowego	196	365	169	186,2%
Podatki i opłaty oraz koszty usług KIR	1 714	1 647	-67	96,1%
Amortyzacja	32 089	31 355	-734	97,7%

Spadek kosztów odnotowaliśmy przede wszystkim w zakresie:

- 1) wpłat na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (o 14,4 mln zł), w wyniku decyzji BFG o obniżeniu w 2023 r. składki na fundusz przymusowej restrukturyzacji dla całego sektora bankowego (z 1,693 mld zł w 2022 r. do 1,455 mld zł w 2023 r.). Bank w 2023 r. wniósł opłatę w wysokości 18,0 mln zł, podczas gdy w 2022 r. była to kwota 32,2 mln zł;
- 2) wpłat na rzecz SSOZ BPS (o 10,1 mln zł), na skutek opłacenia składek w 2023 r. z utworzonej w 2022 r. rezerwy w wysokości 9,7 mln zł, wynikającej z Uchwały Walnego Zgromadzenia SSOZ z dnia 14 grudnia 2022 r. Uchwała ta realizowała zalecenie Komisji Nadzoru Finansowego dotyczące zwiększenia funduszy pomocowych do kwoty odpowiadającej 1 % środków gwarantowanych, zgromadzonych na rachunkach bankowych uczestników SSOZ;
- 3) opłat na rzecz Funduszu Wsparcia Kredytobiorców (o 9,1 mln zł), z powodu zaprzestania pobierania składki od kredytodawców w 2023 r. W 2022 r. Rada FWK, na podstawie danych otrzymanych z KNF wyliczyła, że kredytodawcy powinni w 2022 r. zasilić Fundusz kwotą 1,4 mld zł, z tego składka Banku wyniosła 9,1 mln zł.

Jednocześnie ponieśliśmy wyższe koszty:

- 1) świadczeń pracowniczych (o 11,7 mln zł), głównie w wyniku przyznania podwyżek wynagrodzeń, które były następstwem dynamicznych zmian sytuacji rynkowej (wysoka inflacja, wzrost kosztów życia pracowników, rynek pracownika), presji płacowej i wzrostu płac na rynku;
- 2) rzeczowe (o 11,0 mln zł), w tym głównie:
 - a) utrzymania i wynajmu budynków i lokali, w efekcie znacznego wzrostu cen energii elektrycznej i ciepłej oraz zmiany trybu świadczenia usług ochroniarskich w dwóch nieruchomościach na całodobowe, zamiast wcześniej realizowanej usługi tylko w godzinach pracy placówek;
 - b) informatycznych, w wyniku rosnącej liczby systemów i aplikacji niezbędnych do zapewnienia niezakłóconej realizacji procesów biznesowych, wzrostu stawek za obsługiwane systemy oraz zwiększony zakres prac wspierających komponenty infrastruktury IT Banku przez Spółkę VerdIT;
 - c) reprezentacji i reklamy, z powodu wyższych kosztów współpracy z VISA w zakresie pozyskania kart i poprawy efektywności portfela kart Zrzeszenia BPS (pokryte dotacjami).

Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe w 2023 r. ukształtował się na poziomie minus 86,1 mln zł, podczas gdy przed rokiem wyniósł minus 30,6 mln zł. Stosunkowo korzystny wynik odpisów w 2022 r. był rezultatem znaczących spłat wierzytelności z portfela niepracującego skutkujących rozwiązaniem rezerw, jak również wdrożonych w styczniu 2022 r. zmian metodologicznych, polegających na zmianie sposobu definiowania przesłanek istotnego wzrostu ryzyka, co przełożyło się na dużą migrację ekspozycji z koszyka 2 do koszyka 1. Natomiast pogorszenie wyniku w 2023 r. było konsekwencją dotworzenia odpisów:

- na zaangażowanie kredytowe znaczącego klienta,¹³

¹³ Wierzytelność klienta przekazana została do windykacji. Dotworzono odpisy z uwagi na pogorszenie jego sytuacji finansowej i zmniejszenie prawdopodobieństwa odzysku z nieruchomości – łącznie w 2023 r. 28,2 mln zł.

- związanych z zaleceniem KNF¹⁴, dotyczących zmian szacunków oczekiwanych strat kredytowych w zakresie zmniejszenia kwoty przepływów z zabezpieczeń z tytułu skrócenia okresu aktualności operatów szacunkowych,
- na zaangażowanie w pożyczki podporządkowane DM Banku BPS S.A., w związku z przygotowywanym procesem likwidacji podmiotu.

Tabela 16. Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2022	2023	Zmiana 2023-2022	Dynamika 2023/2022
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów oraz rezerw na zobowiązania pozabilansowe, z tego:	-30 596	-86 086	-55 490	281,4%
kredyty i pożyczki oraz inne należności od klientów i banków wyceniane w zamortyzowanym koszcie	-37 271	-86 577	-49 306	232,3%
papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	-3 933	-295	3 638	7,5%
papiery wartościowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	217	107	-110	49,3%
inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone	8 312	1 378	-6 934	16,6%
rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	2 164	-753	-2 917	-
pozostałe	-85	54	139	-

XI. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ

11.1. Aktywa Grupy Kapitałowej

Na koniec 2023 r. aktywa ogółem Grupy Kapitałowej wyniosły 31,3 mld zł i były wyższe od wielkości odnotowanej na koniec 2022 r. o 4,5 mld zł.

Wielkość i struktura aktywów Grupy Kapitałowej determinowana jest poziomem aktywów jednostki dominującej, tj. Banku BPS S.A. W 2023 r. nastąpiło przede wszystkim zwiększenie stanu papierów wartościowych w efekcie wzrostu pozyskanych pasywów, w tym głównie depozytów banków spółdzielczych.

Zmniejszenie aktywów odnotowano natomiast w przypadku środków w kasie i w Banku Centralnym (rezultat aktywnego zarządzania rezerwą obowiązkową) oraz w zakresie kredytów i pożyczek udzielonych klientom (m.in. skutek niekorzystnej sytuacji makroekonomicznej i geopolitycznej).

Tabela 17. Aktywa Grupy Kapitałowej (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2022	31.12.2023	Zmiana 2023-2022	Dynamika 2023/2022
Kasa, środki w Banku Centralnym	2 865 305	1 693 438	-1 171 867	59,1%
Należności od innych banków	625 655	589 459	-36 196	94,2%
Pochodne instrumenty finansowe	1 444	4 370	2 926	302,6%
Należności z tytułu leasingu finansowego	603 167	684 162	80 995	113,4%
Papiery wartościowe	15 601 171	21 865 966	6 264 795	140,2%
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	6 413 279	5 749 206	-664 073	89,6%
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	14 792	13 751	-1 041	93,0%
Zapasy	13 132	11 372	-1 760	86,6%
Rzeczowe aktywa trwałe, nieruchomości inwest. oraz wart. niemiat.	485 353	508 917	23 564	104,9%
Pozostałe aktywa	226 024	206 780	-19 244	91,5%
Aktywa razem	26 849 322	31 327 421	4 478 099	116,7%

¹⁴ Dotworzono odpisy na ekspozycje, które posiadają zabezpieczenia na nieruchomości, lecz operat szacunkowy jest starszy niż 2 lata od daty sporządzenia przez rzeczoznawcę majątkowego – w przypadku nieruchomości komercyjnych oraz starszy niż 4 lata – w przypadku nieruchomości mieszkalnych.

11.2. Pasywa Grupy Kapitałowej

Dominującym źródłem finansowania działalności Grupy Kapitałowej były środki ulokowane w Banku przez zrzeszone banki spółdzielcze. Na przestrzeni minionego roku odnotowano zwiększenie poziomu powyższych zobowiązań, co było w głównej mierze efektem wzrostu środków klientów banków spółdzielczych, w szczególności w II połowie 2023 r.

W ciągu 2023 r. odnotowano również zwiększenie stanu zobowiązań wobec klientów (o 420,9 mln zł), co było rezultatem prowadzonych przez Bank działań polegających na dostosowywaniu oferty produktowej do oczekiwań klientów, przy jednoczesnym uwzględnianiu własnych celów biznesowych i potrzeb płynnościowych.

Według stanu na 31.12.2023 r. kapitał własny Grupy Kapitałowej wyniósł 910,7 mln zł i w ciągu roku zwiększył się o 94,5 mln zł, głównie w rezultacie wypracowania dodatniego wyniku finansowego netto za 2023 r. oraz wzrostu poziomu innych całkowitych dochodów.

Tabela 18. Pasywa Grupy (w tys. zł)

Wyszczególnienie	31.12.2022	31.12.2023	Zmiana 2023-2022	Dynamika 2023/2022
Zobowiązania wobec Banku Centralnego	2 039	524	-1 515	25,7%
Zobowiązania wobec innych banków	22 414 552	26 150 656	3 736 104	116,7%
Pochodne instrumenty finansowe	1 324	13 464	12 140	1 016,9%
Zobowiązania wobec klientów	2 854 971	3 275 860	420 889	114,7%
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	391 637	632 030	240 393	161,4%
Pozostałe zobowiązania	352 594	331 692	-20 902	94,1%
Rezerwy	15 985	12 454	-3 531	77,9%
Zobowiązania razem	26 033 102	30 416 680	4 383 578	116,8%
Kapitał własny ogółem	816 220	910 741	94 521	111,6%
Pasywa razem	26 849 322	31 327 421	4 478 099	116,7%

11.3. Rachunek zysków i strat Grupy Kapitałowej

Grupa Kapitałowa w 2023 r. wypracowała zysk brutto w wysokości 108,4 mln zł oraz netto w kwocie 78,4 mln zł. W roku poprzednim wyniki te były ujemne, z uwagi na wygenerowanie straty przez jednostkę dominującą, tj. Bank BPS S.A. na skutek obciążeń regulacyjnych wynikających z decyzji organów państwowych.

Tabela 19. Podstawowe wielkości skonsolidowanego rachunku zysków i strat (w tys. zł)

Wyszczególnienie	2022	2023	Zmiana 2023-2022	Dynamika 2023/2022
Wynik z tytułu odsetek	232 690	324 446	91 756	139,4%
Wynik z tytułu prowizji i opłat	81 505	90 668	9 163	111,2%
Przychody z tytułu dywidend	1 482	1 642	160	110,8%
Wynik z operacji finansowych oraz z pozycji wymiany	50 814	39 285	-11 529	77,3%
Wynik na działalności podstawowej	366 491	456 041	89 550	124,4%
Pozostałe przychody i koszty operacyjne netto	146 525	168 237	21 712	114,8%
Ogólne koszty administracyjne	424 715	426 767	2 052	100,5%
Wynik zmian oszacowania płatności oraz wpływów z instrumentów finansowych	-84 194	-4 923	79 271	5,8%
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów	-38 039	-84 673	-46 634	222,6%
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych	-589	524	1 113	-
Wynik finansowy brutto	-34 521	108 439	142 960	-
Bieżący podatek dochodowy	-946	-16 214	-15 268	1 714,0%
Odroczony podatek dochodowy	-2 241	-13 873	-11 632	619,1%
Wynik finansowy netto, z tego:	-37 708	78 352	116 060	-
przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	-38 908	79 993	118 901	-
przypadający akcjonariuszom niekontrolującym	1 200	-1 641	-2 841	-

Wzrost/spadek poszczególnych pozycji rachunku wyników Grupy Kapitałowej, uzależniony był w zasadniczej większości od wzrostu czy spadku tych pozycji w jednostce dominującej (opis wyjaśnień zawarty został w Rozdziale 10.3 Rachunek zysków i strat Banku).

W Grupie Kapitałowej w 2023 r. odnotowano natomiast znaczne zwiększenie pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych netto (o 21,7 mln zł), co związane było m.in. ze wzrostem przychodów ze sprzedaży towarów i usług w spółkach zależnych, w tym głównie w zakresie działalności uzdrowskiej oraz leasingowej.

XII. ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA

Adekwatność kapitałowa Grupy Kapitałowej zawiera dane Banku oraz podmiotów zależnych, które zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych oraz zmieniającym Rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Rozporządzenie CRR), podlegają konsolidacji ostrożnościowej, obejmującej jedynie podmioty spełniające definicję instytucji, instytucji finansowej lub przedsiębiorstwa usług pomocniczych. Z konsolidacji ostrożnościowej wyłączone są podmioty, których łączna wartość aktywów i pozycji pozabilansowych jest niższa niż 10 mln EUR.

W Banku oraz Grupie Kapitałowej istnieje udokumentowany proces zarządzania adekwatnością kapitałową i monitorowania kapitału, obejmujący: pomiar, monitorowanie, raportowanie, limitowanie i kontrolę adekwatności kapitałowej, efektywną alokację kapitału oraz procedury awaryjne. Celem zarządzania adekwatnością kapitałową jest spełnienie wymogów wynikających z obowiązujących przepisów zewnętrznych, jak również zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania i stabilnego rozwoju Grupy Kapitałowej oraz kompleksowej obsługi zrzeszonych banków spółdzielczych w ramach pełnionej przez Bank funkcji zrzeszeniowej.

Podstawową miarą stosowaną do pomiaru adekwatności kapitałowej są współczynniki kapitałowe uwzględniające przepisy Rozporządzenia CRR oraz Ustawy Makro.

Minimalne współczynniki kapitałowe obowiązujące Bank i Grupę Kapitałową na 31.12.2022 r. oraz 31.12.2023 r. kształtowały się następująco:

Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET1)	7,25%
Współczynnik kapitału Tier I (T1)	8,75%
Łączny współczynnik kapitałowy (TCR)	10,75%

Powyższe wskaźniki uwzględniały następujące wymogi:

Minimalny poziom wynikający z Rozporządzenia CRR:	
CET1	4,50%
T1	6,00%
TCR	8,00%
Wymóg połączonego bufora wynikający z Ustawy Makro, z tego:	2,75%
Bufor antycykliczny	0,00%
Bufor zabezpieczający	2,50%
Bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (O-SII)*	0,25%

* Nałożony na Bank w 2016 r. w drodze indywidualnej decyzji wydanej przez Komisję Nadzoru Finansowego bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym, podlega corocznemu przeglądowi i weryfikacji.

Fundusze własne dla potrzeb wyliczania adekwatności kapitałowej obliczane są w oparciu o postanowienia Rozporządzenia CRR.

Tabela 20. Adekwatność kapitałowa Banku i Grupy Kapitałowej (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Bank BPS		Grupa Kapitałowa	
	2022	2023	2022	2023
Fundusze własne ogółem	1 029 391	1 219 922	981 360	1 170 090
Kapitał Tier I	775 915	777 796	725 397	727 964
Kapitał Tier II	253 476	442 126	255 963	442 126
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko (TREA), z tego z tytułu ryzyka:	4 844 492	4 521 207	5 481 988	5 223 733
kredytowego	4 138 061	3 834 972	4 701 487	4 467 170
operacyjnego	703 844	677 140	777 913	747 468
wyceny kredytowej (CVA)	2 587	9 095	2 588	9 095
Miara ekspozycji całkowitej (TEM)	26 177 583	30 614 493	26 777 895	31 262 608
CET1 oraz T1	16,02%	17,20%	13,23%	13,94%
TCR	21,25%	26,98%	17,90%	22,40%
LR	2,96%	2,54%	2,71%	2,33%

Według stanu na 31.12.2023 r. fundusze własne Banku oraz Grupy Kapitałowej ukształtowały się na poziomie wyższym od wielkości odnotowanej na koniec 2022 r. odpowiednio o 190,5 mln zł oraz o 188,7 mln zł. Było to rezultatem wzrostu kapitału Tier II w wyniku zaliczenia do funduszy własnych środków pochodzących z przeprowadzonych przez Bank 2 emisji obligacji podporządkowanych serii BPS0728 i BPS1130 skierowanych do banków spółdzielczych o łącznej wartości 237,2 mln zł. Jednocześnie, kapitał Tier II został pomniejszony w związku z amortyzacją pożyczek podporządkowanych.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko obniżyła się w 2023 roku zarówno w Banku jak i Grupie Kapitałowej odpowiednio o 323,3 mln zł oraz o 258,3 mln zł, co było przede wszystkim efektem istotnego spadku ekspozycji na ryzyko kredytowe.

Wzrost funduszy własnych przy jednoczesnym zmniejszeniu łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko wpłynęły korzystnie na wartości współczynników kapitałowych: CET1, T1 oraz TCR, które były wyższe od wartości osiągniętych na koniec 2022 r. i ukształtowały się znacznie powyżej limitów wewnętrznych, jak również obowiązujących norm nadzorczych. Niedotrzymany został natomiast wskaźnik dźwigni (LR), stanowiący relację kapitału Tier I do miary ekspozycji całkowitej uwzględniającej aktywa bilansowe oraz udzielone zobowiązania pozabilansowe. Na koniec 2023 r. wskaźnik w ujęciu jednostkowym oraz skonsolidowanym był niższy od minimalnego wymogu regulacyjnego odpowiednio o 0,46 pp. oraz o 0,67 pp.

Niespełnione zostały również wymogi w zakresie wskaźników MREL-TEM, do wyliczenia których podobnie jak w przypadku wskaźnika LR stosuje się miarę ekspozycji całkowitej, wyznaczaną zgodnie z art. 429 i 429a Rozporządzenia CRR. Zasadniczy wpływ na poziom wskaźników wyznaczanych na podstawie TEM ma wielkość sumy bilansowej Banku, którą w ponad 80% stanowią wolne środki lokowane przez zrzeszone banki spółdzielcze. Wynika to w dużej mierze z charakteru funkcjonowania Banku jako Banku Zrzeszającego, do którego zadań należy przede wszystkim zapewnienie odpowiedniego poziomu płynności całemu Zrzeszeniu. Ze względu na uwarunkowany zewnętrznymi przepisami model biznesowy Banku, jest on pozbawiony możliwości swobodnego zarządzania istotną częścią swojej sumy bilansowej, która w zdecydowany sposób wpływa na wysokość miary ekspozycji całkowitej stanowiącej podstawę wyliczenia omawianych wskaźników.

Wskaźniki MREL wyznaczone w oparciu o łączną kwotę ekspozycji na ryzyko (MREL-TREA) ukształtowały się natomiast znacznie powyżej ustalonych limitów, podobnie jak w przypadku współczynników kapitałowych.

Pod koniec 2023 r. Bankowy Fundusz Gwarancyjny dokonał aktualizacji docelowych wymogów w zakresie minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych (MREL - Minimum Requirement for Eligible Liabilities and Own Funds), które powinny być spełnione przez Bank oraz Grupę Kapitałową na 31.12.2023 r.

Wymogi MREL wyznaczone zostały na poziomie skonsolidowanym i wyrażone jako odsetek:

- 1) łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 Rozporządzenia CRR (MREL-TREA);
- 2) miary ekspozycji całkowitej, obliczonej zgodnie z art. 429 i 429a Rozporządzenia CRR (MREL-TEM).

Docelowe wymogi MREL wyznaczone przez BFG dla Banku i Grupy Kapitałowej kształtują się następująco:

	31.12.2023		
	Wymóg BFG	CBR*	Limit ogółem
MREL-TREA	15,36%	2,75%	18,11%
MREL-TREA podporządkowany	13,57%	2,75%	16,32%
MREL-TEM	5,91%	-	5,91%
MREL-TEM podporządkowany	5,78%	-	5,78%

* wymóg połączonego bufora wynikający z ustawy Makro uwzględniający bufor zabezpieczający – 2,5 % oraz bufor innej instytucji o znaczeniu systemowym (O-SII) – 0,25 %.

Tabela 21. Wskaźniki MREL Banku i Grupy Kapitałowej

Wyszczególnienie	Bank BPS		Grupa Kapitałowa	
	2022	2023	2022	2023
MREL-TREA	25,27%	31,09%	21,61%	26,23%
MREL-TREA podporządkowany	22,40%	29,37%	18,95%	24,54%
MREL-TEM	4,68%	4,59%	4,42%	4,38%
MREL-TEM podporządkowany	4,14%	4,34%	3,88%	4,10%

Kapitał wewnętrzny Banku oraz Grupy Kapitałowej wyznaczony został zgodnie z wytycznymi określonymi w regulacjach i rekomendacjach nadzorczych, w oparciu o wewnętrzną Instrukcję funkcjonowania procesu oceny adekwatności poziomu kapitału wewnętrznego (ICAAP). Kapitał wewnętrzny to szacowana kwota kapitału, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz Grupy Kapitałowej oraz wpływu zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka. W procesie oceny istotności wpływu poszczególnych rodzajów ryzyka na działalność Banku i Grupy Kapitałowej oceniane są następujące rodzaje ryzyka: kredytowe, stopy procentowej w księdze bankowej, operacyjne, koncentracji, walutowe, rynkowe instrumentów finansowych w księdze handlowej, płynności, cyklu gospodarczego, kapitałowe, strategiczne, reputacji, modeli, transferowe i kraju, braku zgodności, wyniku finansowego oraz nadmiernej dźwigni. W przypadku Banku dodatkowo badaniu i ocenie istotności podlega ryzyko inwestycji w podmioty zależne.

Relacja kapitału wewnętrznego do funduszy własnych oszacowana na koniec 2023 r. zarówno dla Banku, jak i Grupy Kapitałowej ukształtowała się na bardzo bezpiecznym poziomie, tj. znacznie poniżej wyznaczonego limitu wewnętrznego i normy nadzorczej. Była również niższa od wartości wyliczonych przed rokiem.

Tabela 22. Kapitał wewnętrzny Banku i Grupy Kapitałowej (w tys. zł / %)

Wyszczególnienie	Bank BPS		Grupa Kapitałowa	
	2022	2023	2022	2023
Kapitał wewnętrzny, z tego:	586 026	574 919	605 441	650 381
Filar I	387 559	361 697	438 559	417 899
Filar II	198 467	213 222	166 882	232 482
Nadwyżka (+) / Niedobór (-) funduszy własnych	443 365	645 003	375 919	519 709
Kapitał wewnętrzny / fundusze własne (w %)	56,93%	47,13%	61,69%	55,58%

XIII. ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE

13.1. Struktura organizacyjna Banku

W skład struktury organizacyjnej Banku wchodzi Centrala i Oddziały.

Struktura organizacyjna odzwierciedla szczeble decyzyjne Banku, w tym Radę Zrzeszenia oraz Zgromadzenie Prezesów - związane z zadaniami Banku Zrzeszającego, określonymi w Ustawie o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

W celu wspomaganie zarządzania, w Banku działają stałe Komitety. Do ich podstawowych zadań należy wykonywanie czynności decyzyjnych lub opiniodawczo-doradczych w zakresie określonym w Regulaminach Komitetów, uchwalonych

przez Zarząd, za wyjątkiem Regulaminu Komitetu Kredytowego, który podlega zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą Banku. W 2023 r. w Banku działały:

- 1) Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, jako organ opiniodawczo-decyzyjny w zakresie kształtowania polityki zarządzania aktywami i pasywami;
- 2) Komitet Kredytowy Banku, do którego kompetencji należy podejmowanie decyzji kredytowych, zgodnie z Regulaminem podejmowania decyzji kredytowych oraz odrębnymi wewnętrznymi aktami prawnymi Banku;
- 3) Komitet Ryzyka Operacyjnego jako organ opiniodawczy w kształtowaniu strategii oraz modelu zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku;
- 4) Komitet Inwestycji Kapitałowych jako organ opiniodawczo – doradczy oraz decyzyjny wydający opinie i/lub podejmujący decyzje w sprawach dotyczących transakcji nabycia oraz sprzedaży inwestycji kapitałowych Banku w podmioty z Grupy Kapitałowej, a także inwestycji Banku w fundusze inwestycyjne zamknięte i otwarte;
- 5) Komitet Innowacji i Jakości, jako organ decyzyjny w procesie zarządzania projektami;
- 6) Komitet Bezpieczeństwa i Ciągłości Działania, który ma za zadanie wspieranie wszelkich inicjatyw i procesów zmierzających do unifikacji działań i rozwiązań technicznych oraz organizacyjnych w obszarach bezpieczeństwa, zgodnie z celami określonymi w Strategii Banku i Strategii Zrzeszenia.

Ponadto, w Banku działają stale komitety powołane spośród członków Rady Nadzorczej: Komitet Audytu, Komitet Ryzyka, Komitet Wynagrodzeń oraz Komitet Nominacji.

W Banku mogą funkcjonować stale lub okresowe komisje i zespoły zadaniowe, których powołanie, zmiana i likwidacja oraz określanie zadań następuje w formie uchwał Zarządu lub zarządzeń Prezesa Zarządu.

Centrala

Według stanu na 31.12.2023 r. w Banku funkcjonowało 20 Departamentów, 3 Biura oraz stanowisko Inspektora Ochrony Danych, w ramach wyodrębnionych 3 Pionów organizacyjnych:

- Zarządzania Bankiem i Bankowości Spółdzielczej, nadzorowanego przez Prezesa Zarządu,
- Finansów i Ryzyka, nadzorowanego przez Wiceprezesa Zarządu,
- Bankowości Komercyjnej i Wsparcia, nadzorowanego przez Wiceprezesa Zarządu.

Zmiana struktury organizacyjnej Banku, przeprowadzona w 2023 r. dotyczyła utworzenia, w Pionie Bankowości Komercyjnej i Wsparcia, Biura Usług Powierniczych, co związane było z procesem likwidacji Domu Maklerskiego Banku BPS S.A. oraz zaplanowanym rozszerzeniem zakresu działalności Banku o prowadzenie działalności powierniczej. Rozpoczęcie funkcjonowania Biura Usług Powierniczych poprzedzone było uzyskaniem stosownego zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego oraz rejestracją zmiany Statutu Banku przez sąd rejestrowy. Biuro zaczęło funkcjonować od lutego 2024 r.

Oddziały

Według stanu na 31.12.2023 r. w Banku funkcjonowało 13 Oddziałów o charakterze uniwersalnym w: Białymstoku, Gdyni, Kielcach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Olsztynie, Opolu, Rzeszowie, Sosnowcu, Warszawie oraz dwa we Wrocławiu.

W marcu 2023 r., zgodnie z decyzją Zarządu Banku nastąpiła likwidacja Oddziału Banku w Szczecinie.

13.2. Akcjonariat

Na koniec 2023 r. kapitał zakładowy Banku składał się z 455 625 241 szt. akcji o wartości nominalnej 1 zł każda.

Szczegółowe informacje dotyczące posiadanych przez Bank akcji w podziale na serie akcji zawarte zostały w nocie 38 Kapitały własne Jednostkowego sprawozdania finansowego Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2023 r.

W strukturze akcjonariatu Banku dominują banki spółdzielcze, posiadające łącznie 81,27 % akcji, w tym banki zrzeszone 74,72 %.

Tabela 23. Struktura akcjonariatu Banku BPS S.A. na 31.12.2023 r.

Wyszczególnienie	Ilość akcji (szt.)	Udział w kapitale zakładowym
Banki Spółdzielcze:	370 276 189	81,27%
- Banki Spółdzielcze Zrzeszone	340 435 870	74,72%
- Banki Spółdzielcze Niezrzeszone	3 594 745	0,79%
- Banki Spółdzielcze Współpracujące	26 245 574	5,76%
Inne Banki Polskie	11 457 898	2,51%
Banki Zagraniczne	4 217 815	0,92%
Pozostali akcjonariusze:	60 565 618	13,30%
- osoby fizyczne	714 475	0,16%
- pozostali	59 851 143	13,14%
BPS	9 107 721	2,00%
Razem	455 625 241	100,00%

Zgodnie z Kodeksem spółek handlowych, od 1 marca 2021 r. akcje Banku nie posiadają formy dokumentu (obowiązek dematerializacji), a miejscem ich ewidencjonowania jest Rejestr Akcjonariuszy, prowadzony przez podmiot uprawniony do prowadzenia rachunków papierów wartościowych. Do końca 2023 r. Rejestr był prowadzony przez Dom Maklerski Banku BPS S.A. W dniu 22 czerwca 2023 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku podjęło Uchwałę w sprawie wyboru Domu Maklerskiego Banku Ochrony Środowiska S.A. jako podmiotu prowadzącego Rejestr Akcjonariuszy Banku BPS S.A. Na podstawie umowy dotyczącej prowadzenia Rejestru, podpisanej z DM BOŚ S.A. 16.11.2023 r., Bank przeprowadził proces przekazania i weryfikacji danych o akcjach. Nowy Rejestr rozpoczął funkcjonowanie od początku 2024 r.

Według stanu na 31 grudnia 2023 r. w Rejestrze zostało zarejestrowanych łącznie 455 521 825 akcji, co stanowiło 99,98 % kapitału zakładowego Banku.

Według stanu na 31.12.2023 r. Bank posiadał 9 107 721 akcji własnych, które zostały nabyte w 2022 i 2023 roku od podmiotów zależnych należących do Specjalistycznego Funduszu Inwestycyjnego Otwartego, zgodnie z uchwałami Walnego Zgromadzenia Banku w sprawie udzielenia Zarządowi Banku warunkowego upoważnienia do nabywania przez Bank akcji własnych oraz utworzenia kapitału rezerwowego przeznaczonego w całości na nabycie akcji własnych.

Informacja o stanie posiadania akcji Banku przez osoby zarządzające i nadzorujące

Według stanu na 31.12.2023 r. osoby zarządzające i nadzorujące w Banku BPS S.A. posiadały 2 000 sztuk akcji.

Tabela 24. Liczba akcji w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących (w szt.)

Imię i Nazwisko	Pełniona funkcja	Liczba akcji według stanu na 31.12.2023 r.	Zmiana w ciągu 2023 r.
Roman Domański	Członek Rady Nadzorczej	2 000 sztuk	-

Ograniczenia prawa głosu

Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. jest bankiem działającym w formie spółki akcyjnej i będącym jednocześnie Bankiem Zrzeszającym w rozumieniu ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających. Akcjonariuszami Banku są banki spółdzielcze z nim zrzeszone, a także inne podmioty gospodarcze, jak również osoby fizyczne. Każdemu akcjonariuszowi Banku przysługuje na Walnym Zgromadzeniu jeden głos z każdej posiadanej akcji. Zgodnie z ww. ustawą Akcjonariusze Banku nie będący bankami spółdzielczymi zrzeszonymi z Bankiem, nie mogą wykonywać na Walnym Zgromadzeniu łącznie prawa głosu z więcej niż 24 % akcji. Ograniczenie to nie ma zastosowania w stosunku do Akcjonariuszy będących bankami zrzeszającymi. Struktura właścicielska Banku nie wymagała w 2023 r. zastosowania ww. ograniczenia prawa głosu.

13.3. Władze Banku

Zarząd Banku – zgodnie ze Statutem – prowadzi sprawy Banku i reprezentuje go na zewnątrz. Prezes Zarządu kieruje bieżącą działalnością oraz pełni nadzór nad całością funkcjonowania Banku.

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością Banku. Do szczególnych obowiązków Rady należy powoływanie i odwoływanie członków Zarządu Banku, opiniowanie wszelkich wniosków i spraw wymagających uchwały Walnego Zgromadzenia, wybór biegłego rewidenta badającego sprawozdanie finansowe, zatwierdzanie rocznych planów finansowych i wieloletnich programów rozwoju Banku, zatwierdzanie regulaminu organizacyjnego Banku i regulaminu działania Zarządu Banku. Członków Rady Nadzorczej wybiera Walne Zgromadzenie spośród osób reprezentujących akcjonariuszy Banku, za wyjątkiem dwóch członków Rady Nadzorczej niebędących akcjonariuszami lub ich pełnomocnikami uprawnionymi do wykonywania głosu na Walnym Zgromadzeniu Banku, których wybiera spośród osób spełniających kryterium niezależności.

W 2023 r. skład **Zarządu Banku** nie uległ zmianie i kształtował się następująco:

Tabela 25. Skład osobowy Zarządu Banku BPS S.A. na dzień 31.12.2023 r.

Imię i Nazwisko	Pełniona funkcja
Artur Adamczyk	Prezes Zarządu
Robert Banach	Wiceprezes Zarządu
Krzysztof Kokot	Wiceprezes Zarządu

Nie zmienił się również skład **Rady Nadzorczej**.

Tabela 26. Skład osobowy Rady Nadzorczej Banku BPS S.A. na dzień 31.12.2023 r.

Imię i Nazwisko	Pełniona funkcja
Piotr Kaczyński	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Paweł Kapel	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Roman Hrynkiewicz	Sekretarz Rady Nadzorczej
Kamil Burski	Członek Rady Nadzorczej
Roman Domański	Członek Rady Nadzorczej
Józef Florek	Członek Rady Nadzorczej
Piotr Huzior	Członek Rady Nadzorczej
Dariusz Jasiński	Członek Rady Nadzorczej
Krzysztof Kajko	Członek Rady Nadzorczej
Marek Kuder	Członek Rady Nadzorczej
Jowita Martyniak-Lech	Członek Rady Nadzorczej
Barbara Pasierb	Członek Rady Nadzorczej
Andrzej Pawlik	Członek Rady Nadzorczej
Piotr Piasecki	Członek Rady Nadzorczej
Włodzimierz Szewc	Członek Rady Nadzorczej
Jarosław Wiśniewski	Członek Rady Nadzorczej
Zdzisław Wojdak	Członek Rady Nadzorczej

Komitety Rady Nadzorczej

W 2023 r. przy Radzie Nadzorczej funkcjonowały cztery Komitety:

- Komitet Audytu**, do zadań którego należy w szczególności monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej, skuteczności systemu kontroli wewnętrznej (w tym zapewnienia zgodności), audytu wewnętrznego oraz zarządzania ryzykiem, wykonywania czynności rewizji finansowej oraz niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych. Skład oraz szczegółowy zakres zadań Komitetu Audytu określa Rada Nadzorcza w odrębnych uchwałach.

Tabela 27. Skład osobowy Komitetu Audytu w 2023 r.

Imię i Nazwisko	Pełniona funkcja
Kamil Burski	Przewodniczący Komitetu Audytu
Andrzej Pawlik	Wiceprzewodniczący Komitetu Audytu
Barbara Pasierb	Sekretarz Komitetu Audytu
Piotr Huzior	Członek Komitetu Audytu
Dariusz Jasiński	Członek Komitetu Audytu

2. Komitet Ryzyka, do zadań którego należy w szczególności:

- 1) wyrażanie opinii dotyczących opracowanej przez Zarząd strategii zarządzania ryzykiem w działalności Banku oraz informacji dotyczących realizacji tej strategii, procedur wewnętrznych dotyczących procesów szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania kapitałowego, planowania kapitałowego oraz dotyczących ryzyka płynności i innych istotnych rodzajów ryzyka zdefiniowanych w działalności Banku, gotowości Banku do podejmowania ryzyka wyrażonej w postaci apetytu na ryzyko;
- 2) wspieranie Rady Nadzorczej w nadzorowaniu wdrażania strategii zarządzania ryzykiem w działalności Banku przez kadrę kierowniczą wyższego szczebla oraz dokonywaniu oceny adekwatności i efektywności zarządzania ryzykiem;
- 3) weryfikacja, czy ceny pasywów i aktywów oferowanych klientom w pełni uwzględniają model biznesowy Banku i jego strategię w zakresie ryzyka.

Skład oraz szczegółowy zakres zadań Komitetu Ryzyka określa Rada Nadzorcza w odrębnych uchwałach.

Tabela 28. Skład osobowy Komitetu Ryzyka w 2023 r.

Imię i Nazwisko	Pełniona funkcja
Jowita Martyniak-Lech	Przewodniczący Komitetu Ryzyka
Krzysztof Kajko	Wiceprzewodniczący Komitetu Ryzyka
Marek Kuder	Członek Komitetu Ryzyka
Piotr Piasecki	Członek Komitetu Ryzyka
Jarosław Wiśniewski	Członek Komitetu Ryzyka

3. Komitet Wynagrodzeń, do zadań którego należy przede wszystkim:

- 1) monitorowanie wynagrodzeń osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku oraz wydawanie opinii na temat polityki zmiennych składników wynagrodzeń, w tym wysokości i składników wynagrodzeń, kierując się ostrożnym i stabilnym zarządzaniem ryzykiem, kapitałem i płynnością oraz szczególną dbałością o długoterminowe dobro Banku, interes akcjonariuszy, inwestorów i udziałowców Banku;
- 2) nadzorowanie polityki w zakresie obowiązującego w Banku systemu wynagrodzeń;
- 3) dokonywanie oceny kompetencji i reputacji kandydatów na Członków Zarządu Banku i Zarządu Banku jako organu kolegialnego, zgodnie z procedurą odpowiedniości.

Skład oraz szczegółowy zakres zadań Komitetu Wynagrodzeń określa Rada Nadzorcza w odrębnych uchwałach.

Tabela 29. Skład osobowy Komitetu Wynagrodzeń w 2023 r.

Imię i Nazwisko	Pełniona funkcja
Zdzisław Wojdak	Przewodniczący Komitetu Wynagrodzeń
Józef Florek	Członek Komitetu Wynagrodzeń
Piotr Piasecki	Członek Komitetu Wynagrodzeń

4. Komitet Nominacji, do zadań którego należy w szczególności:

- 1) opiniowanie polityki oceny odpowiedniości członków Zarządu Banku, rekomendowanie kandydatów do Zarządu Banku oraz określanie zakresu obowiązków dla kandydata do Zarządu Banku;

- 2) dokonywanie oceny struktury, wielkości, składu i skuteczności działania Zarządu oraz rekomendowanie Radzie Nadzorczej zmian w tym zakresie;
- 3) dokonywanie okresowej oceny, co najmniej raz w roku, wiedzy, kompetencji i doświadczenia Zarządu jako całości i poszczególnych członków Zarządu;
- 4) dokonywanie okresowego przeglądu polityki Zarządu w odniesieniu do rekrutacji i zatrudniania pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku i przedstawianie Zarządowi zaleceń w tym zakresie.

Skład oraz szczegółowy zakres zadań Komitetu Nominacji określa Rada Nadzorcza w odrębnych uchwałach.

Tabela 30. Skład osobowy Komitetu Nominacji w 2023 r.

Imię i Nazwisko	Pełniona funkcja
Włodzimierz Szewc	Przewodniczący Komitetu Nominacji
Roman Domański	Członek Komitetu Nominacji
Piotr Kaczyński	Członek Komitetu Nominacji
Paweł Kapel	Członek Komitetu Nominacji
Roman Hrynkiewicz	Członek Komitetu Nominacji

13.4. Polityka różnorodności stosowana do organów zarządzających i nadzorujących

W Banku przestrzeganie standardów etycznych jest normą postępowania w stosunku do wszystkich interesariuszy i praktyką zachowania wszystkich pracowników. Realizując swoją strategię społecznie odpowiedzialnego biznesu, kierujemy się zasadą niedyskryminowania, tworzenia szans i przeciwdziałania nierównościom na wszystkich polach. Wspieramy tworzenie środowiska, w którym obie płcie mogą mieć takie same szanse wyboru i w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, zawodowym i rodzinnym.

Realizując politykę różnorodności wzmocniamy swoją innowacyjność i przewagę konkurencyjną, którą osiągamy dzięki szerokiemu wachlarzowi doświadczeń i kompetencji pracowników. Dzięki takiemu podejściu przyciągamy i utrzymujemy talenty, cieszymy się lojalnością pracowników oraz szacunkiem klientów i partnerów biznesowych, jak również tworzymy przyjazne i satysfakcjonujące środowisko pracy.

W odniesieniu do organów zarządzających i nadzorujących, zgodnie z obowiązującą Polityką różnorodności, podejmując decyzję w ramach rekrutacji osób do składu Zarządu oraz Rady Nadzorczej, bierzemy pod uwagę w szczególności zróżnicowanie ze względu na wykształcenie, doświadczenie zawodowe, wiek osób w składzie poszczególnych organów oraz zróżnicowanie ze względu na płeć, przy czym decyzja w zakresie rekrutacji poszczególnych członków Zarządu lub wyboru członków Rady Nadzorczej nie może być podjęta wyłącznie w celu zwiększenia stopnia zróżnicowania, ze szkodą dla funkcjonowania i odpowiedzialności organu lub kosztem odpowiedzialności pojedynczych członków organu Banku.

Powołanie do składu Zarządu lub Rady Nadzorczej poprzedzone jest oceną odpowiedzialności, która jest corocznie powtarzana. Odpowiednio Zarząd oraz Rada Nadzorcza, jako organy kolegialne, podlegają także corocznej kolegialnej ocenie odpowiedzialności. W składzie Rady Nadzorczej zapewniony jest udział członków niezależnych.

W celu zagwarantowania dostatecznej różnorodności, dążymy do osiągnięcia stanu, w którym obie płcie są dostatecznie reprezentowane. Zmierzamy do zapewnienia odpowiedniego udziału płci niedostatecznie reprezentowanej w organach Banku, przy użyciu dostępnych narzędzi takich jak rekrutacja, ocena odpowiedzialności oraz sukcesja.

W Grupie Kapitałowej, członkowie Zarządów spółek zatrudnieni są na podstawie umowy o pracę, powołania lub kontraktu menadżerskiego. Powołanie do składu organu zarządzającego poprzedzone jest zawsze oceną kwalifikacji kandydata, w szczególności oceniana jest jego wiedza i doświadczenie zawodowe. Corocznie, w sposób sformalizowany ocenie podlega niekaralność, sytuacja finansowa i konflikt interesów, możliwość poświęcania dostatecznego czasu na wykonywanie obowiązków na rzecz spółki oraz umiejętność zachowania niezależności osądu. Indywidualne kompetencje poszczególnych członków Zarządów spółek dopełniają się w taki sposób, aby organ kolegialny posiadał jak najlepsze przygotowanie merytoryczne, a w odniesieniu do jednoosobowego składu, członek Zarządu posiadał niezbędne kwalifikacje do indywidualnego zarządzania spółką. Wszyscy członkowie Zarządów spółek wykazują się odpowiednim doświadczeniem i znajomością polskiego rynku, niezbędnymi w zarządzaniu spółką.

W Grupie Kapitałowej corocznej ocenie podlegają indywidualne kompetencje poszczególnych członków Rad Nadzorczych, a także niekaralność, sytuacja finansowa, czas poświęcony na wykonywanie obowiązków i możliwość wystąpienia konfliktu interesów oraz umiejętność zachowania niezależności osądu. W części spółek, Rady Nadzorcze podlegają także ocenie kolegialnej.

13.5. Działalność w zakresie kontroli i nadzoru

Na system kontroli wewnętrznej w Banku składa się:

- funkcja kontroli, której zadaniem jest zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku, w tym dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku,
- działania Departamentu Zgodności, którego obowiązkiem jest identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie ryzyka braku zgodności działania Banku z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku oraz przyjętymi w Banku standardami rynkowymi,
- audyt wewnętrzny, którego zadaniem jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w działalności Banku, realizowany w Banku przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, zgodnie z Umową Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Na funkcję kontroli składają się w Banku: mechanizmy kontrolne wbudowane w procesy funkcjonujące w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli. Monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, wpisane w procesy funkcjonujące w Banku, w szczególności w procesy istotne, obejmuje weryfikację bieżącą poziomą (w ramach tej samej linii) i pionową (pierwszej linii przez drugą linię) oraz testowanie poziome i pionowe. Wdrożona w Banku matryca funkcji kontroli, stanowi opis powiązania celów ogólnych i celów szczegółowych systemu kontroli wewnętrznej z procesami istotnymi oraz mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem przestrzegania tych mechanizmów. W 2023 r. w Banku wyodrębnionych było 35 procesów istotnych, włączonych do matrycy funkcji kontroli. Testy dotyczące przestrzegania mechanizmów kontrolnych przeprowadzane były z częstotliwością i w zakresie określonym w matrycy funkcji kontroli. W ramach testów przeprowadzonych w 2023 roku nie zidentyfikowano nieprawidłowości na poziomie znaczącym lub krytycznym.

Informacja o wynikach z przeprowadzonych testów podlegała kwartalnemu raportowaniu do Zarządu Banku i Rady Nadzorczej. Ponadto przeprowadzona została coroczna ocena skuteczności systemu kontroli wewnętrznej.

13.6. Informacje wymagane na podstawie art. 111a ustawy Prawo bankowe

Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. jest uniwersalnym bankiem komercyjnym oferującym szeroki zakres usług w obrocie krajowym i zagranicznym, świadczonych na rzecz klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych, w szczególności dla banków spółdzielczych, zgodnie z zakresem usług określonym w Statucie Banku.

Sprawując funkcję Banku Zrzeszającego, na podstawie Ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, Bank BPS S.A. działa na rzecz rozwoju banków spółdzielczych Zrzeszenia i prowadzi niekonkurencyjną wobec zrzeszonych banków spółdzielczych działalność. Prowadzi operacje zarówno w polskich złotych, jak i w walutach obcych oraz aktywnie uczestniczy w obrocie krajowym.

Bank jest jednostką dominującą Grupy Kapitałowej Banku BPS S.A., która obejmuje podmioty świadczące specjalistyczne usługi m.in. w zakresie działalności maklerskiej, leasingowej, faktoringowej, inwestycyjnej oraz IT. Sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Banku BPS S.A., które obejmuje dane finansowe tych jednostek.

Bank oraz podmioty Grupy Kapitałowej mają siedzibę na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Obrót wykazywany w sprawozdaniu finansowym, obliczony jako suma wyniku na działalności podstawowej oraz pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych netto, kształtował się następująco:

	2022	2023
Bank BPS S.A.	345 417 tys. zł	431 625 tys. zł
Grupa Kapitałowa	513 016 tys. zł	624 278 tys. zł

Dochód ten pochodzi w całości z działalności prowadzonej na terenie Polski.

Stopa zwrotu z aktywów, obliczona jako stosunek zysku netto za rok sprawozdawczy do aktywów razem wyrażonych jako średnia ze stanów bilansowych na koniec roku sprawozdawczego oraz koniec roku poprzedniego wynosiła:

	2022	2023
Bank BPS S.A.	-0,15 %	0,21 %
Grupa Kapitałowa	-0,15 %	0,27 %

W 2023 roku Grupa Kapitałowa nie otrzymała wsparcia finansowego pochodzącego ze środków publicznych, na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 2009 roku o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym (Dz. U. z 2016 roku poz. 1436).

Zatrudnienie kształtowało się na poziomie:

	2022	2023
Bank BPS S.A.	676 etatów	668 etatów
Spółki zależne Grupy Kapitałowej	836 etatów	830 etatów

13.7. Znaczące zdarzenia po dacie bilansu

Po dniu bilansowym nie wystąpiły istotne zdarzenia mające wpływ na działalność Banku i Grupy Kapitałowej.

XIV. OŚWIADCZENIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH

W niniejszym rozdziale przedstawiamy informacje niefinansowe, sporządzone zgodnie ze Standardem Informacji Niefinansowych (SIN) oraz z wymogami raportowania niefinansowego nałożonymi przez znowelizowaną Ustawę o Rachunkowości. Zawierają one kluczowe wskaźniki efektywnościowe, związane z działalnością Banku i Grupy Kapitałowej (Bank plus spółki zależne), a także zagadnienia pracownicze i środowiska naturalnego z uwzględnieniem czynników z zakresu zrównoważonego rozwoju (ESG - Environmental, Social, Governance).

Główne obszary działalności Grupy Kapitałowej w zakresie zrównoważonego rozwoju

14.1. Odpowiedzialne zarządzanie

14.1.1. Opis modelu biznesowego

Model biznesowy Banku oparty jest na dwóch wzajemnie wspierających się filarach: działalności zrzeszeniowej oraz bankowości komercyjnej. Z jednej strony wspólnie z bankami spółdzielczymi tworzymy największe w Polsce Zrzeszenie, z drugiej natomiast działamy na zasadach banku komercyjnego.

W ramach działalności zrzeszeniowej, świadczymy usługi dla banków spółdzielczych, będąc równocześnie ich partnerem biznesowym i reprezentantem w środowiskach opiniotwórczych.

Bankowość spółdzielcza ma w Polsce ponad stuletnią tradycję. Właścicielami banków spółdzielczych są udziałowcy będący często jednocześnie klientami banków. Struktura taka zapewnia stabilność właścicielską banków spółdzielczych. BS-y są prężnymi instytucjami finansowymi, oferującymi szeroką paletę nowoczesnych produktów bankowych, porównywalną z ofertą banków komercyjnych.

Banki spółdzielcze są najważniejszymi instytucjami finansowymi dla rolników oraz mieszkańców wsi i małych miast. Pozostają naturalnym partnerem dla samorządu terytorialnego, drobnego biznesu oraz rolników w absorpcji funduszy unijnych i dopłat bezpośrednich.

Dodatkowo:

- banki spółdzielcze mają 100 % polskiego kapitału - pieniądze Polaków zostają więc „w domu”,
- wsparcia finansowego udziela człowiek, nie systemy. Prezes i pracownicy banku spółdzielczego są sąsiadami, znają swych klientów, wiedzą o nich więcej, niż wynika z dokumentacji bankowej,
- proces decyzyjny jest szybki, mniej skomplikowany, a usługi dobrane pod indywidualne potrzeby,
- banki spółdzielcze są różnorodne, każdy z nich ma własną strategię funkcjonowania.

Bank oraz zrzeszone z nim banki spółdzielcze kreują unikalną wartość, która przekłada się na budowanie długotrwałych relacji z klientami, poprzez utrzymywanie najwyższych standardów, profesjonalizm w działaniu oraz szeroką i różnorodną ofertę produktową, dostosowaną do preferencji i potrzeb klientów.

Zainteresowanie klientów nowoczesnymi produktami finansowymi oraz ograniczone możliwości pozyskania nowych klientów poprzez oferowanie produktów czysto bankowych, spowodowało, że w 2008 r. powołaliśmy odrębne podmioty świadczące specjalistyczne usługi finansowe.

W początkowym okresie działalności spółki zależne oferowały usługi maklerskie, usługi związane z obsługą wierzytelności trudnych oraz kart płatniczych i bankomatów. W kolejnych latach, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom klientów, Grupa Kapitałowa zwiększała zakres produktów i usług, proponowanych przez powoływane w tym celu nowe podmioty.

Według stanu na 31.12.2023 r. w skład Grupy Kapitałowej wchodziło 18 spółek prawa handlowego oraz 5 funduszy inwestycyjnych.

W Grupie Kapitałowej priorytetowym zadaniem jest zapewnienie najwyższej jakości obsługi klientów, w tym banków spółdzielczych, prowadzenie etycznego marketingu i sprzedaży oraz ułatwianie korzystania z usług bankowych poprzez wprowadzanie innowacyjnych produktów i usług. Ważną wartością Grupy są jej pracownicy. Realizowane dla nich programy dotyczą przede wszystkim wspierania różnorodności w organizacji, zapewnienia stabilnych i atrakcyjnych warunków pracy oraz oferowania możliwości angażowania się w działania społeczne. Grupa spełnia najwyższe standardy ładu korporacyjnego, realizuje programy społeczne wspierające rozwój kultury oraz edukację młodzieży.

14.1.2. Cele strategiczne Banku

Zgodnie z obowiązującą Strategią Banku BPS S.A. oraz Grupy Kapitałowej na lata 2018-2026, misją Banku jako Banku Zrzeszającego najliczniejszą grupę banków spółdzielczych w Polsce, jest umacnianie sektora polskiej bankowości spółdzielczej oraz zapewnienie dostępu do finansowania w społecznościach lokalnych poprzez budowę rentownego i stabilnego Zrzeszenia BPS.

Dbłość o stabilność Zrzeszenia, ewolucję działalności komercyjnej oraz poprawę efektywności kosztowej

Umacnianie sektora polskiej bankowości spółdzielczej oraz zapewnienie dostępu do finansowania w społecznościach lokalnych poprzez budowę rentownego i stabilnego Zrzeszenia BPS

Realizacja misji przy pełnym poszanowaniu odrębności podmiotowej Banków Spółdzielczych i zachowaniu zasad solidarności, lojalności, subsydiarności i rzetelności

Naszym nadrzędnym celem jest wspieranie zrzeszonych banków spółdzielczych w rozwoju ich działalności biznesowej i technologicznej, dostosowanej do szybko zmieniających się przepisów prawa i nowych regulacji nadzorczych. We współpracy z bankami spółdzielczymi i podmiotami Grupy BPS podejmujemy działania mające na celu złagodzenie negatywnych skutków kryzysu wywołanego pandemią koronawirusa oraz wojną w Ukrainie, zwiększając efektywność działania Zrzeszenia w sferze działalności handlowej, jak i wydajności procesów organizacyjno-zarządczych.

Z uwagi na zmianę uwarunkowań zewnętrznych, w tym otoczenia regulacyjnego, w bieżącym roku zakładamy opracowanie nowej Strategii Banku, która będzie bazowała na głównych założeniach nowej zaktualizowanej Strategii Zrzeszenia.

W pierwszej kolejności zaktualizowaliśmy nasze wartości, którymi kierujemy się w codziennej pracy. Ich opracowaniem zajęła się grupa robocza, składająca się z przedstawicieli Departamentów, Biur i Oddziałów. W wyniku prac wypracowanych zostało pięć wartości Banku:

DOSKONALENIE

Podejmujemy wyzwanie dzisiejszych czasów: stale się rozwijamy, unowocześniamy i uczymy. Wymagamy od siebie kreatywności i innowacyjności, aby oferować klientom i bankom spółdzielczym coraz lepsze usługi. Jesteśmy oswojeni ze zmianą i gotowi na nowe rozwiązania.

WSPÓŁPRACA

Nasza siła bierze się ze współpracy. Jest ona trwale wpisana w DNA modelu spółdzielczego. Współpracujemy na trzech płaszczyznach: relacji z klientem, więzi i wsparcia w ramach Zrzeszenia oraz wspólnego działania w ramach struktury naszego Banku. Wszyscy gramy do jednej bramki, nie ograniczając się do horyzontu własnych celów czy projektów.

OTWARTOŚĆ

Komunikujemy się w sposób efektywny i przejrzysty. Chcemy i umiemy słuchać. Stawiamy na różnorodność. Dzięki temu jesteśmy otwarci na potrzeby współpracowników, Klientów, banków spółdzielczych i lokalnych społeczności. Szanujemy różne punkty widzenia, zdania i opinie.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Promujemy odpowiedzialność, zaczynając od siebie samych, a kończąc na zobowiązaniach wobec Klientów i banków spółdzielczych. Dotrzymujemy słowa, szanujemy nawzajem swój czas, odpowiadamy za podjęte działania i decyzje, bo to buduje długofalowe zaufanie i poczucie bezpieczeństwa.

PRAKTYCZNOŚĆ

Stawiamy na praktyczne rozwiązania. Upraszczamy procesy i procedury. Poszukujemy optymalnego rozwiązania, dbając o zachowanie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa. Stosujemy prosty język i zrozumiały przekaz.

Aby promować wartości wśród pracowników, powołaliśmy ambasadorów – są nimi pracownicy Banku wyłonieni z grupy roboczej, osoby, które rozumieją wartości i kierują się nimi w swojej pracy. W Intranecie stworzyliśmy dedykowaną wartościom sekcję, a główne działania promocyjne zrealizowaliśmy podczas „Dnia Wartości” zorganizowanego we wrześniu 2023 r. Pracowników zaprosiliśmy do udziału w konkursie „Wartości w praktyce”, a wartości promowaliśmy w animacji „Czy myślisz, że wartości są jak Yeti”.

Każda z wartości jest dla nas drogowskazem w trzech wymiarach:

- wewnętrznym – jak mamy współpracować w naszych Zespołach, Departamentach i w całym Banku,
- zrzeszeniowym – jak odnosimy się do banków spółdzielczych w Zrzeszeniu BPS,
- obsługi Klienta – jak dbamy o naszych Klientów indywidualnych, firmowych i korporacyjnych.

Każdego dnia pracy doskonalimy się jako organizacja. Wspólnie umacniamy nasze wartości, aby jeszcze bardziej świadomie posługiwać się nimi i osiągać nowe cele, zgodnie z wyznaczanym przez nie kierunkiem.

14.1.3. Ład zarządczy

Ład zarządczy Banku oparty jest na adekwatnej strukturze organizacyjnej, odpowiednim podziale zadań i kompetencji, relacjach, w tym relacjach z akcjonariuszami i klientami, systemie kontroli wewnętrznej i systemie zarządzania ryzykiem, a także zasadach współdziałania organów statutowych. Struktura organizacyjna Banku odzwierciedla jego organizację. Obejmuje wszystkie obszary działalności Banku, jest spójna ze Statutem i innymi przepisami wewnętrznymi. Jest przejrzysta i adekwatna do skali i charakteru prowadzonej działalności, jak i do ponoszonego ryzyka. Zapewnia właściwy podział zadań, kompetencji oraz zakres obowiązków i odpowiedzialności. Odzwierciedla podległości służbowe oraz pionowy podział zadań, co ma wyraz również w wewnętrznym podziale kompetencji w Zarządzie. Podział kompetencji w Zarządzie zapewnia dopełnianie się obszarów działania i zadań. Istotną rolę w strukturze Banku zajmują stałe Komitety, których funkcjonowanie wspomaga zarządzanie Bankiem.

Zgodnie z wymogami Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, schemat struktury organizacyjnej udostępniony jest na stronie internetowej.

Bank prowadzi transparentną politykę informacyjną wobec akcjonariuszy i klientów, zapewniającą odpowiedni dostęp do informacji oraz poszanowanie interesów wszystkich akcjonariuszy i klientów, przy jednoczesnym wypełnianiu roli Banku Zrzeszającego wobec zrzeszonych banków spółdzielczych.

W Banku szczególną wagę przykładają się do zachowania zasady integralności, co oznacza spójność podejmowanych działań z obowiązującymi regulacjami oraz normami i zasadami etycznymi. Za implementację przyjętych wartości i zasad oraz kształtowanie kultury pracy odpowiada kadra kierownicza, która stanowi przykład dla pozostałych pracowników. Każdy pracownik Banku odpowiedzialny jest za realizację zadań zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi i przepisami prawa oraz za stałe uzupełnianie wiedzy. Zarząd Banku dokłada wszelkich starań mających na celu stałe podnoszenie kompetencji przez pracowników. Sprzyja temu wewnętrzna platforma edukacyjna oferująca szeroki wachlarz szkoleń.

W podmiotach nadzorowanych przez KNF – w Banku oraz niektórych spółkach z Grupy Kapitałowej funkcjonuje uregulowany system nadzoru i kontroli wewnętrznej. System ten oparty jest na kontrolach bieżących, prowadzonych przez kierowników jednostek organizacyjnych oraz na kontrolach instytucjonalnych przeprowadzanych przez inspektora nadzoru (zgodnie z przepisami prawa, w celu badania zgodności działania pracowników i systemów z przepisami zewnętrznymi, jak i wewnętrznymi spółki i z ustalonymi normami). Funkcjonowanie przedmiotowego systemu kontroli podlega cyklicznej kontroli sprawowanej przez organy nadzoru, w tym Komisję Nadzoru Finansowego, jak również zewnętrzne podmioty audytujące i audytora wewnętrznego.

Kontrole wewnętrzne prowadzone w spółkach, a także wszelkie działania w zakresie nadzoru jednostek organizacyjnych i pracowników zaangażowanych w procesy kontrolne prowadzone są z zachowaniem należytej staranności, zapewnienia niezależności oraz obiektywizmu w ocenie podejmowanych czynności.

Zarząd i Rada Nadzorcza kładą duży nacisk na kwestię skuteczności nadzoru właścicielskiego nad Grupą Kapitałową, co przejawia się w działaniach restrukturyzacyjnych oraz realizowanych czynnościach kontrolnych w spółkach. Narzędziem umożliwiającym ww. działania jest pakiet odpowiednich regulacji określających zasady sprawowania nadzoru właścicielskiego przez Bank nad spółkami zależnymi.

Podmioty Grupy Kapitałowej Banku opierają swoją strukturę zarządczą na wdrożonej strukturze organizacyjnej, w ramach której wprowadzony został rozdział funkcji operacyjnych od funkcji zarządzania ryzykiem oraz funkcji kontrolnych, zapewniając przy tym odpowiedni podział zadań, kompetencji oraz podległości adekwatny do skali prowadzonej działalności.

Zarządy spółek zależnych oraz kadra kierownicza uwzględnia w procesie zarządzania daną spółką czynniki społeczne i środowiskowe w aspekcie funkcjonowania danego podmiotu z poszanowaniem praw człowieka i przy zapewnieniu odpowiednich warunków pracy, biorąc pod uwagę ogólne uwarunkowania społeczno-ekonomiczne, kulturalne i środowiskowe, zapewniając pracownikom dostęp do ochrony zdrowia, placówek oświatowo-rekreacyjnych, szkoleń i specjalistycznych konferencji o znaczeniu krajowym oraz dedykowanych dla firm funkcjonujących w danym sektorze gospodarki.

14.1.4. Zarządzanie ryzykiem

Bank oraz podmioty Grupy Kapitałowej prowadząc działalność operacyjną narażone są na różnego rodzaju ryzyka, które mogą mieć wpływ na realizację założonych celów. W zorganizowanym procesie zarządzania ryzykiem uczestniczą organy Banku, wyznaczone komitety i komórki organizacyjne oraz pracownicy. Strategiczne cele określa Rada Nadzorcza, która ponadto ocenia skuteczność działań Zarządu Banku, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem. Podstawowym celem zarządzania ryzykiem bankowym, poprzez utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach przyjętego poziomu tolerancji, jest:

- 1) ochrona wartości kapitału akcjonariuszy;
- 2) ochrona depozytów klientów;
- 3) wsparcie Banku w prowadzeniu efektywnej działalności.

W systemie zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej identyfikuje się następujące ryzyka: kredytowe, stopy procentowej w księdze bankowej, operacyjne, koncentracji, walutowe, rynkowe instrumentów finansowych w księdze handlowej, z tytułu korekty wyceny kredytowej (CVA), płynności, cyklu gospodarczego, kapitałowe, strategiczne, reputacji, modeli, transferowe i kraju, braku zgodności, wyniku finansowego oraz ryzyko nadmiernej dźwigni.

Z punktu widzenia negatywnego wpływu ryzyk na zagadnienia społeczne i pracownicze, szczególne znaczenie mają: ryzyko kadrowe identyfikowane w ramach zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ryzyko reputacji.

Ryzyko kadrowe polega na występowaniu nieefektywnych mechanizmów zarządzania pracownikami, w szczególności w procesach rekrutacji, oceny kompetencji i umiejętności, oceny efektów pracy oraz motywowania, szkoleń i utrzymania pracowników. Wystąpienie ryzyka kadrowego może skutkować niepożądaną fluktuacją kadry, w tym pracowników kluczowych, negatywną motywacją oraz nieefektywną realizacją zadań niezbędnych do osiągnięcia celów Banku. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem kadrowym stanowi element zarządzania podstawową działalnością Banku.

Na proces zarządzania ryzykiem kadrowym składa się identyfikacja obszarów jego występowania, zdefiniowanie działań pozwalających na jego eliminację, wskazanie osób odpowiedzialnych za działania ograniczające to ryzyko, pomiar i monitoring wskaźników ryzyka kadrowego, rozpoznanie przyczyn występowania ostrzegawczych i krytycznych poziomów wskaźników ryzyka kadrowego, podejmowanie działań mitygujących to ryzyko, a także raportowanie. Działania ograniczające ryzyko kadrowe są realizowane w ramach bieżących obowiązków kadry menadżerskiej oraz dyrektora komórki odpowiedzialnej za zarządzanie personelem.

Ryzyko reputacji to ryzyko wynikające z negatywnego odbioru wizerunku Banku przez klientów, kontrahentów i akcjonariuszy. Bank jest instytucją zaufania publicznego, dlatego utrata reputacji może wiązać się z odpływem klientów i pogorszeniem wyników finansowych. W związku z powyższym, prowadzimy monitoring mediów w zakresie publikowanych informacji o podmiotach Grupy BPS. Oceniamy rodzaj zdarzenia, które zostało przedstawione w mediach, biorąc jednocześnie pod uwagę powtarzalność publikowanych informacji, ich zasięg (lokalny, ogólnopolski) oraz poziom negatywnego oddziaływania. Dodatkowo, podejmujemy działania wyprzedzające, uwzględniając informacje o zdarzeniach, które nie zostały jeszcze podane do wiadomości publicznej, lecz po ich upublicznieniu mogą mieć wpływ na utratę reputacji. Przy ocenie bierzemy pod uwagę poziom negatywnego oddziaływania zaistniałego zdarzenia oraz prawdopodobieństwo jego upublicznienia. Analizujemy ponadto zgłoszone przez klientów reklamacje biorąc pod uwagę przyczyny ich zgłoszenia i ich powtarzalność. Oceniamy potencjalny wpływ zgłoszonych reklamacji na opinię klientów o jakości usług świadczonych przez Bank.

14.1.5. Zarządzanie etyką

Program etyczny realizujemy poprzez dążenie do rozwijania przyjętych w Kodeksie Etyki wartości etycznych, takich jak: lojalność, uczciwość, otwartość, wzajemne zaufanie, odpowiedzialność i profesjonalizm wykonywania obowiązków, z zachowaniem należytej rzetelności i staranności.

Obowiązujący w Banku Kodeks Etyki, określa zbiór wartości i zasad. Jego postanowienia uwzględniają treść norm zawartych w Kanonie Dobrych Praktyk Rynku Finansowego oraz w Kodeksie Etyki Bankowej (Zasady Dobrej Praktyki Bankowej).

Upowszechniamy i wdramy zasady, według których powinni postępować wszyscy pracownicy, w celu budowania kultury organizacyjnej oraz pozytywnego wizerunku Banku, jako instytucji zaufania publicznego w relacjach z klientami, partnerami biznesowymi, akcjonariuszami i pracownikami.

Szczególną uwagę przykładamy do prawidłowych relacji z klientami poprzez stosowanie obowiązujących standardów obsługi, które mają zapewnić uczciwe traktowanie klientów i ochronę ich interesów, m.in. poprzez:

- informowanie o ofercie Banku, w sposób przedstawiający korzyści, jak również koszty i ryzyka związane z oferowanymi produktami,
- rzetelne przekazywanie informacji reklamowych dotyczących oferowanych produktów i usług,
- przygotowywanie w sposób przejrzysty i jednoznaczny dokumentów mających znaczenie dla podjęcia przez klienta decyzji biznesowych.

W swojej działalności zwracamy uwagę na to, aby nie nawiązywać współpracy biznesowej z klientami podejmującymi działania niezgodne z prawem lub nieprzeznaczającymi standardów etyki.

Analizujemy reklamacje klientów z uwzględnieniem tych, które dotyczą jakości obsługi oraz prawidłowości przekazywania informacji klientom. W 2023 r. do Banku nie wypłynęły reklamacje dotyczące nieetycznych zachowań.

Umożliwiamy również pracownikom anonimowe zgłaszanie naruszeń, w sposób uregulowany w „Procedurze anonimowego zgłaszania przez pracowników naruszeń prawa oraz obowiązujących w Banku procedur i standardów etycznych”. Pracownikom dokonującym zgłoszeń gwarantujemy rzetelne i uczciwe traktowanie, dyskrecję oraz kompetentne i sumienne wyjaśnienie zgłoszonej sprawy. Zapewniamy również ochronę przed działaniami o charakterze represyjnym, dyskryminacją lub innymi rodzajami niesprawiedliwego traktowania, w związku z dokonaniem zgłoszeniem naruszenia.

Monitorujemy ryzyko braku zgodności w zakresie etyki poprzez implementację odpowiednich regulacji wewnętrznych, jak i działania edukacyjne w ramach programu szkoleń etycznych, który obejmuje szkolenia dla nowo zatrudnionych pracowników oraz cykliczne szkolenia z obszaru etyki dla wszystkich pracowników Banku.

14.1.6. Bezpieczeństwo produktów i konsumentów

Posiadamy system zarządzania produktem bankowym, obejmujący wszystkie istotne elementy zapewniające właściwe zorganizowanie cyklu życia produktu, w tym w szczególności: projektowanie/tworzenie produktu, pozyskiwanie klientów, jak również oferowanie i obsługę produktu, w tym rozpatrywanie skarg klientów Banku.

Dokonyjemy regularnego przeglądu zgodności regulacji wewnętrznych dotyczących zarządzania produktem z przepisami prawa oraz wytycznymi i rekomendacjami organu nadzoru.

W Banku funkcjonuje centrum monitorowania incydentów SOC (Security Operation Center), które w trybie całodobowym monitoruje wszystkie zdarzenia, łącznie z tymi, które dotyczą bezpieczeństwa klientów. W 2022 r. wdrożyliśmy nową, wydajniejszą platformę SIEM, służącą do korelacji zdarzeń bezpieczeństwa IT (IBM QRadar).

System jest rozwijany i wzbogacany o nowe reguły korelacyjne identyfikujące potencjalne zagrożenia w zakresie:

- ochrony klientów bankowości elektronicznej,
- ochrony infrastruktury wewnętrznej przed szkodliwym oprogramowaniem, atakami typu DDoS (Distributed Denial of Services), wyciekami danych z organizacji, nieprawidłowymi działaniami administratorów IT w zakresie pomijania systemu zarządzania uprawnieniami (PAM – Privileged Access Management),
- monitorowania nowych serwerów systemów krytycznych tworzonych w infrastrukturze organizacji.

W ramach działań operacyjnych związanych z trwającą wojną w Ukrainie i wzrostem ataków hackerskich, w tym na bankowość elektroniczną, dokonywaliśmy aktualizacji systemu zapory aplikacyjnej (Imperva WAF) oraz opracowaliśmy koncepcję uruchomienia usługi chmurowej w zakresie systemu WAF umożliwiającej ochronę serwisów internetowych banków spółdzielczych Zrzeszenia BPS. Jednym z najbardziej popularnych scenariuszy wykorzystywanych przez przestępców w 2023 r. był vishing, czyli atak polegający na podszywaniu się pod numer infolinii oraz pracownika Banku z zastosowaniem socjotechniki w celu wyłudzenia danych lub nakłonienia klienta do instalacji aplikacji AnyDesk i kradzieży środków klienta. Systematycznie przekazywaliśmy informacje do banków spółdzielczych z zakresu nieprawidłowości zidentyfikowanych przez UKNF na stronach internetowych poszczególnych organizacji, jak również o zagrożeniach identyfikowanych w Internecie oraz Darknecie¹⁵.

Sukcesywnie budowane rozwiązania i systemy bezpieczeństwa potwierdzają skuteczność stosowanych zabezpieczeń i procedur bezpieczeństwa. Wspólne działania w ramach Grupy BPS koncentrowały się na zapewnieniu ciągłości działania

¹⁵ Termin określający celowo ukrytą część zasobów Internetu, którą można przeglądać jedynie przy użyciu specjalnego oprogramowania.

systemów IT i implementacji rozwiązań minimalizujących ryzyka niedostępności usług bankowych wynikających z przerw w dostawie energii elektrycznej, ataków zmierzających do zaszyfrowania dysków (ransomware) oraz wyłączenia usług zabezpieczających przed atakami DDoS.

Kolejnym obszarem działań służb bezpieczeństwa Banku było wdrożenie rozwiązań zabezpieczających przed atakami dezinformacyjnymi, wymierzonymi głównie w klientów ściany wschodniej Polski. Prowadziliśmy kampanię informacyjną za pośrednictwem Intranetu, korespondencji i spotkań on-line z bankami spółdzielczymi. Dzieliłiśmy się również spostrzeżeniami i propozycjami działań z Oddziałami rozmieszczonymi w zagrożonym regionie.

Pracownicy Banku są członkami grup zadaniowych przy KNF i ZBP, mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa klientów i ich środków. Grupy te to m.in. Grupa Cyberbezpieczeństwa przy KNF, Grupa ds. Ciągłości Działania przy KNF, Rada Bezpieczeństwa Banków przy ZBP, Komitet Cyberbezpieczeństwa ZBP.

Współpracujemy również z CERT-ami (Computer Emergency Response Team), tj. zespołami specjalistów działającymi przy KNF, ZBP i NASK, zwalczającymi zagrożenia w sieciach komputerowych. Za pośrednictwem dedykowanej poczty i specjalnych narzędzi, na bieżąco publikowane są i wymieniane informacje o nowych cyberatakach.

Bezpieczeństwo w zakresie produktów i klientów jest na bieżąco monitorowane i podlega raportowaniu w ramach comiesięcznych posiedzeń Komitetu Bezpieczeństwa i Ciągłości Działania.

14.1.7. Ochrona prywatności

Ochrona prywatności w Grupie Kapitałowej sprowadza się do ochrony danych osobowych potencjalnych klientów, klientów i pracowników Banku, dla których Bank jest administratorem danych. Jednocześnie ochronie podlegają dane powierzone przez spółki z Grupy Kapitałowej oraz przez banki spółdzielcze lub inne podmioty współpracujące z Bankiem. Proces ochrony danych osobowych realizowany jest zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, tj. Rozporządzeniem RODO, Ustawą o ochronie danych osobowych oraz regulacjami wewnętrznymi, dotyczącymi zapewnienia bezpieczeństwa informacji, ochrony danych osobowych (m.in. Polityką Bezpieczeństwa Informacji, Polityką Bezpieczeństwa Danych Osobowych oraz Instrukcją Zarządzania Systemami Informatycznymi). W Banku zarządzanie bezpieczeństwem informacji, w tym m.in. ochroną prywatności, realizowane jest w ramach Departamentu Bezpieczeństwa. Jednocześnie nadzór w zakresie zgodności z przepisami prawa dotyczącymi ochrony danych realizowany jest niezależnie od Departamentu Bezpieczeństwa przez Inspektora Ochrony Danych w ramach samodzielnego stanowiska. Inspektor Ochrony Danych uczestniczy w grupie zadaniowej przy ZBP oraz wspiera pracowników Banku merytorycznie w zakresie zapewnienia zgodności z przepisami prawa. W razie potrzeby IOD dokonuje zgłoszeń naruszeń ochrony danych osobowych do organu nadzorczego. Każdy z pracowników Banku corocznie przechodzi szkolenia z zakresu ochrony danych osobowych i ochrony informacji.

14.1.8. Oznakowanie produktów

Materiały marketingowe reklamujące produkty oferowane przez Bank i spółki Grupy Kapitałowej są każdorazowo weryfikowane i akceptowane pod kątem zgodności z przepisami prawa. Materiały te są tworzone zgodnie ze standardami przyjętymi w Grupie i sformułowane w sposób precyzyjny, zrozumiały i przejrzysty.

14.1.9. Pozostałe kwestie rynkowe

Bank wyłania dostawców w drodze realizowanych postępowań o udzielenie zamówienia. Proces ten prowadzony jest w oparciu o Instrukcję udzielania i realizacji zamówień w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A., która określa zasady i tryb postępowania przy wyborze podmiotów zewnętrznych, którym Bank może powierzyć wykonanie określonych usług. Czynności związane z przygotowaniem oraz przeprowadzeniem postępowań o udzielenie zamówienia prowadzone są wobec zasad zapewniających bezstronność i obiektywizm. W procesie tym uwzględnia się oprócz kryteriów finansowych także jakość, referencje posiadane przez Oferentów oraz różne aspekty biznesowe w zależności od charakteru danego zamówienia.

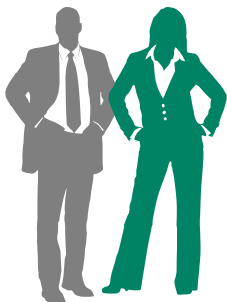
14.1.10. Korzystanie z pomocy publicznej i zlecenia publiczne

W 2023 r. Bank jako samodzielna jednostka nie korzystał ze środków pomocy publicznej, nie korzystały z niej również podmioty zależne Banku.

W zakresie zleceń publicznych prowadzimy obsługę Jednostek Samorządu Terytorialnego, która realizowana jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym Ustawą Prawo zamówień publicznych, w trybie uczestnictwa w przetargach organizowanych przez JST oraz zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku.

14.2. Odpowiedzialność w miejscu pracy

14.2.1. Zarządzanie zasobami ludzkimi

Rok 2023 był okresem wyzwań ekonomicznych i konsekwentnego dążenia do realizacji celów krótko i długoterminowych. Ważne było dla nas szybkie i skuteczne reagowanie na wymagania stawiane przez otoczenie, ulepszanie istniejących procesów i inicjowanie nowych działań, by przyczynić się do maksymalizacji zysku i tworzenia przyjaznego miejsca pracy dla pracowników. W 2023 r. wypracowaliśmy i zaimplementowaliśmy bankowe Wartości, które mają być drogowskazem na przyszłość. Nie wszystkie z nich już dziś w pełni reprezentujemy, ale chcemy świadomie stawiać na nie i dążyć w ich kierunku. W ten sposób wspólnie tworzymy Bank, w którym dobrze się pracuje i który realizuje swoją rynkową misję. Podtrzymaliśmy model pracy hybrydowej w Centrali Banku, dostosowując go do zmienionych przepisów kodeksu pracy. Dbaliśmy o rzetelną, jasną i transparentną komunikację z pracownikami dotyczącą wyznaczania celów, działań rozwojowych, przepisów kadrowych oraz bieżących zadań. Duży nacisk postawiliśmy na pracę w zespołach projektowych, sprzyjającą budowaniu współpracy w Banku. Stawiając na budowanie współpracy przeprowadziliśmy w Centrali Banku Badanie współpracy i dokonaliśmy analizy wyników badania.

Pracownikom Banku i Grupy Kapitałowej proponowaliśmy różne formy podnoszenia kwalifikacji zawodowych, bez względu na wiek czy płeć. W 2023 r. utrzymaliśmy możliwość korzystania z platformy językowej, skoncentrowaliśmy się na podnoszeniu kompetencji pracowników sieci sprzedaży. Organizowaliśmy inicjatywy budujące zaangażowanie pracowników, wspierając jednocześnie wybrane cele charytatywne.

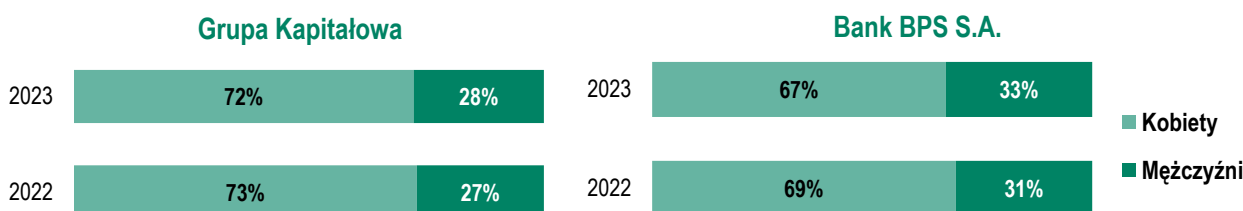
Utrzymaliśmy formę zdalną procesów rekrutacyjnych oraz adaptacji nowych pracowników. Rozbudowaliśmy szkolenia adaptacyjne o szkolenia produktowe i systemowe dla części biznesowej.

14.2.2. Poziom zatrudnienia i poziom wynagrodzeń

Poziom zatrudnienia oraz struktura zatrudnienia w Grupie Kapitałowej dostosowane są do bieżącej i planowanej skali działalności oraz ponoszonego ryzyka. Proces planowania zasobów kadrowych obejmuje ocenę aktualnej struktury zatrudnienia oraz potrzeby organizacji wynikające z przyjętych celów Grupy Kapitałowej. Ocena dokonywana jest według kryteriów miejsca, okresu, ilości oraz dostępności pracowników z odpowiednimi kwalifikacjami i kompetencjami w Grupie Kapitałowej oraz na rynku zewnętrznym.

Na koniec 2023 r. zatrudnienie w Grupie Kapitałowej¹⁶ ukształtowało się na poziomie 1 487 etatów (z wyłączeniem osób zatrudnionych na umowę na zastępstwo). Poniższy wykres przedstawia strukturę pracowników ze względu na płeć.

Rysunek 7. Struktura zatrudnienia w Banku oraz w Grupie Kapitałowej według płci

W Grupie Kapitałowej zdecydowana większość osób zatrudniona jest na umowę o pracę na czas nieokreślony.

¹⁶ Zatrudnienie w Banku oraz spółkach zależnych.

Tabela 31. Struktura zatrudnienia według rodzaju umowy oraz płci

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.		Grupa Kapitałowa	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
na dzień 31.12.2023 r.				
Czas nieokreślony	91%	83%	91%	84%
Czas określony	9%	17%	9%	15%
Czas próbny	0%	0%	0%	0%
na dzień 31.12.2022 r.				
Czas nieokreślony	92%	87%	90%	89%
Czas określony	8%	13%	9%	11%
Czas próbny	0%	0%	0%	0%

Struktura zatrudnienia w Grupie Kapitałowej zróżnicowana jest m.in. ze względu na wiek. Dominującą grupą pracowników (wśród kobiet oraz mężczyzn) są osoby w wieku 40-59 lat.

Tabela 32. Struktura zatrudnienia w Banku oraz w Grupie Kapitałowej według wieku i płci

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.		Grupa Kapitałowa	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
na dzień 31.12.2023 r.				
do 29 lat	4%	9%	7%	8%
30-39 lat	15%	24%	18%	22%
40-49 lat	36%	36%	33%	28%
50-59 lat	40%	24%	38%	28%
60 lat i więcej	3%	6%	4%	14%
na dzień 31.12.2022 r.				
do 29 lat	5%	7%	7%	6%
30-39 lat	18%	30%	21%	23%
40-49 lat	37%	34%	32%	29%
50-59 lat	36%	24%	35%	28%
60 lat i więcej	3%	6%	4%	14%

W Grupie Kapitałowej, na koniec okresu sprawozdawczego główna kadra kierownicza wraz z Członkami Zarządów stanowiła ok. 5 % ogółu zatrudnionych, natomiast pozostała część kadry kierowniczej ok. 13 %. Poniższa tabela przedstawia udział poszczególnych szczebli zarządzania w stanie zatrudnienia w podziale na płeć.

Tabela 33. Struktura zatrudnienia w Banku oraz w Grupie Kapitałowej według szczebli zarządzania i płci

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.		Grupa Kapitałowa	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
na dzień 31.12.2023 r.				
Zarząd	0%	1%	0%	1%
Główna kadra kierownicza, z wyłączeniem Członków Zarządu	4%	7%	3%	9%
Pozostała część kadry kierowniczej	21%	17%	13%	14%
Pozostali pracownicy	74%	75%	84%	77%
na dzień 31.12.2022 r.				
Zarząd	0%	1%	0%	1%
Główna kadra kierownicza, z wyłączeniem Członków Zarządu	5%	8%	3%	11%
Pozostała część kadry kierowniczej	20%	20%	13%	15%
Pozostali pracownicy	76%	71%	84%	73%

Realizowana w Grupie Kapitałowej Polityka wynagradzania uwzględnia sytuację ekonomiczną oraz specyfikę struktury organizacyjnej poszczególnych spółek. Jej celem jest adekwatne wynagradzanie pracowników za wykonaną pracę oraz motywowanie do osiągania oczekiwanych wyników.

Za funkcjonowanie i rozwój systemu wynagradzania odpowiedzialne są Zarządy spółek Grupy Kapitałowej, które w szczególności dbają, aby system wynagradzania funkcjonował w sposób spójny i efektywny oraz oparty był o pełną i przejrzystą dokumentację, tzn. aby działał na podstawie strategii, polityk, procedur i instrukcji, zgodnych z obowiązującym prawem oraz regulacjami nadzorczymi. Poziom wynagrodzeń oraz katalog świadczeń pozapłacowych oferowanych pracownikom ustalany jest w taki sposób, aby pozwalał na przyciągnięcie oraz zatrzymanie wykwalifikowanych pracowników, przy jednoczesnym zachowaniu równowagi pomiędzy przewagą konkurencyjną wynagrodzeń, a rentownością Grupy Kapitałowej.

Elementy wynagrodzenia dla poszczególnych pracowników lub grup pracowników zróżnicowane są ze względu na umiejscowienie stanowiska w strukturze organizacyjnej spółki oraz charakter pracy.

System motywacyjny obejmuje wachlarz środków i narzędzi służących motywowaniu pracowników do podejmowania działań ukierunkowanych na realizację strategicznych celów Grupy Kapitałowej.

Na wynagrodzenie pracowników składają się wynagrodzenia stałe i wynagrodzenia zmienne, przy czym stałe składniki stanowią na tyle dużą część łącznego wynagrodzenia, że możliwe jest prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia, w tym obniżanie lub nieprzyznawanie w ogóle zmiennych składników wynagrodzenia.

Podstawę kształtowania polityki wynagradzania w Grupie Kapitałowej stanowi wynagrodzenie zasadnicze, którego wysokość zależy od rodzaju wykonywanej pracy, kompetencji i umiejętności wymaganych na stanowisku oraz wpływu stanowiska na wyniki spółki. Ponadto, w kształtowaniu polityki wynagradzania uwzględniane są najlepsze praktyki rynkowe.

Mając na uwadze standardy ESG, regularnie dokonujemy przeglądów wynagrodzeń w poszczególnych grupach stanowisk, w tym pod kątem wynagrodzeń kobiet i mężczyzn oraz poszczególnych lokalizacji, uwzględniając benchmarki wewnętrzne i dane zawarte w raportach płacowych. Analiza wykazuje, że różnice w wynagrodzeniach kobiet i mężczyzn nie są istotne.

W poniższej tabeli przedstawiliśmy średnie wynagrodzenie zasadnicze brutto na danym szczeblu zarządzania w Banku oraz Grupie Kapitałowej w podziale na płeć.

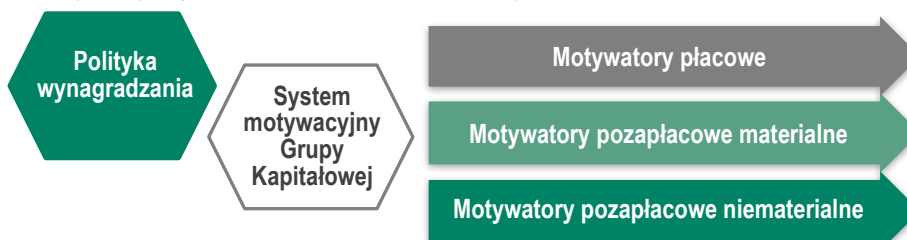
Tabela 34. Średnie miesięczne wynagrodzenie zasadnicze brutto na etat FTE według płci*

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.		Grupa Kapitałowa	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
na dzień 31.12.2023 r.				
Zarząd	0	57 667	21 600	26 351
Główna kadra kierownicza, z wyłączeniem Członków Zarządu	20 165	22 219	18 298	18 215
Pozostała część kadry kierowniczej	9 834	12 956	9 344	11 402
Pozostali pracownicy	7 228	8 727	6 221	7 464
na dzień 31.12.2022 r.				
Zarząd	0	57 667	24 333	23 409
Główna kadra kierownicza, z wyłączeniem Członków Zarządu	16 943	19 988	15 780	14 923
Pozostała część kadry kierowniczej	8 279	11 623	8 183	10 479
Pozostali pracownicy	6 286	7 592	5 383	6 633

* W związku z wysokim odsetkiem Członków Zarządu względem wszystkich pracowników zatrudnionych w Grupie Kapitałowej na Umowę o pracę, dane dotyczące Zarządu Grupy Kapitałowej zawierają informacje dotyczące Członków Zarządu zatrudnionych także na umowy cywilnoprawne.

Elementem polityki wynagradzania jest system motywacyjny, na który składają się motywatory płacowe, pozapłacowe materialne i pozapłacowe niematerialne.

Rysunek 8. Polityka wynagradzania w Grupie Kapitałowej

W skład motywatorów płacowych wchodzi premie oraz nagrody specjalne. Stosowanie w ramach systemu wynagradzania składników zmiennych ma na celu koncentrację działań pracowników na celach ważnych dla Banku i danej spółki. Poziom ustalonych wynagrodzeń zmiennych skorelowany jest z wynikami podmiotu, w którym pracownik jest zatrudniony i uwzględnia postawę oraz wkład pracy poszczególnych osób i zespołów w osiągnięcie założonych na dany okres celów. W odniesieniu do pracowników zaangażowanych w świadczenie usług maklerskich i oferowanie instrumentów finansowych oraz osób sprawujących bezpośredni nadzór nad wykonywaniem obowiązków służbowych przez tych pracowników, a także w odniesieniu do pracowników, których wpływ na profil ryzyka podmiotu jest istotny, stosuje się odrębne systemy motywacyjne. Obowiązujące w Grupie Kapitałowej systemy płacowe nie zachęcają pracowników do działania w sposób nierzetelny i nieprofesjonalny, niezgodny z najlepiej pojętymi interesami klientów i nie skłaniają do preferowania własnych interesów z potencjalną szkodą dla klienta. Celem systemu motywowania płacowego jest promowanie odpowiedzialnego postępowania biznesowego, uczciwego traktowania klientów i unikania konfliktów interesów przez pracowników Grupy Kapitałowej.

Oferowane benefity pozapłacowe mają na celu wsparcie istotnych dla pracowników obszarów, w szczególności: zdrowia pracownika i jego rodziny, rozwoju i doskonalenia zawodowego, poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz przyszłych potrzeb emerytalnych.

Proces pozyskiwania pracowników do pracy w Grupie Kapitałowej realizowany jest zgodnie z zasadą niedyskryminacji i odbywa się z poszanowaniem godności osobistej wszystkich jej uczestników. Wszystkie prawa osobiste, w szczególności dane osobowe kandydata ubiegającego się o zatrudnienie w Grupie Kapitałowej, są chronione. Kandydaci traktowani są równo, niezależnie od wieku, płci, wyznania, poglądów politycznych, niesprawności, pochodzenia rasowego i etnicznego czy orientacji seksualnej.

Tabela 35. Struktura pracowników, z którymi nawiązano lub rozwiązano stosunek pracy według płci

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.		Grupa Kapitałowa	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
2023 r.				
Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy	52%	48%	58%	42%
Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy	63%	37%	64%	36%
2022 r.				
Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy	54%	46%	68%	32%
Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy	72%	28%	70%	30%

Większość pracowników, z którymi spółki Grupy Kapitałowej nawiązywały stosunek pracy w 2023 r., zatrudniana była na umowę o pracę na czas określony.

Tabela 36. Struktura pracowników, z którymi nawiązano lub rozwiązano stosunek pracy według płci i rodzaju umowy o pracę

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.				Grupa Kapitałowa			
	Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
2023 r.								
Okres próbny	0%	0%	0%	0%	1%	4%	1%	0%
Czas określony	92%	93%	26%	24%	90%	84%	20%	16%
Czas nieokreślony	8%	7%	74%	76%	9%	12%	79%	84%
2022 r.								
Okres próbny	19%	25%	1%	3%	17%	24%	3%	3%
Czas określony	70%	64%	22%	21%	57%	61%	20%	24%
Czas nieokreślony	12%	11%	77%	76%	26%	15%	77%	73%

Pracownicy, z którymi spółki Grupy Kapitałowej nawiązały stosunek pracy w 2023 r., zróżnicowani są m.in. ze względu na wiek.

Tabela 37. Struktura pracowników, z którymi nawiązano lub rozwiązano stosunek pracy według wieku i płci

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.				Grupa Kapitałowa			
	Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
2023 r.								
do 29 lat	14%	24%	11%	16%	19%	25%	12%	10%
30-39 lat	21%	13%	32%	18%	21%	17%	23%	19%
40-49 lat	44%	44%	30%	42%	34%	37%	26%	35%
50-59 lat	15%	12%	12%	11%	12%	14%	14%	18%
60 lat i więcej	6%	7%	15%	13%	14%	7%	26%	19%
2022 r.								
do 29 lat	16%	22%	14%	11%	18%	20%	12%	6%
30-39 lat	28%	39%	24%	32%	32%	32%	23%	29%
40-49 lat	40%	28%	29%	39%	33%	27%	27%	31%
50-59 lat	9%	8%	13%	16%	8%	12%	16%	18%
60 lat i więcej	7%	3%	20%	3%	8%	8%	22%	16%

W 2023 r. w Grupie Kapitałowej odnotowano wyższą rotację na stanowiskach kierowniczych u mężczyzn niż u kobiet.

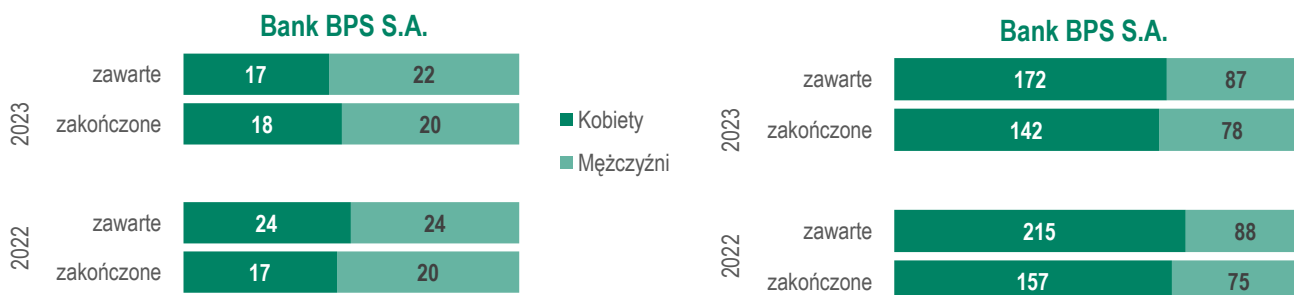
Tabela 38. Struktura pracowników, z którymi nawiązano lub rozwiązano stosunek pracy według szczebla zarządzania i płci

Wyszczególnienie	Bank BPS S.A.				Grupa Kapitałowa			
	Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi nawiązano stosunek pracy		Pracownicy, z którymi rozwiązano stosunek pracy	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
2023 r.								
Zarząd	0%	2%	0%	3%	0%	1%	0%	1%
Główna kadra kierownicza, z wyłączeniem Członków Zarządu	6%	2%	3%	10%	4%	3%	3%	13%
Pozostała część kadry kierowniczej	8%	11%	14%	21%	4%	9%	10%	17%
Pozostali pracownicy	86%	85%	83%	66%	91%	87%	87%	68%
2022 r.								
Zarząd	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Główna kadra kierownicza, z wyłączeniem Członków Zarządu	0%	8%	1%	11%	1%	11%	3%	14%
Pozostała część kadry kierowniczej	5%	4%	17%	16%	2%	4%	13%	14%
Pozostali pracownicy	95%	88%	82%	74%	97%	85%	84%	71%

Od wszystkich osób zaangażowanych w proces rekrutacji wymaga się profesjonalizmu oraz szacunku wobec kandydatów.

Według stanu na ostatni dzień okresu sprawozdawczego w spółkach Grupy Kapitałowej 367 osób (251 kobiet, 116 mężczyzn) świadczyło pracę w ramach umów cywilnoprawnych.

Poniższy wykres przedstawia liczbę zawartych oraz zakończonych umów cywilnoprawnych w 2023 r.

Rysunek 9. Liczba zawartych oraz zakończonych umów cywilnoprawnych w Banku oraz w Grupie Kapitałowej.

Grupa Kapitałowa nie wykorzystuje nisko kosztowych pracowników z krajów słabszych ekonomicznie lub krajów podejrzanych o naruszanie praw człowieka.

14.2.3. Relacje ze stroną pracowniczą i wolność zrzeszania

W 2023 r. organizacje związkowe działały w dwóch spółkach zależnych, a procent uzwiązkowienia wyniósł w nich od 31 % do 42 %. W jednej spółce tematem dialogu były kwestie związane ze wzrostem wynagrodzeń oraz zmianami organizacyjnymi, w drugiej organizacje związkowe nie zgłaszały uwag. Nie odnotowano także wszczętych sporów zbiorowych ani działań mogących stwarzać zagrożenie dla prawa do swobody zrzeszania się. W Banku organizacje związkowe (Międzyzakładowa Organizacja nr 01-013 Ogólnopolskiego Pracowniczego Związku Zawodowego "Konfederacja Pracy" w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. z siedzibą we Wrocławiu oraz Związek Zawodowy Pracowników Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.) zakończyły swoją działalność w 2021 r.

14.2.4. Bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP)

W Banku za wsparcie pracodawcy w zakresie realizacji obowiązków wynikających z przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy odpowiada Zespół BHP. Działania kształtujące bezpieczeństwo pracy oparte są na otwartej i jasnej komunikacji z pracownikami. Zapewnienie bezpiecznego, komfortowego i przyjaznego miejsca pracy dla pracowników, zleceniobiorców oraz praktykantów jest dla nas priorytetem. Placówki spełniają wysokie standardy w zakresie BHP.

Do podstawowych zadań Zespołu BHP należy:

- 1) systematyczne prowadzenie kontroli obiektów, w których pracują pracownicy Banku, aby warunki pracy spełniały wymagania bezpieczeństwa. Po każdej kontroli sporządzane są raporty, w oparciu o które stanowiska są modernizowane lub doposażane, a ewentualne nieprawidłowości sukcesywnie eliminowane. W 2023 r. Zespół BHP przeprowadził 19 kontroli, w wyniku których nie stwierdzono rażących nieprawidłowości w zakresie BHP;
- 2) prowadzenie szkoleń wstępnych i okresowych (w systemie e-learningowym) z zakresu BHP, by dzięki poszerzeniu wiedzy pracownicy czuli się bezpieczniej. Każdy nowo zatrudniony pracownik odbywa szkolenie wstępne – poznaje podstawowe przepisy dotyczące zachowania bezpieczeństwa w miejscu pracy, zapoznaje się z ryzykiem zawodowym oraz otrzymuje informację, jak powinno wyglądać stanowisko pracy zaprojektowane zgodnie z zasadami ergonomii;
- 3) wspieranie pracowników przy uzyskaniu refundacji zakupu okularów korekcyjnych oraz świadczeń z tytułu wypadków.

W 2023 r. przeprowadzono szkolenia wstępne i okresowe dla 436 pracowników Banku.

W spółkach zależnych za wsparcie pracodawców w zakresie realizacji obowiązków wynikających z przepisów z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy odpowiadają firmy zewnętrzne świadczące usługi BHP. Z ryzykiem zawodowym pracownicy zapoznawani są w trakcie szkoleń wstępnych i okresowych z BHP. W 2023 r. przeprowadzono szkolenia dla 327 pracowników spółek.

W działalności zawodowej pracowników Banku i spółek Grupy Kapitałowej nie występują narażenia wystąpienia określonych chorób. W celu ograniczenia niepożądanych zdarzeń takich jak choroby zawodowe czy urazy, zostały opracowane karty ryzyka zawodowego, w których zostały opisane zagrożenia występujące na stanowiskach pracy oraz sposoby zapobiegania występowania tym zagrożeniom.

Tabela 39. Zbiorcze zestawienie wypadków przy pracy w Banku BPS S.A. oraz w Grupie Kapitałowej (wg płci)

Wyszczególnienie	2022			2023		
	Kobiety	Mężczyźni	Razem	Kobiety	Mężczyźni	Razem
Bank BPS S.A.						
Wypadki śmiertelne	0	0	0	0	0	0
Wypadki ciężkie	0	0	0	0	0	0
Wypadki lekkie	4	0	4	0	0	0
Liczba dni niezdolności do pracy	247	0	247	0	0	0
Wskaźnik częstotliwości wypadków*	5,6	0,0	5,6	0	0	0
Wskaźnik ciężkości wypadków**	61,8	0,0	61,8	0	0	0
Grupa Kapitałowa						

Wyszczególnienie	2022			2023		
	Kobiety	Mężczyźni	Razem	Kobiety	Mężczyźni	Razem
Wypadki śmiertelne	0	0	0	0	0	0
Wypadki ciężkie	0	0	0	0	0	0
Wypadki lekkie	8	0	8	4	1	5
Liczba dni niezdolności do pracy	173	0	173	291	0	291
Wskaźnik częstotliwości wypadków*	8,6	0,0	8,6	4,5	1,1	5,6
Wskaźnik ciężkości wypadków**	21,6	0,0	21,6	72,8	0,0	72,8

* Wskaźnik wyraża ogólną liczbę poszkodowanych w relacji do 1000 pracujących (ilość wypadków/średnia liczba zatrudnionych x 1000).

** Wskaźnik wyraża liczbę dni czasowej niezdolności do pracy przypadających na jednego poszkodowanego (ilość dni zwolnienia/liczba wypadków).

14.2.5. Rozwój i edukacja

Działania rozwojowe w Grupie Kapitałowej mają na celu zapewnienie zgodności z przepisami prawa, doskonalenie wiedzy, umiejętności zawodowych oraz postaw pracowników pod kątem realizacji celów i strategii Banku oraz budowanie motywującego i angażującego środowiska pracy. Możliwość rozwoju zagwarantowana jest wszystkim pracownikom Grupy Kapitałowej niezależnie od wieku, płci, wyznania, poglądów politycznych, niesprawności, pochodzenia rasowego i etnicznego czy orientacji seksualnej.

Zarządzanie działaniami rozwojowymi odbywa się poprzez: identyfikację i analizę potrzeb rozwojowych, ocenę potencjału i tworzenie planów rozwoju kwalifikacji, w tym planów szkoleniowych, proponowanie i projektowanie programów rozwojowych, dedykowanych osiągnięciu konkretnych celów biznesowych, ocenę efektywności podejmowanych działań rozwojowych, jak również budowanie ścieżek kariery.

Stałym elementem rozwoju pracowników są szkolenia realizowane zgodnie z potrzebami operacyjnymi, w ramach określonych planów szkoleniowych. W 2023 r. działania te koncentrowały się głównie wokół podnoszenia kompetencji w zależności od specyfiki Spółki. W Banku skoncentrowaliśmy się przede wszystkim na wzmacnianiu kompetencji sprzedażowych.

Pracownicy Banku regularnie uczestniczą w szkoleniach dopasowanych do swoich potrzeb, dzięki czemu mają możliwość rozwoju własnych kompetencji. Na wszystkich szczeblach zarządzania objęci są obowiązkowymi szkoleniami w obszarze etyki oraz bezpieczeństwa informacji, w tym danych osobowych. Pracownicy sprzedaży regularnie uczestniczą w szkoleniach dotyczących przeciwdziałaniu praniu pieniędzy, skutecznych technik sprzedaży oraz w szkoleniach z zakresu instrumentów finansowych czy kredytów hipotecznych. Pracownicy odpowiedzialni za analizy kredytowe poprzez udział w szkoleniach na bieżąco aktualizują wiedzę z zakresu oceny ryzyka kredytowego podmiotów gospodarczych. W 2023 r. w ofercie szkoleniowej Banku znalazły się dodatkowo szkolenia z zakresu ESG. Ponadto, duży nacisk kładzie się na szkolenia związane z bezpieczeństwem teleinformatycznym i z zakresu zapobiegania nadużyciom. W 2023 r. w szkoleniach stacjonarnych wzięło udział 824 pracowników Banku, w tym 66 % stanowiła grupa Specjalistów, natomiast ze szkoleń e-learningowych skorzystało 7032 osoby, w tym 75 % stanowili Specjaliści. W spółkach odpowiednio przeszkolono łącznie 149 pracowników w trybie stacjonarnym i 124 pracowników w trybie e-learningu. W większości spółek działaniami rozwojowymi objęci są pracownicy na wszystkich szczeblach zarządzania. Dziewięciu pracownikom Banku i Grupy Kapitałowej pracodawca sfinansował podnoszenie kwalifikacji w formie studiów magisterskich, podyplomowych oraz MBA.

W przypadku spółek zależnych wchodzących w skład Grupy Kapitałowej działania rozwojowe dostosowane są do potrzeb i specyfiki ich działalności. W 2023 r. koncentrowały się one, podobnie jak w Banku, wokół wiedzy specjalistycznej, podnoszenia kompetencji zawodowych. Stałym elementem rozwoju pracowników są wewnętrzne oraz zewnętrzne szkolenia realizowane zgodnie z potrzebami pracowników.

W zależności od struktury zatrudnienia, w wybranych spółkach Grupy Kapitałowej proces analizy potrzeb rozwojowych odbywa się w sposób sformalizowany i cykliczny. W pozostałych, w większości bazuje na bieżącej ocenie potrzeb danego pracownika, dokonywanej przez jego bezpośredniego przełożonego.

Wybrane spółki Grupy Kapitałowej corocznie dedykują określony budżet na cele szkoleniowe oraz na doszkadzanie pracowników, którego wysokość uzależniona jest od wielkości zatrudnienia w Spółce. Budżet na rozwój pracowników

wykorzystany był przede wszystkim na działania rozwojowe w trybie online. Przygotowane szkolenia miały formę webinarów, warsztatów online lub były realizowane w formie e-learningu.

W Banku wspieramy wszelkie działania mające na celu budowanie przyjaznego i motywującego środowiska pracy oraz dbamy o kulturę komunikacji wewnętrznej.

Promujemy dopasowane do wewnętrznej kultury organizacyjnej zasady work-life balance (równowaga życia zawodowego i prywatnego). Szczególną uwagę poświęcamy na przestrzeganie czasu pracy oraz wykorzystanie urlopów wypoczynkowych. Równie ważne jest bezpieczeństwo zdrowotne pracowników, w tym wsparcie zdrowia psychicznego, które przekłada się na zapewnienie ciągłości działania Banku.

W Banku promujemy zasadę jasnej i otwartej komunikacji. Organizowane są cykliczne spotkania kadry menadżerskiej i Zarządu, służące przekazywaniu informacji o głównych kierunkach strategicznych Banku oraz wypracowaniu rozwiązań usprawniających procesy i działania zmierzające do realizacji Strategii. Głównym kanałem informacyjnym stał się Intranet, za pośrednictwem którego pracownikom Banku przekazywane są na bieżąco wszelkie informacje o sytuacji finansowej, organizowanych wydarzeniach oraz informacje o sytuacji w kraju.

W Banku oraz w dwóch spółkach Grupy Kapitałowej funkcjonuje system okresowych ocen pracowniczych, mający na celu zwiększenie efektywności bieżącego i strategicznego zarządzania zasobami ludzkimi z uwzględnieniem aspektu motywacyjnego i rozwojowego. Ocena przeprowadzana jest w cyklach rocznych. Przedmiotem oceny są kompetencje oraz wyniki pracy rozumiane jako poziom realizacji celów. Dodatkowo, dwie spółki Grupy Kapitałowej posiadają opracowane profile kompetencyjne poszczególnych stanowisk.

14.2.6. Zarządzanie różnorodnością

W Grupie Kapitałowej zarządzanie różnorodnością, spójne z najlepszymi praktykami ESG, realizowane jest m.in. poprzez odpowiednie zapisy w Kodeksie etyki, Polityce różnorodności, Polityce personalnej, Polityce antymobbingowej, Regulaminie wynagradzania oraz Regulaminie rekrutacji. Dbalność o zachowanie zasady równości realizowana jest także poprzez określenie odpowiednich zasad i kryteriów we wszystkich procesach personalnych, w tym poprzez równy dostęp do rozwoju, szkoleń i awansów, przejrzysty proces rekrutacji i selekcji kandydatów do pracy, jednolite i sprawiedliwe zasady wynagradzania, czy obiektywne kryteria oceny.

W Banku jako instytucji, w której przestrzeganie standardów etycznych jest normą postępowania w stosunku do wszystkich interesariuszy i standardem zachowania wszystkich pracowników, szczególną uwagę kierujemy na kwestie różnorodności, po to aby uświadamiać, kiedy może dojść do złamania prawa równości, przy jednoczesnym wskazaniu korzyści wynikających z różnorodności. Realizując swoją strategię społecznie odpowiedzialnego biznesu, kierujemy się zasadą niedyskryminowania, tworzenia szans i przeciwdziałania nierównościom na wszystkich jej polach. Wspieramy tworzenie środowiska, w którym obie płcie mogą mieć takie same szanse wyboru i w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, zawodowym i rodzinnym.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. w Grupie Kapitałowej przez osoby niepełnosprawne obsadzonych było 56,5 etatu, z tego w Banku 13 etatów, natomiast w spółkach Grupy Kapitałowej 43,5 etatu.

Zapewniamy równość szans w dostępie do zarobków poprzez różnicowanie płacy zasadniczej w oparciu o wartościowanie stanowisk pracy. Jej wysokość zależy od rodzaju realizowanej pracy, kompetencji wymaganych na stanowisku, wpływu stanowiska na wyniki Banku oraz kryteriów rynkowych.

Proces rekrutacji w Banku realizowany jest zgodnie z zasadą niedyskryminacji i odbywa się z poszanowaniem godności osobistej wszystkich jej uczestników. W procesie rekrutacji i selekcji kandydaci są równo traktowani niezależnie od wieku, płci, wyznania, poglądów politycznych, niesprawności, pochodzenia rasowego i etnicznego, czy orientacji seksualnej. Na wszystkich etapach rekrutacji wobec zakwalifikowanych kandydatów stosuje się te same kryteria oceny.

Prowadzimy aktywną politykę przeciwdziałania mobbingowi, realizowaną w szczególności poprzez:

- promowanie pożądanych, zgodnych z zasadami współżycia społecznego postaw i zachowań w relacjach między pracownikami,
- niezwłoczne reagowanie na sygnały pracowników dotyczące stosowania mobbingu,
- podejmowane działania zapobiegawcze, w szczególności w zakresie upowszechniania w Banku wiedzy na temat zjawiska mobbingu, metod zapobiegania jego występowaniu oraz konsekwencji jego wystąpienia.

Zgodnie z przyjętą Polityką antymobbingową i Kodeksem etyki w stosunku do pracowników, którym udowodniono stosowanie mobbingu, wyciągamy konsekwencje przewidziane przepisami prawa pracy i odrębnymi przepisami

wewnętrzny Banku. W Grupie Kapitałowej wszystkie skargi o naruszenie zasad są rozpatrywane, nie akceptuje się dyskryminacji lub działań odwetowych w stosunku do pracowników zgłaszających nieprawidłowości i naruszenie lub domniemane naruszenie zasad.

W 2023 r. w Banku oraz Grupie Kapitałowej nie stwierdzono przypadków zachowań noszących znamiona dyskryminacji, czy mobbingu.

14.2.7. Prawa człowieka

W Banku poszanowanie godności człowieka i jego praw wynika z zasad określonych w Polityce personalnej oraz Regulaminie rekrutacji i jest implementowane na poziomie innych regulacji. Natomiast w spółkach Grupy Kapitałowej, które zatrudniają pracowników odniesienie do praw człowieka występuje głównie w Regulaminach Pracy oraz Kodeksie etycznym pracowników.

W 2023 r. w Grupie Kapitałowej nie odnotowano zgłoszonych ani potwierdzonych przypadków naruszania praw człowieka.

14.2.8. Praca dzieci i praca przymusowa

Podmioty Grupy Kapitałowej nie zatrudniają pracowników młodocianych. W 2023 r. nie odnotowano zgłoszonych ani potwierdzonych przypadków pracy dzieci lub pracy przymusowej. Grupa nie posiada też informacji na temat tego, aby w odniesieniu do kluczowych kontrahentów zgłoszone zostały nieprawidłowości w tym zakresie.

14.2.9. Przeciwdziałanie korupcji

W Banku prowadzimy działalność w oparciu o zasady i standardy zachowania, bazujące na etycznych, uczciwych i odpowiedzialnych zasadach prowadzenia biznesu, w zgodzie z przepisami prawa i standardami rynkowymi, które określa Polityka antykorupcyjna w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.

Przeciwdziałanie korupcji realizujemy m.in. poprzez tworzenie środowiska pracy opartego na szacunku dla standardów etycznych i zgodności z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi, budowanie i weryfikowanie świadomości postaw etycznych i zagrożeń korupcyjnych wśród pracowników i partnerów biznesowych, przeciwdziałanie i zarządzanie konfliktami interesu, w szczególności unikanie przypadków konfliktu interesów, które mogą podważać uczciwość i wiarygodność Banku.

Program przeciwdziałania korupcji obejmuje:

- procedurę przyjmowania i wręczenia upominków i innych korzyści materialnych,
- proces uzyskiwania zgód na przyjęcie lub wręczenie upominku,
- ewidencjonowanie otrzymywanych i wręczanych upominków,
- szkolenia wszystkich pracowników,
- działania informacyjne,
- procedury weryfikacji i akceptacji kosztów i wydatków oraz współpracy z partnerami biznesowymi,
- procedury zgłaszania przypadków nadużyć,
- mechanizmy kontroli zgodnie z obowiązującym w Banku systemem kontroli wewnętrznej.

Pracownicy Banku mogą przekazywać lub otrzymywać jedynie leżące w sferze dobrych obyczajów upominki biznesowe, związane z ich pracą wykonywaną na rzecz klientów i partnerów biznesowych, służące budowaniu lub wzmocnieniu relacji biznesowych, których wartość jest możliwa do określenia. Przed wręczeniem upominku biznesowego pracownik Banku powinien dążyć do poznania obowiązujących zasad regulujących przyjmowanie upominków u strony przyjmującej upominek.

W Polityce Antykorupcyjnej zdefiniowane zostały kryteria, które powinien spełnić upominek biznesowy, akceptowalna przez Bank jego wartość oraz zasady ewidencjonowania w Rejestrze korzyści.

W Banku stosujemy procedury zgłaszania nadużyć, a pracownikom je zgłaszającym zagwarantowana jest ochrona przed działaniami o charakterze represyjnym, dyskryminacją lub innymi rodzajami niesprawiedliwego traktowania.

14.3. Zaangażowanie społeczne

14.3.1. Wpływ działalności bankowej na otoczenie społeczne

Do najważniejszych działań, które realizujemy w tym obszarze należy zaliczyć:

- 1) finansowanie potrzeb mieszkaniowych klientów indywidualnych, m.in. w ramach Programu Pierwsze Mieszkanie - Bezpieczny Kredyt 2%. Dodatkowo klienci, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znaleźli się w trudnej sytuacji

finansowej mogli skorzystać z „wakacji kredytowych” lub mogli ubiegać się o wsparcie z Funduszu Wsparcia Kredytobiorców;

- 2) finansowanie edukacji, m.in. poprzez oferowanie preferencyjnego kredytu studenckiego z możliwością umorzenia części kredytu dla najlepszych absolwentów. Na koniec 2023 r. zaangażowanie kredytowe w ten produkt wyniosło 6,8 mln zł;
- 3) wsparcie rozwoju Jednostek Samorządu Terytorialnego poprzez finansowanie inwestycji publicznych (m.in. szkół, szpitali, inwestycji drogowych, ochrony środowiska). Na koniec 2023 r. zaangażowanie kredytowe tego sektora wyniosło 3,0 mld zł¹⁷.

14.3.2. Edukacja

W Banku prowadzimy edukację finansową na rzecz przedsiębiorczości skierowaną do wszystkich grup wiekowych dzieci i młodzieży w formie programu TalentowiSKO, rozwijającego działanie Szkolnych Kas Oszczędności. Jego celem jest wspieranie talentów wśród dzieci i młodzieży, uczenie pozytywnego myślenia o pieniądzu oraz promowanie dobrych nawyków w oszczędzaniu i zaradności życiowej.

Konkursy dla szkół i uczniów

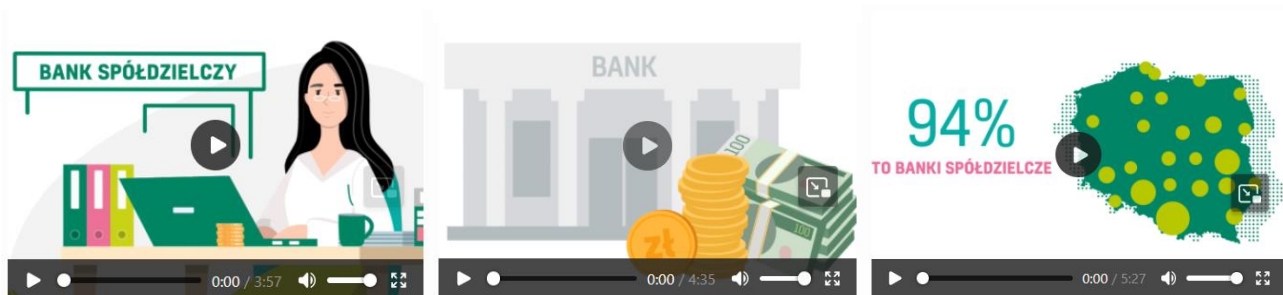
W ramach Programu uczniowie biorą udział w konkursach, dostosowanych do ich wiedzy i umiejętności: „Oszczędzanie w SKO procentuje w Banku Spółdzielczym” – dla szkół podstawowych oraz „Inkubator szkolnych biznesów” – dla szkół ponadpodstawowych. Dzieci i młodzież uczestniczą także w lekcjach o finansach, realizowanych na podstawie autorskich scenariuszy zajęć.

Wiosną 2023 r. komisje konkursowe składające się z przedstawicieli: banków spółdzielczych, Banku BPS, Fundacji Rozwoju Spółdzielczości Uczniowskiej, Krajowego Związku Banków Spółdzielczych, Krajowej Rady Spółdzielczej, Fundacji Rozwoju Bankowości Spółdzielczej i Kuratoriów Oświaty wyłoniły laureatów X edycji Programu TalentowiSKO. We wrześniu 2023 r. ogłosiliśmy XI edycję Programu, a w październiku 2023 r. zaprosiliśmy szkoły i uczniów do udziału w nowej edycji konkursów. Na prace konkursowe czekamy do końca marca 2024 r.

Animacje edukacyjne

Wraz ze startem XI edycji Programu TalentowiSKO, przygotowaliśmy kilkuminutowe animacje edukacyjne o bankach spółdzielczych. Animacje opowiadają o tym:

- Co to jest bank i bank spółdzielczy?
- Kim są spółdzielcy?
- Jak banki spółdzielcze wspierają lokalną społeczność?
- Jak banki spółdzielcze wspierają młodych przedsiębiorców?
- Jakie nowoczesne rozwiązania oferują banki spółdzielcze?

Animacje dostosowaliśmy pod względem językowym i merytorycznym do wieku uczestników Programu. Zrealizowaliśmy trzy filmy, skierowane do uczniów z:

- klas I-III szkół podstawowych,
- klas IV-VIII szkół podstawowych,
- szkół ponadpodstawowych.

¹⁷ Łącznie z instrumentami dłużnymi zakwalifikowanymi do kredytów i pożyczek.

Do każdej animacji powstały też scenariusze lekcji, dzięki którym nauczyciele mogą przeprowadzić lekcje.

W październiku 2023 r. – Europejskim Miesiącu Cyberbezpieczeństwa – zrealizowaliśmy animację o bezpieczeństwie w sieci. Film opowiada o zagrożeniach w sieci, uczy zasad cyberbezpieczeństwa, podpowiada, jak wcielić się w rolę cyber-detektywek i cyber-detektywów.

Strona talentowisko.pl

Na stronie www.talentowisko.pl w specjalnej zakładce zamieszczamy materiały dla banków spółdzielczych i szkół uczestniczących w Programie. Są to m.in. regulaminy konkursów, scenariusze lekcji, animacje edukacyjne i materiały graficzne.

Gadżety

We wrześniu 2023 r. banki spółdzielcze, pod patronatem których szkoły uczestniczą w Programie, otrzymały od nas gadżety reklamowe. Były to naklejki do zeszytów i zakładki do książek dla uczniów oraz teczek na dokumenty i torby dla nauczycieli.

Nasi patroni

Patronat nad XI edycją Programu objęło 10 Kuratoriów Oświaty oraz Fundacja Rozwoju Spółdzielczości Uczniowskiej, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Krajowa Rada Spółdzielcza, Krajowy Związek Banków Spółdzielczych.

14.3.3. Komunikacja i działania wewnętrzne

Komunikacja zewnętrzna

W 2023 r. prowadziliśmy działania informacyjne skierowane do mediów dotyczące wdrożonych produktów i usług oraz akcji zrzeczeniowych, w tym m.in. w zakresie:

- kampanii reklamowej Zrzeszenia BPS z udziałem Tomasza Jakubiaka oraz kampanii z wykorzystaniem sztucznej inteligencji;
- wdrożenia do oferty Banku i zrzeszonych banków spółdzielczych „Bezpiecznego kredytu z dopłatami do rat”;
- wdrożenia voice bota na infolinii Zrzeszenia;
- loterii dla klientów z Visa i Mastercard;
- wprowadzenia nowej usługi dla klientów firmowych naszego Banku – deponowanie gotówki za pośrednictwem bankomatów z funkcją wpłat w sieci Planet Cash;
- zakończenia 10. edycji programu i ogłoszenia 11. edycji Programu TalentowiSKO.

20.02.2023 (11:18) – informacja prasowa

Promocja kont osobistych i kart w bankach spółdzielczych z Grupy BPS i Banku BPS

Pod hasłem „Z naszym bankiem stać Cię na więcej” wystartowała promocja konsumencka, w której Banki Spółdzielcze z ...

Zrzeszenie BPS wprowadziło inteligentnego voice bota do obsługi infolinii zrzeszeniowej. Bot obsługuje klientów Banków Spółdzielczych Zrzeszenia i Banku BPS. To wsparcie procesu obsługi klientów w okresie karantaju. Botem są obsługiwani przez firmę IT&KO.

Banki z Grupy BPS ruszyły z kolejną odsłoną kampanii reklamowej „Załatw to po sąsiedzku”

Ruszyła nowa odsłona kampanii reklamowej Banków Spółdzielczych z Grupy BPS i Banku BPS pod hasłem „Załatw to po sąsiedzku”. Zmieniło się miejsce działania wizerunkowe wizerunku paczki karty kredytowej.

Fintech i płatności

Płatności mobilne Xiaomi Pay także dla posiadaczy kart Visa. Wdrożeniem chwali się banki spółdzielcze BPS

Profil Banku w medium społecznościowym LinkedIn

Promowanie wizerunku Banku jako profesjonalnego pracodawcy prowadzimy również w ramach portalu społecznościowego LinkedIn. W 2023 roku na profilu promowaliśmy wizerunek banku jako profesjonalnego pracodawcy oraz informowaliśmy o projektach, kampaniach i inicjatywach realizowanych w naszym banku i w ramach Zrzeszenia.

Akcja edukacyjna – Prosty język w komunikacji

W 2023 r. kontynuowaliśmy akcję pod hasłem „Prosty język. Ma się rozumieć!”. Działania edukacyjne skierowane do pracowników realizowaliśmy przy współpracy z Pracownią Prostej Polszczyzny Uniwersytetu Wrocławskiego. Głównym działaniem były szkolenia certyfikacyjne na konsultantów prostego języka w naszym Banku. Szkolenia wyłoniły grupę 18 ekspertów językowych. Konsultanci doradzają swoim koleżankom i kolegom z danego Departamentu lub Biura, jak tworzyć pisma, dokumenty i regulacje zgodnie z zasadami prostego języka. Udostępniliśmy też „Poradnik prostego języka” pracownikom banków spółdzielczych oraz zrealizowaliśmy dla nich webinary z udziałem eksperta Pracowni Prostej Polszczyzny.

Program transformacji BPS odNowa

W 2023 r. kontynuowaliśmy w naszym Banku Program Transformacji BPS odNowa. Powołane zostały kolejne zespoły projektowe II edycji Programu:

- Projekt 2.1 – Usprawnienie procesu legislacji
- Projekt 2.2 – Opracowanie ścieżki wprowadzania innowacji i usprawnień
- Projekt 2.3 – Automatyzacja i optymalizacja procesu sprzedaży kredytu hipotecznego
- Projekt 2.4 – Udzielenia/odnowienia kredytu obrotowego dla klienta MSP
- Projekt 2.5 – Wyodrębnienie i stworzenie procesu sprzedaży „małych zaangażowań” dla klienta biznesowego

Na bieżąco informowaliśmy o pracach zespołów projektowych w Intranecie, a na profilu banku na LinkedIn publikowaliśmy posty o Programie oraz promowaliśmy Liderów zespołów projektowych.

14.3.4. Konkursy i wolontariat pracowniczy

W 2023 r. kontynuowaliśmy działania mające na celu integrację pracowników, poprzez organizowane konkursy oraz akcje charytatywne.

Dorzuć się do eSkarbonki WOŚP Grupy BPS

Swoją cegiełkę do 31. Finału WOŚP dołożyli pracownicy całej Grupy BPS – Banków Spółdzielczych, Banku BPS i Spółek Grupy, którzy wpłacali pieniądze do eSkarbonki. Blisko 300 osób otworzyło swoje serca i dorzuciło się do eSkarbonki. Łącznie zebraliśmy blisko 14 000 zł.

Szlachetna Paczka

Przyłączyliśmy się do akcji Szlachetnej Paczki. Pracownicy mogli wspomóc akcję na dwa sposoby: wrzucając pieniądze do rozstawionych w biurze puszek z logo Szlachetnej Paczki oraz wpłacając pieniądze na konto w naszym Banku. Zebraliśmy blisko 11,5 tys. zł. W połowie grudnia 2023 r. przekazaliśmy upominki do Szlachetnej Paczki.

Udekorujmy wspólnie Świąta

W grudniu 2023 r. zorganizowaliśmy konkurs „Udekorujmy wspólnie Świąta”. Przedstawiciele wszystkich Departamentów zdobili chatki z pierników oraz tworzyli krajobrazy zamknięte pod szklaną kopułą. Zwycięzców ogłosiliśmy podczas spotkania świątecznego pracowników. Nagrodą był integracyjny poczęstunek dla całego Departamentu.

Jako Zrzeszenie BPS podjęliśmy wyzwanie 4. Edycji programu RakReaton, która wystartowała 1 września 2023 r. i trwała do końca miesiąca. Celem akcji było osiągnięcie przez wszystkich uczestników 1 miliona 200 tysięcy kilometrów. Wyzwanie monitorowane było za pośrednictwem aplikacji ACTIVITY. Uczestnikom udało się osiągnąć założony cel – partnerzy wyzwania przekazali 120 tysięcy złotych na wsparcie i leczenie dzieci.

Drużyna naszego Zrzeszenia zajęła 5. miejsce w rankingu sumy punktów oraz 15. miejsce w rankingu dzielonym przez liczbę uczestników zespołu.

Onkobieg

We wrześniu 2023 r. pracownicy naszego Banku wzięli udział w biegu charytatywnym „Onkobieg – Razem po zdrowie”, zorganizowanym przez Stowarzyszenie Pomocy Chorym na Mięśniaki i Czerniaki Sarcoma. 2 500 zarejestrowanych Onkobiegaczy pokonało łącznie 25 477 km, co przełożyło się na kwotę 587 000 złotych. Stowarzyszenie przeznaczyło zebrane środki na wsparcie pacjentów i profilaktykę nowotworową.

Akcja wspieramy! – banki spółdzielcze dla uchodźców z Ukrainy - podsumowanie

W 2022 r. we współpracy z Fundacją Rozwoju Bankowości Spółdzielczej uruchomiliśmy zbiórkę w ramach akcji „Wspieramy! – Banki Spółdzielcze z Grupy BPS na rzecz uchodźców z Ukrainy”. Akcję kontynuowaliśmy w 2023 r. Zaangażowało się w nią 96 banków naszego Zrzeszenia, niektóre kilkakrotnie zasiłały fundusz pomocowy swoimi wpłatami. Jako Zrzeszenie zebraliśmy ponad 350 tys. zł. Zgodnie z założeniami, nasza pomoc dla uchodźców z Ukrainy ma charakter długofalowy.

Dlatego skupiliśmy się na działaniach, które ułatwią dorosłym i dzieciom życie w Polsce. Postawiliśmy na kursy językowe i kursy aktywizacji zawodowej, a także różnorodne wsparcie dzieci i młodzieży, w tym pomoc psychologiczną. Pierwsze kursy językowe i adaptacyjne realizowane w ramach akcji ruszyły we wrześniu 2022 r. i były kontynuowane w roku ubiegłym. Zrealizowaliśmy kursy językowe i adaptacyjne w Krakowie, w Rzeszowie, we Wrocławiu i w Warszawie. Zdobyta wiedza ma pomóc w wyrównaniu szans uchodźców z Ukrainy na polskim rynku pracy. Dlatego na kursach poruszane były zagadnienia dotyczące m.in. życia w społeczeństwie, prawa pracy i legalizacji pobytu w Polsce.

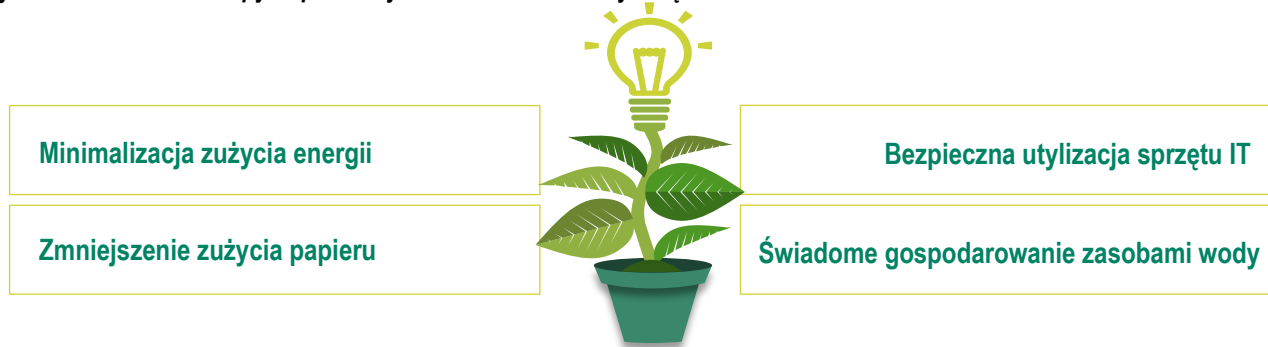
W ramach funduszu jako Zrzeszenie wsparliśmy też podopiecznych dwóch Wiosek Dziecięcych: w Siedlcach i Biłgoraju oraz Fundacji Nidaros.

Wszystkie działania koordynowała Fundacja Rozwoju Bankowości Spółdzielczej.

14.4. Ochrona środowiska

Zgodnie z zasadami Europejskiego Zielonego Ładu minimalizujemy swój wpływ na środowisko poprzez racjonalną gospodarkę materiałami, monitorowanie zużycia wody, energii i paliw. Infrastruktura, z której korzystamy (przede wszystkim pomieszczenia biurowe i budynki), staje się w coraz większym stopniu neutralna wobec środowiska.

Rysunek 10. Wkład Grupy Kapitałowej w neutralność klimatyczną

Dodatkowo, w swojej działalności kierujemy się dbałością o środowisko m.in. poprzez:

- 1) wsparcie rozwoju gospodarki przez finansowanie inwestycji w nowe technologie, modernizowanie linii technologicznych i energooszczędne przedsięwzięcia;
- 2) współpracę z Jednostkami Samorządu Terytorialnego, w szczególności poprzez finansowanie projektów z zakresu ochrony środowiska czy modernizacji pro-środowiskowej obiektów użyteczności publicznej;
- 3) współpracę z NFOŚiGW w zakresie finansowania przedsięwzięć polegających na wymianie starych i nieefektywnych źródeł ciepła lub termomodernizację budynków;
- 4) uwzględnianie w ocenie kredytowej wpływu danej działalności gospodarczej na środowisko naturalne oraz spełnienie wymogów formalno-prawnych w zakresie decyzji środowiskowych.

14.4.1. Pośrednie oddziaływanie na środowisko

Kluczowe filary działalności Banku służące ochronie środowiska:

Odpowiedzialne finansowanie

W 2023 r. kontynuowaliśmy uwzględnianie oceny ryzyk ESG w procesie kredytowym dla klientów biznesowych. Waga czynników niefinansowych w metodologiach oceny podmiotów systematycznie rośnie, a „jakość” przedsiębiorstwa postrzegana jest nie tylko przez wyniki finansowe, ale również przez fakt dbałości o środowisko, lokalną społeczność, klientów, pracowników, czy też akcjonariuszy. Ocena wszystkich tych aspektów pozwala wnioskować, czy podmiot działa w otoczeniu zrównoważonego rozwoju. W badaniu ryzyk ESG oceniamy czy prowadzona działalność:

- jest zgodna z prawem w zakresie ochrony środowiska,
- nie prowadzi do zanieczyszczenia środowiska,
- wnosi istotny wkład lub nie wyrządza poważnych szkód dla celów środowiskowych określonych w unijnej taksonomii,
- nie wpływa negatywnie na lokalne stosunki społeczne,

jak również czy przestrzegane są prawa pracownicze i nie występują procesy korupcyjne etc.

Utrzymaliśmy przyjętą zasadę przeglądu czynników ESG w ramach oceny klienta w procesie udzielania, odnowienia i zmiany warunków kredytu na podstawie odpowiedzi klienta na pytania zawarte w dedykowanej ankiecie, oraz zasadę wykonywania corocznego przeglądu czynników ESG w procesie monitoringu transakcji kredytowych. Analizując ryzyko kredytowe klientów prowadzących działalność gospodarczą lub rolniczą, badamy i oceniamy, czy klient w ramach prowadzonej działalności wspiera ochronę środowiska (E – environmental), dba o społeczeństwo (S – social responsibility) i czy prowadzi odpowiedni ład korporacyjny w strukturach firmy (G – corporate governance). Celem badania ryzyka ESG jest ustalenie poziomu uzależnienia klienta od czynników ESG i weryfikacja jego działań w kierunku dywersyfikacji tego

ryzyka. Wynik przeprowadzonej oceny wskazujący na „małe ryzyko ESG” stanowi pozytywną przesłankę uzupełniającą ocenę ratingową klienta. Uzyskana ocena ryzyka ESG jest ważna przez okres 12 miesięcy, a jej wynik zamieszczany jest w Raporcie kredytowym i Decyzji kredytowej.

Dzięki identyfikacji tych ryzyk, możemy wspierać finansowanie zrównoważonych środowiskowo i odpowiedzialnych społecznie projektów.

Nie finansujemy branż, których wpływ na środowisko jest negatywny (np. związanych z wydobywaniem węgla kamiennego i brunatnego).

Z uwagi na fakt, iż wyżej opisany proces gromadzenia informacji funkcjonuje od niedawna i dane pozyskiwane bezpośrednio od klientów nie są jeszcze reprezentatywne, prowadzone przez Bank analizy nie obrazują w pełni w jakim zakresie finansowanie udzielane przez Bank można uznać za „zielone”. Pozyskiwane obecnie w procesie kredytowym dane stanowią podstawę do kontynuowania prac nad wskaźnikami i celami niefinansowymi związanymi z obszarem ESG określonym w Taksonomii UE.

Produkty i usługi w ofercie Banku wspierające działalność ekologiczną oraz promujące zachowania proekologiczne wśród klientów

W swojej ofercie posiadamy produkty i usługi wpływające na poprawę warunków życia klientów, ułatwiające zarządzanie finansami i oszczędzanie, jak również wspierające rozwój innowacyjności i ochronę środowiska. Ponadto, wykorzystujemy programy publiczne, w tym finansowane z funduszy UE oraz współpracujemy z podmiotami zewnętrznymi m.in.: NFOŚiGW i BGK w celu zwiększenia udziału projektów proekologicznych i społecznych w portfelu Banku. Do najważniejszych produktów wspierających działalność ekologiczną należy zaliczyć:

- 1) Kredyt z premią na termomodernizację – kredyt na finansowanie inwestycji termomodernizacyjnych i remontowych z premią z Funduszu Termomodernizacji i Remontów. Realizacja finansowanych przedsięwzięć z premią z BGK pozwala zmniejszyć zapotrzebowanie na energię;
- 2) Kredyt technologiczny realizowany we współpracy z BGK w ramach Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki. Celem programu jest wspieranie innowacyjnych inwestycji wśród przedsiębiorstw z sektora MŚP. Przy ocenie wniosków istotne znaczenie ma pozytywny wpływ na różne aspekty środowiska naturalnego oraz realizację zasady zrównoważonego rozwoju;
- 3) Kredyt ekologiczny realizowany we współpracy z BGK w ramach Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki. Celem programu jest wspieranie inwestycji poprawiających efektywność energetyczną wśród przedsiębiorstw z sektora MŚP.

14.4.2. Bezpośrednie oddziaływanie na środowisko

Grupa Kapitałowa minimalizuje swój wpływ na środowisko, poprzez racjonalną gospodarkę materiałami, monitorowanie zużycia wody, energii i paliw. Infrastruktura, z której korzysta (przede wszystkim pomieszczenia biurowe i budynki), staje się w coraz większym stopniu neutralna wobec środowiska.

Główne obszary działania w celu uzyskania neutralności klimatycznej to:

- minimalizowanie zużycia energii elektrycznej np. poprzez zastosowanie oświetlenia energooszczędnego;
- minimalizowanie zużycia paliw poprzez wymianę urządzeń technicznych na bardziej energooszczędne;
- wymiana floty samochodowej na flotę ze zmniejszoną emisyjnością oraz normą spalin (auta hybrydowe);
- bezpieczna utylizacja sprzętu IT.

Zużycie papieru

W naszej bieżącej działalności wdrażamy działania mające na celu zmniejszanie zużycia papieru. Wykorzystywane rozwiązania obejmują m.in. wielofunkcyjne urządzenia drukujące z domyślną opcją dwustronnego wydruku i centralnym systemem umożliwiającym buforowanie wydruków oraz możliwością anulowania przez użytkownika nieaktualnych, niepotrzebnych lub omyłkowych wydruków, sprzyjającą oszczędności papieru. Dodatkowo, system do zakupów materiałów biurowych jest scentralizowany, co pozwala na weryfikację zasadności każdego z nich. Funkcjonuje również elektroniczny obieg dokumentów księgowych, cyfryzacja korespondencji przychodzącej i wychodzącej, a do podpisywania dokumentów wykorzystuje się podpis elektroniczny.

Tabela 40. Zużycie papieru w Banku BPS S.A. oraz w Grupie Kapitałowej

Papier do kserokopiarki	j.m.	2022	2023	Zmiana 2023-2022
Bank BPS S.A.	w tys. szt. kartek	4 010	3 950	-60
Grupa Kapitałowa	w tys. szt. kartek	5 567	5 401	-166

Monitorowanie zużycia energii i paliw

W Grupie Kapitałowej stosujemy rozwiązania minimalizujące zużycie energii w odniesieniu do oświetlenia, klimatyzacji, urządzeń AGD oraz sprzętu komputerowego.

Przykładami proekologicznych rozwiązań są:

- inteligentne sterowanie oświetleniem (czujniki ruchu) w budynkach,
- sukcesywna wymiana oświetlenia na LED-owe w placówkach bankowych,
- monitoring zużycia mediów,
- monitoring urządzeń hydraulicznych,
- wymiana urządzeń grzewczych o zmniejszonej emisyjności oraz wyższej efektywności cieplnej,
- konserwacja urządzeń,
- sukcesywna wymiana samochodów służbowych, które mają najwyższe normy emisji spalin na samochody mniej zanieczyszczające środowisko (flota samochodowa Banku obejmuje jedynie samochody z normą Euro 6).

Ponadto, promujemy zdrowy tryb życia i dojazdy do pracy rowerem (dostępny parking rowerowy w Centrali Banku).

Tabela 41. Zużycie energii i paliw w Banku oraz w Grupie Kapitałowej

Wyszczególnienie	j.m.	2022	2023	Zmiana 2023-2022
Bank BPS S.A.				
Energia elektryczna	MWh	939,6	809,2	-130,4
	GJ	3 382,6	2 913,0	-469,6
Energia cieplna	l	-	-	-
	GJ	5 557,8	4 954,9	-602,9
Gaz	kWh	489 795,0	280 929,5	-208 865,5
	GJ	1 763,3	1 011,3	-752,0
Benzyna	l	85 165,1	95 206,5	10 041,4
	GJ	2 835,7	3 170,0	334,3
Olej napędowy	l	9 178,0	9 210,5	32,5
	GJ	333,1	334,3	1,2
Olej opałowy grzewczy	l	19 300,0	19 825,0	525,0
	GJ	623,9	640,8	16,9
Łącznie konsumpcja energii	GJ	14 496,2	13 024,4	-1 471,8
% energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii (OZE)	%	-	-	-

Wyszczególnienie	j.m.	2022	2023	Zmiana 2023-2022
Grupa Kapitałowa				
Energia elektryczna	MWh	8 252,0	8 276,6	24,6
	GJ	29 707,1	29 795,6	88,5
Energia ciepła	I	-	-	-
	GJ	9 545,0	8 883,0	-662,0
Gaz	kWh	21 175 818,0	17 447 668,8	-3 728 149,2
	GJ	76 232,3	62 811,1	-13 421,2
Benzyna	I	114 714,2	126 791,7	12 077,5
	GJ	3 819,5	4 221,7	402,2
Olej napędowy	I	40 026,7	38 309,5	-1 717,2
	GJ	1 452,6	1 390,2	-62,4
Olej opałowy grzewczy	I	19 300,0	19 825,0	525,0
	GJ	623,9	640,8	16,9
Łącznie konsumpcja energii	GJ	121 380,3	107 742,5	-13 637,8

Monitorowanie zużycia wody

Świadomie gospodarujemy zasobami wody, monitorując jej zużycie.

Tabela 42. Zużycie wody w Banku oraz w Grupie Kapitałowej

Wyszczególnienie	j.m.	2022	2023	Zmiana 2023-2022
Bank BPS S.A.				
Woda	m ³	3 993,4	3 688,2	-305,2
Woda jest odzyskiwana i ponownie wykorzystywana	Tak/Nie	Nie	Nie	-
Grupa Kapitałowa				
Woda	m ³	178 663,9	185 152,1	6 488,2
Woda jest odzyskiwana i ponownie wykorzystywana	Tak/Nie	Nie	Nie	-

Wzrost ilości zużytej w 2023 r. wody przez Grupę Kapitałową wynika głównie z rozszerzenia działalności spółek uzdrowiskowych oraz remontu basenu i jacuzzi w jednym z podmiotów.

Bioróżnorodność

Ze względu na charakter prowadzonej działalności, Bank oraz spółki Grupy Kapitałowej nie wpływają negatywnie na tereny szczególnie cenne przyrodniczo oraz na faunę i florę.

Emisja gazów cieplarnianych CO₂

Charakter prowadzonej przez Grupę Kapitałową działalności wiąże się głównie z pośrednią emisją gazów cieplarnianych do atmosfery, w tym przede wszystkim poprzez zużycie energii elektrycznej.

Tabela 43. Oddziaływanie Banku oraz Grupy Kapitałowej na środowisko – emisja gazów cieplarnianych CO₂

Źródło	j.m.	2022	2023	Zmiana 2023-2022
Bank BPS S.A.				
Energia elektryczna	Mg	0,0	0,0	0
Gaz	Mg	0,0	0,0	0
Benzyna	Mg	63,4	71,9	8,5
Olej napędowy	Mg	7,7	7,7	0
Olej opałowy grzewczy	Mg	16,1	16,9	0,8
Łącznie	Mg	87,2	96,5	9,3
Masa pozostałych substancji emitowanych do atmosfery (np. SO _x , NO _x , PM ₁₀ , PM _{2.5})	t	-	-	-

Źródło	j.m.	2022	2023	Zmiana 2023-2022
Grupa Kapitałowa				
Energia elektryczna	Mg	1 489,0	1 656,0	167,0
Gaz	Mg	3 817,9	3 199,7	-618,2
Benzyna	Mg	85,4	123,4	38,0
Olej napędowy	Mg	33,5	52,8	19,3
Olej opałowy grzewczy	Mg	16,1	16,9	0,8
Łącznie	Mg	5 441,9	5 048,7	-393,2
Masa pozostałych substancji emitowanych do atmosfery (np. SOx, NOx, PM10, PM2.5)	Tak/nie	nie	nie	-

Gospodarka odpadami i ściekami

Ze względu na charakter prowadzonej działalności Grupa Kapitałowa nie wywiera istotnie szkodliwego wpływu na środowisko. Odpady powstałe w wyniku prowadzenia działalności operacyjnej przekazywane są do recyklingu lub utylizacji specjalistycznej firmie. Są one ewidencjonowane na kartach ewidencji i oddawane do utylizacji na podstawie karty przejęcia odpadów. Po zakończeniu danego roku sprawozdania dostarczane są do odpowiednich urzędów marszałkowskich, które dokonują zestawień dla poszczególnych województw.

Racjonalne gospodarowanie zużywanymi zasobami w Grupie Kapitałowej polega na stałym monitoringu i ograniczaniu zużycia surowców i materiałów poprzez:

- analizę wykonania budżetów przeznaczonych na zakup materiałów biurowych,
- weryfikowanie zapotrzebowania na każdy zamówiony zakup,
- wprowadzenie limitów zakupów do poziomu bieżącego zużycia,
- ponowne wykorzystywanie zbędnych elementów wyposażenia, co zmniejsza ilość wygenerowanych odpadów.

Tabela 44. Oddziaływanie Banku BPS S.A. oraz Grupy Kapitałowej na środowisko – odpady i ścieki

Źródło	j.m.	2022	2023	Zmiana 2023-2022
Bank BPS S.A.				
Segregacja odpadów	Tak/Nie	Tak	Tak	-
Utylizacja tonerów	szt.	23	18	-5
Utylizacja mebli	szt.	173	341	168
Sprzęt IT (np. utylizacja, sprzedaż elektro złomu, sprzedaż pracownikom, darowizny)	szt.	4	585	581
Nośniki magnetyczne i optyczne	kg	89	120	31
Niszczenie dokumentów (papieru)	t	31,4	28,7	-2,7
Całkowity wolumen odprowadzanych ścieków	m ³	3 993,4	3 688,2	-305,2
Grupa Kapitałowa				
Segregacja odpadów	Tak/Nie	Tak	Tak	-
Utylizacja tonerów	szt.	353	365	12
Utylizacja mebli	szt.	505	610	105
Sprzęt IT (np. utylizacja, sprzedaż elektro złomu, sprzedaż pracownikom, darowizny)	szt.	1 134	1 804	670
Nośniki magnetyczne i optyczne	kg	89	120	31
Niszczenie dokumentów (papieru)	t	36,0	40,7	4,7
Całkowity wolumen odprowadzanych ścieków	m ³	164 723,9	173 183,9	8 460,0

Wzrost odprowadzanych ścieków w 2023 r. przez Grupę Kapitałową powiązany jest ze wzrostem ilości zużytej wody, co jak wspomniano powyżej, wynika z rozszerzenia działalności spółek uzdrowiskowych.

Pozostałe aspekty oddziaływania na środowisko

Tabela 45. Oddziaływanie Banku BPS S.A. oraz Grupy Kapitałowej na środowisko – pozostałe aspekty

Wyszczególnienie	Występowanie w Banku BPS S.A.		Występowanie w Grupie Kapitałowej	
	2022	2023	2022	2023
Pozostałe istotne rodzaje zanieczyszczeń środowiska emitowane przez działalność operacyjną	Nie	Nie	Nie	Nie
Awarie ze skutkiem środowiskowym i ewentualne skażenia, do których doszło w okresie sprawozdawczym	Nie	Nie	Nie	Nie
Potencjalne naruszenia przepisów ochrony środowiska, w związku z którymi wszczęte zostały postępowania administracyjne	Nie	Nie	Nie	Nie
Prawomocne kary nałożone w związku z naruszeniem przepisów ochrony środowiska	Nie	Nie	Nie	Nie
Umowy z kontrahentami, w których znalazła się klauzula odnosząca się do poszanowania środowiska naturalnego	Nie	Nie	Nie	Nie
Przeprowadzone audyty w zakresie przestrzegania przepisów ochrony środowiska u podwykonawców	Nie	Nie	Nie	Nie

14.5. Ujawnienia dotyczące Taksonomii

W niniejszym rozdziale zaprezentowaliśmy informacje w zakresie zrównoważonego rozwoju, związane z wypełnieniem obowiązków taksonomicznych wynikających z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, tj. tzw. Taksonomii (Rozporządzenie określające jednolity system klasyfikacji działalności zrównoważonych środowiskowo) oraz jego aktów delegowanych:

- 1) Rozporządzenia Delegowanego Komisji UE 2021/2139 z dnia 4 czerwca 2021 r.¹⁸ (akt delegowany określający techniczne kryteria kwalifikacji dla dwóch celów środowiskowych);
- 2) Rozporządzenia Delegowanego Komisji UE 2021/2178 z dnia 6 lipca 2021 r.¹⁹ (akt delegowany do art. 8 Taksonomii);
- 3) Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2022/1214 z dnia 9 marca 2022 r.²⁰ (akt delegowany w zakresie działalności związanej z energią jądrową i gazem ziemnym);
- 4) Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2023/2485 z dnia 27 czerwca 2023 r.²¹ oraz Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2023/2486 z dnia 27 czerwca 2023 r.²² (akty delegowane wdrażające zmiany w dotychczasowych dokumentach i ustanawiające techniczne kryteria kwalifikacji dla pozostałych czterech celów środowiskowych).

¹⁸ Rozporządzenie Delegowane Komisji UE 2021/2139 z dnia 4 czerwca 2021 r. ustanawiające techniczne kryteria kwalifikacji służące określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, a także określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza poważnych szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych.

¹⁹ Rozporządzenie Delegowane Komisji UE 2021/2178 z dnia 6 lipca 2021 r. uzupełniające rozporządzenie 2020/852 poprzez sprecyzowanie treści prezentacji informacji dotyczących zrównoważonej środowiskowo działalności gospodarczej, które mają być ujawniane przez przedsiębiorstwa podlegające art. 19a lub 29a dyrektywy 2013/34/UE, oraz określenie metody spełnienia tego obowiązku ujawniania informacji.

²⁰ Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2022/1214 z dnia 9 marca 2022 r. zmieniające rozporządzenie delegowane (UE) 2021/2139 w odniesieniu do działalności gospodarczej w niektórych sektorach energetycznych oraz rozporządzenie delegowane (UE) 2021/2178 w odniesieniu do publicznego ujawniania szczególnych informacji w odniesieniu do tych rodzajów działalności gospodarczej.

²¹ Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2023/2485 z dnia 27 czerwca 2023 r. zmieniające rozporządzenie delegowane (UE) 2021/2139 ustanawiające dodatkowe techniczne kryteria kwalifikacji służące określeniu warunków, na jakich niektóre rodzaje działalności gospodarczej kwalifikują się jako wnoszące istotny wkład w łagodzenie zmian klimatu lub w adaptację do zmian klimatu, a także określeniu, czy działalność ta nie wyrządza poważnych szkód względem żadnego z pozostałych celów środowiskowych.

²² Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) 2023/2486 z dnia 27 czerwca 2023 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 poprzez ustanowienie technicznych kryteriów kwalifikacji służących określeniu warunków, na jakich dana działalność gospodarcza kwalifikuje się jako wnosząca istotny wkład w zrównoważone wykorzystywanie i ochronę zasobów wodnych i morskich, w przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w zapobieganiu zanieczyszczeniu i jego kontrolę lub w ochronę i odbudowę bioróżnorodności i ekosystemów, a także określeniu, czy ta działalność gospodarcza nie wyrządza poważnych szkód względem któregośkolwiek z innych celów środowiskowych, i zmieniające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2178 w odniesieniu do publicznego ujawniania szczególnych informacji w odniesieniu do tych rodzajów działalności gospodarczej.

Taksonomia wprowadziła system jednolitej klasyfikacji działalności na rzecz zrównoważonego rozwoju, którego celem jest zwiększenie przejrzystości i porównywalności rynku w tym obszarze oraz wsparcie inwestorów w podejmowaniu decyzji inwestycyjnych. Określa ona, że zrównoważona środowiskowo działalność to taka, która spełnia następujące warunki:

- 1) wnosi istotny wkład w realizację co najmniej jednego z sześciu celów środowiskowych (tj. łagodzenie zmian klimatu, adaptacja do zmian klimatu, zrównoważone wykorzystywanie zasobów wodnych i morskich, przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym, zapobieganie zanieczyszczeniom i ich kontrola, ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów);
- 2) nie wyrządza poważnych szkód pozostałym celom środowiskowym;
- 3) jest prowadzona zgodnie z minimalnymi gwarancjami;
- 4) spełnia techniczne kryteria kwalifikacji określone w Rozporządzeniach Delegowanych.

Na podstawie art. 8 Taksonomii oraz w związku z art. 10 ust. 5 Rozporządzenia Delegowanego 2021/2178, instytucje kredytowe w ramach ujawnień za 2023 r. po raz pierwszy są zobowiązane do raportowania informacji na temat aktywów finansujących działalność gospodarczą zgodną z Taksonomią. Obowiązkowe ujawnienia dotyczą informacji zdefiniowanych w załączniku V, VI, XI i XII Rozporządzenia 2021/2178.

Kluczowy wskaźnik wyników raportowany przez instytucje kredytowe to Green Asset Ratio (GAR) przedstawiający udział procentowy aktywów finansujących działalność gospodarczą zgodną z Taksonomią do wszystkich aktywów uwzględnianych w kalkulacji GAR.

Ujawnienia za 2022 r. zgodnie z wymogami regulacyjnymi miały charakter uproszczony i obejmowały przede wszystkim ekspozycje kwalifikujące i niekwalifikujące się do Taksonomii w aktywach ogółem, z uwzględnieniem jedynie pierwszych dwóch celów środowiskowych: łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do zmian klimatu.

Jak wskazano powyżej, ujawnienia za 2023 r. uwzględniają po raz pierwszy zgodność z Taksonomią, jednakże w tym zakresie nadal odwołują się jedynie do dwóch pierwszych celów środowiskowych.

Ponadto, Rozporządzenie Delegowane 2023/2486, które obowiązuje od 1 stycznia 2024 r., ustanawia katalog nowych działalności dla pozostałych czterech celów środowiskowych oraz nowe działalności w ramach dotychczasowych dwóch celów środowiskowych, wprowadzając również okres przejściowy w zakresie raportowania tych działalności. Wobec powyższego w ramach ujawnień za 2023 r. wymagane jest jedynie przedstawienie informacji pod kątem kwalifikowalności do Taksonomii.

Finansowanie kwalifikujące się do Taksonomii, to ekspozycje finansujące działalność wymienioną w Rozporządzeniu 2021/2139 (z późn.zm.) lub 2023/2486 – niezależnie od tego, czy działalność ta spełnia techniczne kryteria Taksonomii dotyczące zrównoważenia środowiskowego.

Natomiast, finansowanie zgodne z Taksonomią (finansowanie zrównoważone środowiskowo/zielone w rozumieniu Taksonomii) to ekspozycje finansujące działalność, która jest zgodna z kryteriami istotnego wkładu i kryteriami braku istotnych szkód, określonymi w Rozporządzeniu 2021/2139 (z późn.zm.) lub 2023/2486 oraz która spełnia minimalne gwarancje określone w art. 18 Rozporządzenia 2020/852. Finansowanie zgodne z Taksonomią UE stanowi podzbiór finansowania kwalifikującego się do Taksonomii.

Informacje kontekstowe

Przedstawione w niniejszym materiale kluczowe wskaźniki oparte są o zakres konsolidacji ostrożnościowej, obejmującej Bank oraz dwie spółki zależne (BPS Leasing S.A. oraz Dom Maklerski Banku BPS S.A.). Zarówno w licznikach, jak i mianownikach wskaźników uwzględniono wartości bilansowe brutto, uzgodnione do skonsolidowanego sprawozdania FINREP.

Mianownik wskaźnika GAR uwzględnia wszystkie kredyty i zaliczki, dłużne papiery wartościowe, papiery kapitałowe i przejęte zabezpieczenia oraz wszystkie inne aktywa bilansowe, które są objęte zabezpieczeniem. Z mianownika GAR wyłączone zostały ekspozycje wobec rządów centralnych i emitentów ponadnarodowych, banków centralnych oraz portfel handlowy.

Aktywa uwzględnione w liczniku wskaźnika GAR, zgodnie z wymogami regulacyjnymi, stanowią ekspozycje Grupy Kapitałowej dotyczące kredytów i zaliczek, dłużnych papierów wartościowych i instrumentów kapitałowych w portfelu bankowym wobec:

- 1) przedsiębiorstw finansowych, podlegających obowiązkowi publikowania informacji niefinansowych zgodnie z Dyrektywą NFRD²³ lub Ustawą o rachunkowości.

W przypadku instytucji kredytowych (banków), spełniających powyższe kryteria, na podstawie danych zawartych w ich raportach niefinansowych, obliczyliśmy udział procentowy zaangażowania kwalifikującego się do Taksonomii i zgodnego z nią, w podziale na obrót i nakłady inwestycyjne i następnie przemnożyliśmy przez niego wartość bilansową brutto (WBB) ekspozycji wobec danego kredytobiorcy.

W zakresie innych instytucji finansowych, żaden z podmiotów będących w niniejszej grupie nie spełnił warunków klientów NFRD;

- 2) przedsiębiorstw niefinansowych, spełniających kryteria, o których mowa w art. 49b Ustawy o rachunkowości²⁴.

Wyodrębniliśmy podmioty o zatrudnieniu powyżej 500 osób i sumie bilansowej powyżej 85 mln zł, jednakże w związku z tym, iż podmioty te nie sporządzały dotychczas sprawozdania z informacji niefinansowych, nie było możliwości podziału ich zaangażowania według obrotu i nakładów. Podmioty te poddaliśmy eksperckiej analizie pod względem wykonywanej przez nich działalności oraz zakresu finansowania, w oparciu o techniczne kryteria kwalifikacji dla dwóch pierwszych celów zawartych w Taksonomii (tj. adaptacji i łagodzenia zmian klimatu);

- 3) gospodarstw domowych, w tym posiadających ekspozycje zabezpieczone nieruchomościami oraz na renowację budynków.

Przy ocenie kwalifikowalności kredytów zabezpieczonych hipoteką, wybraliśmy takie, których celem było kupno nieruchomości i wykonanie prawa własności do tej nieruchomości oraz te kredyty, których celem była budowa domu lub zakup mieszkania w budowie.

Następnie oceniliśmy ich zgodność z Taksonomią na podstawie poniższych kryteriów:

- a) na zakup budynków wzniesionych przed 31.12.2020 r. – w przypadku budynków mieszkalnych, sprawdziliśmy czy na podstawie świadectwa charakterystyki energetycznej zapotrzebowanie na energię pierwotną jest mniejsze niż 76,59 kWh/(m²*rok) oraz w przypadku budynków niemieszkalnych mniejsze niż 118,26 kWh/(m²*rok),
- b) dla budynków nowobudowanych - czy zapotrzebowanie na energię pierwotną decydujące o charakterystyce energetycznej budynku osiągniętej w wyniku robót budowlanych, jest przynajmniej o 10 % mniejsze niż próg określony w odniesieniu do wymagań dotyczących budynków o niemal zerowym zużyciu energii, tj. czy wskaźnik energii pierwotnej jest mniejszy niż:
 - dla budynków jednorodzinnych 63 kWh/(m²*rok),
 - dla lokali mieszkalnych w budynkach wielorodzinnych 58,5 kWh/(m²*rok).

Kolejnym krokiem było sprawdzenie czy kredytowane nieruchomości nie wyrządzają poważnych szkód względem pozostałych celów środowiskowych lub czy nie są narażone na ryzyko fizyczne.

Ponadto, wyselekcjonowaliśmy ekspozycje na renowacje, w tym na termomodernizacje, zakup i montaż urządzeń zwiększających efektywność energetyczną, zakup i montaż urządzeń do wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej z OZE. Następnie dokonaliśmy ich analizy na podstawie dostępnej dokumentacji. W przypadku braku potwierdzenia danego kryterium, przypisywaliśmy je jedynie jako kwalifikujące się do systematyki;

- 4) samorzady terytorialne.

W ramach portfela kredytów Jednostek Samorządowych nie posiadamy ekspozycji przeznaczonych na finansowanie mieszkalnictwa publicznego ani na specjalistyczne projekty badawczo - rozwojowe. Dlatego też kwota zaangażowania tych podmiotów nie została zakwalifikowana do Taksonomii.

Poniżej prezentujemy ujawnienia kluczowych wskaźników wyników zgodnie z zakresem obowiązkowych ujawnień za 2023 r. określonym we wzorach 0-5 stanowiących Załącznik VI do Rozporządzenia 2021/2178.

²³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy.

²⁴ Podmioty, które w roku obrotowym, za który sporządzają sprawozdanie finansowe, przekraczają następujące wielkości: 500 osób w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty oraz 85 000 000 zł w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego lub 170 000 000 zł w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy.

Tabela 46. Wzór 0 - Podsumowanie kluczowych wskaźników wyników, które mają być ujawniane przez instytucje kredytowe, zgodnie z art. 8 Rozporządzenia w sprawie systematyki

		Aktywa zrównoważone środowiskowo Obrót (w tys. zł)	Aktywa zrównoważone środowiskowo Nakłady (w tys. zł)	Kluczowy wskaźnik wyników **** Obrót	Kluczowy wskaźnik wyników ***** Nakłady	% pokrycia (względem aktywów ogółem)***	% aktywów wyłączonych z licznika przy obliczaniu wskaźnika zielonych aktywów (art. 7 ust. 2 i 3 oraz sekcja 1.1.2 załącznika V)	% aktywów wyłączonych z mianownika przy obliczaniu wskaźnika zielonych aktywów (art. 7 ust. 1 oraz sekcja 1.2.4 załącznika V)
Główny kluczowy wskaźnik efektywności	Wskaźnik zielonych aktywów w odniesieniu do stanu	41 596	56 531	0,28%	0,38%	46,9%	16,7%	53,1%

		Zrównoważona środowiskowo działalność Obrót (w tys. zł)	Zrównoważona środowiskowo działalność Nakłady (w tys. zł)	Kluczowy wskaźnik wyników **** Obrót	Kluczowy wskaźnik wyników ***** Nakłady	% pokrycia (względem aktywów ogółem)***	% aktywów wyłączonych z licznika przy obliczaniu wskaźnika zielonych aktywów (art. 7 ust. 2 i 3 oraz sekcja 1.1.2 załącznika V)	% aktywów wyłączonych z mianownika przy obliczaniu wskaźnika zielonych aktywów (art. 7 ust. 1 oraz sekcja 1.2.4 załącznika V)
Dodatkowe kluczowe wskaźniki wyników	Wskaźnik zielonych aktywów w odniesieniu do przepływu	6 581	8 803	0,33%	0,45%	63,6%	15,2%	84,8%
	Portfel handlowy*							
	Gwarancje finansowe	0	0	0,0%	0,0%			
	Zarządzane aktywa	0	0	0,0%	0,0%			
	Przychody z tytułu prowizji i opłat**							

* W przypadku instytucji kredytowych, które nie spełniają warunków określonych w art. 94 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wymogów kapitałowych lub warunków określonych w art. 325a ust 1 tego rozporządzenia.

** Przychody z tytułu opłat i prowizji od usług innych niż udzielanie pożyczek i zarządzanie aktywami.

Instytucje powinny ujawniać informacje dotyczące przyszłości w odniesieniu do tych kluczowych wskaźników efektywności, w tym informacje dotyczące celów, wraz z odpowiednimi wyjaśnieniami na temat zastosowanej metodyki.

*** % aktywów objętych kluczowym wskaźnikiem wyników w aktywach Banku ogółem.

**** Na podstawie kluczowego wskaźnika wyników kontrahenta w odniesieniu do obrotu.

***** Na podstawie kluczowego wskaźnika wyników kontrahenta w odniesieniu do nakładów inwestycyjnych, z wyjątkiem działalności kredytowej, w przypadku której stosuje się ogólny kluczowy wskaźnik wyników dotyczący obrotu.

Tabela 47. Wzór 1 - Aktywa na potrzeby obliczania wskaźnika zielonych aktywów – obrót

(w tys. zł)	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
	Dzień odniesienia dotyczący ujawnienia informacji (T)														
	Całkowita wartość bilansowa (brutto)	Łagodzenie zmian klimatu (CCM)					Adaptacja do zmian klimatu (CCA)				OGÓLEM (CCM+CCA)				
		w tym wobec sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)					w tym wobec sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)				w tym w kierunku odpowiednich sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)				
		w tym zrównoważone środowiskowo (zgodne z systematyką)					w tym zrównoważone środowiskowo (zgodne z systematyką)				w tym zrównoważona środowiskowo (zgodna z systematyką)				
				w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia	w tym wspomagająca								w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia
Wskaźnik zielonych aktywów - aktywa objęte wskaźnikiem zielonych aktywów zarówno w liczniku, jak i mianowniku															
1 Kredyty i zaliczki, dłużne papiery wartościowe i instrumenty kapitałowe, nieprzeznaczone do obrotu kwalifikujące się do obliczenia wskaźnika zielonych aktywów	9 481 096	3 460 456	39 268	0	3 747	3 651	9 014	2 328	0	1 465	3 469 470	41 596	0	5 212	5 116
2 Instytucje finansowe	4 079 763	1 864 938	37 798	0	2 764	3 651	9 014	2 328	0	1 465	1 873 952	40 126	0	4 229	5 116
3 Instytucje kredytowe (banki)	3 853 207	1 864 785	37 798	0	2 764	3 651	9 014	2 328	0	1 465	1 873 799	40 126	0	2 764	5 116
4 - Kredyty i zaliczki	127 619	33 611	666	0	34	61	128	32	0	18	33 739	698	0	34	79
5 - Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	3 720 852	1 831 168	37 131	0	2 731	3 591	8 886	2 297	0	1 447	1 840 055	39 428	0	2 731	5 037
6 - Instrumenty kapitałowe	4 735	6	0		0	0	0	0		0	6	0		0	0
7 Inne instytucje finansowe:	226 556	153	0	0	0	0	0	0	0	0	153	0	0	0	0
8 w tym firmy inwestycyjne	226 556	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9 - Kredyty i zaliczki	25 109	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 - Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11 - Instrumenty kapitałowe	201 447	153	0	0	0	0	0	0	0	0	153	0	0	0	0
12 w tym spółki zarządzające	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13 - Kredyty i zaliczki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14 - Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15 - Instrumenty kapitałowe	0	0	0		0	0	0	0		0	0		0	0	0
16 w tym zakłady ubezpieczeń	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17 - Kredyty i zaliczki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18 - Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19 - Instrumenty kapitałowe	0	0	0		0	0	0	0		0	0		0	0	0
20 Przedsiębiorstwa niefinansowe	90 055	23 880	0	0	0	0	0	0	0	0	23 880	0	0	0	0
21 - Kredyty i zaliczki	90 055	23 880	0	0	0	0	0	0	0	0	23 880	0	0	0	0
22 - Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23 - Instrumenty kapitałowe	0	0	0		0	0	0	0		0	0		0	0	0

		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	
		Dzień odniesienia dotyczący ujawnienia informacji (T)															
		Całkowita wartość bilansowa (brutto) (w tys. zł)	Łagodzenie zmian klimatu (CCM)				Adaptacja do zmian klimatu (CCA)				OGÓLEM (CCM+CCA)						
			w tym wobec sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)				w tym wobec sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)				w tym w kierunku odpowiednich sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)						
			w tym zrównoważone środowiskowo (zgodne z systematyką)				w tym zrównoważone środowiskowo (zgodne z systematyką)				w tym zrównoważona środowiskowo (zgodna z systematyką)						
					w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia	w tym wspomagająca								w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia	w tym wspomagająca
24	Gospodarstwa domowe	2 179 934	1 571 638	1 470	0	983	0	0	0	0	0	1 571 638	1 470	0	983	0	
25	- w tym kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi	1 629 095	1 567 189	487	0	0	0	0	0	0	0	1 567 189	487	0	0	0	
26	- w tym kredyty na renowację budynków	4 449	4 449	983	0	983	0	0	0	0	0	4 449	983	0	983	0	
27	- w tym kredyty na pojazdy silnikowe	0	0	0	0	0	0					0	0	0	0	0	
28	Finansowanie samorządów terytorialnych	3 131 344	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
29	Finansowanie mieszkalnictwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
30	Inne finansowanie samorządów terytorialnych	3 131 344	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
31	Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie: nieruchomości mieszkalnych i komercyjnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
32	Aktywa wyłączone z licznika przy obliczaniu wskaźnika zielonych aktywów (uwzględnione w mianowniku)	5 287 760															
33	Przedsiębiorstwa niefinansowe	2 376 241															
34	MŚP i przedsiębiorstwa niefinansowe (niebędące MŚP) niepodlegające obowiązkowi ujawniania informacji niefinansowych, zgodnie z dyrektywą w sprawie sprawozdawczości niefinansowej	2 376 241															
35	- Kredyty i zaliczki	2 309 632															
36	- w tym kredyty zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi	1 418 190															
37	- w tym kredyty na renowację budynków	0															
38	- Dłużne papiery wartościowe	66 609															
39	- Instrumenty kapitałowe	0															
40	Kontrahenci z państw niebędących członkami UE niepodlegający obowiązkowi ujawniania informacji niefinansowych zgodnie z dyrektywą w sprawie sprawozdawczości niefinansowej	131 140															
41	- Kredyty i zaliczki	102 573															
42	- Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o wykorzystaniu funduszy	0															
43	- Instrumenty kapitałowe	28 567															
44	Instrumenty pochodne	4 370															

		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
		Dzień odniesienia dotyczący ujawnienia informacji (T)														
		Całkowita wartość bilansowa (brutto) (w tys. zł)	Łagodzenie zmian klimatu (CCM)				Adaptacja do zmian klimatu (CCA)				OGÓLEM (CCM+CCA)					
			w tym wobec sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)				w tym wobec sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)				w tym w kierunku odpowiednich sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)					
			w tym zrównoważone środowiskowo (zgodne z systematyką)				w tym zrównoważone środowiskowo (zgodne z systematyką)				w tym zrównoważona środowiskowo (zgodna z systematyką)					
			w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia	w tym wspomagająca		w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia	w tym wspomagająca		w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia	w tym wspomagająca			
45	Pożyczki międzybankowe na żądanie	440 525														
46	Środki pieniężne i aktywa związane ze środkami pieniężnymi	1 693 435														
47	Inne kategorie aktywów (wartość firmy, towary, itp.)	773 190														
48	Aktywa wskaźnika zielonych aktywów ogółem - mianownik	14 899 996														
49	Aktywa nieuwzględnione przy obliczaniu wskaźnika zielonych aktywów	16 850 409														
50	Rządy centralne i emitenci ponadnarodowi	8 597 862														
51	Ekspozycje wobec banków centralnych	8 252 391														
52	Portfel handlowy	155														
53	Aktywa ogółem	31 750 405														
Ekspozycje pozabilansowe - przedsiębiorstwa podlegające obowiązkowi ujawniania informacji niefinansowych, zgodnie z dyrektywą w sprawie sprawozdawczości niefinansowej																
54	Gwarancje finansowe	31 563	10 929	0	0	0	0	0	0	0	0	10 929	0	0	0	0
55	Zarządzane aktywa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
56	z czego dłużne papiery wartościowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
57	z czego instrumenty kapitałowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 48. Wzór 3 - Kluczowy wskaźnik wyników dotyczący wskaźnika zielonych aktywów w odniesieniu do stanu - obrót

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
	Łagodzenie zmian klimatu (CCM)					Adaptacja do zmian klimatu (CCA)				OGÓLEM (CCM+CCA)					
	Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)					Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)				Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)					
	Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)					Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)				Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)					
% w porównaniu z aktywami ogółem uwzględnionymi w mianowniku			w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia	w tym wspomagająca			w tym przeznaczenie wpływów	w tym wspomagająca			w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia	w tym wspomagająca	Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem
Wskaźnik zielonych aktywów - aktywa objęte wskaźnikiem zielonych aktywów zarówno w liczniku, jak i mianowniku															
1 Kredyty i zaliczki, dłużne papiery wartościowe i instrumenty kapitałowe, przeznaczone do obrotu kwalifikujące się do obliczenia wskaźnika zielonych aktywów	36,50%	0,41%	0,00%	0,04%	0,04%	0,10%	0,02%	0,00%	0,02%	36,59%	0,44%	0,00%	0,05%	0,05%	29,86%
2 Instytucje finansowe	45,71%	0,93%	0,00%	0,07%	0,09%	0,22%	0,06%	0,00%	0,04%	45,93%	0,98%	0,00%	0,10%	0,13%	12,85%
3 Instytucje kredytowe	48,40%	0,98%	0,00%	0,07%	0,09%	0,23%	0,06%	0,00%	0,04%	48,63%	1,04%	0,00%	0,07%	0,13%	12,14%
4 - Kredyty i zaliczki	26,34%	0,52%	0,00%	0,03%	0,05%	0,10%	0,02%	0,00%	0,01%	26,44%	0,55%	0,00%	0,03%	0,06%	0,40%
5 - Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	49,21%	1,00%	0,00%	0,07%	0,10%	0,24%	0,06%	0,00%	0,04%	49,45%	1,06%	0,00%	0,07%	0,14%	11,72%
6 - Instrumenty kapitałowe	0,12%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,12%	0,00%		0,00%	0,00%	0,01%
7 Inne instytucje finansowe:	0,07%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,07%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,71%
8 w tym firmy inwestycyjne	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,71%
9 - Kredyty i zaliczki	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,08%
10 - Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
11 - Instrumenty kapitałowe	0,08%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,08%	0,00%		0,00%	0,00%	0,63%
12 w tym spółki zarządzające	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
13 - Kredyty i zaliczki	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
14 - Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
15 - Instrumenty kapitałowe	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%
16 w tym zakłady ubezpieczeń	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
17 - Kredyty i zaliczki	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
18 - Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
19 - Instrumenty kapitałowe	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	
	Łagodzenie zmian klimatu (CCM)					Adaptacja do zmian klimatu (CCA)				OGÓLEM (CCM+CCA)						
	Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)					Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)				Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)						
	% w porównaniu z aktywami ogółem uwzględnionymi w mianowniku	Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)				Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)			Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)			Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem				
		w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia	w tym wspomagająca		w tym przeznaczenie wpływów	w tym wspomagająca		w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia	w tym wspomagająca					
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe	26,52%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	26,52%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,28%	
21	- Kredyty i zaliczki	26,52%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	26,52%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,28%	
22	- Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	
23	- Instrumenty kapitałowe	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	
24	Gospodarstwa domowe	72,10%	0,07%	0,00%	0,05%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	72,10%	0,07%	0,00%	0,05%	0,00%	6,87%	
25	- w tym kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi	96,20%	0,03%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	96,20%	0,03%	0,00%	0,00%	0,00%	5,13%	
26	- w tym kredyty na renowację budynków	100,00%	22,09%	0,00%	22,09%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	22,09%	0,00%	22,09%	0,00%	0,01%	
27	- w tym kredyty na pojazdy silnikowe	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%				0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	
28	Finansowanie samorządów terytorialnych	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	9,86%	
29	Finansowanie mieszkalnictwa	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	
30	Inne finansowanie samorządów terytorialnych	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	9,86%	
31	Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie: nieruchomości mieszkalnych i komercyjnych	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	
32	Aktywa wskaźnika zielonych aktywów	23,22%	0,26%	0,00%	0,03%	0,02%	0,06%	0,02%	0,00%	0,01%	23,29%	0,28%	0,00%	0,03%	0,03%	46,93%

Tabela 49. Wzór 1 - Aktywa na potrzeby obliczania wskaźnika zielonych aktywów – nakłady

(w tys. zł)	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
	Dzień odniesienia dotyczący ujawnienia informacji (T)														
	Całkowita wartość bilansowa (brutto)	Łagodzenie zmian klimatu (CCM)					Adaptacja do zmian klimatu (CCA)				OGÓLEM (CCM+CCA)				
		w tym wobec sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)					w tym wobec sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)				w tym w kierunku odpowiednich sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)				
		w tym zrównoważone środowiskowo (zgodne z systematyką)					w tym zrównoważone środowiskowo (zgodne z systematyką)				w tym zrównoważona środowiskowo (zgodna z systematyką)				
				w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia	w tym wspomagająca			w tym przeznaczenie wpływów	w tym wspomagająca			w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia	w tym wspomagająca
Wskaźnik zielonych aktywów - aktywa objęte wskaźnikiem zielonych aktywów zarówno w liczniku, jak i mianowniku															
1 Kredyty i zaliczki, dłużne papiery wartościowe i instrumenty kapitałowe, nieprzeznaczone do obrotu kwalifikujące się do obliczenia wskaźnika zielonych aktywów	9 481 096	3 493 937	51 420	0	4 458	11 626	14 287	5 111	0	1 825	3 508 224	56 531	0	6 283	13 450
2 Instytucje finansowe	4 079 763	1 898 419	49 950	0	3 476	11 626	14 287	5 111	0	1 825	1 912 706	55 061	0	5 300	13 450
3 Instytucje kredytowe (banki)	3 853 207	1 898 265	49 950	0	3 476	11 626	14 287	5 111	0	1 825	1 912 553	55 061	0	3 476	13 450
4 - Kredyty i zaliczki	127 619	34 173	880	0	42	202	200	67	0	23	34 373	947	0	42	225
5 - Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	3 720 852	1 864 087	49 070	0	3 433	11 424	14 087	5 044	0	1 801	1 878 174	54 114	0	3 433	13 225
6 - Instrumenty kapitałowe	4 735	6	0		0	0	0	0		0	6	0		0	0
7 Inne instytucje finansowe:	226 556	153	0	0	0	0	0	0	0	0	153	0	0	0	0
8 w tym firmy inwestycyjne	226 556	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9 - Kredyty i zaliczki	25 109	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 - Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11 - Instrumenty kapitałowe	201 447	153	0	0	0	0	0	0	0	0	153	0	0	0	0
12 w tym spółki zarządzające	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13 - Kredyty i zaliczki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14 - Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15 - Instrumenty kapitałowe	0	0	0		0	0	0	0		0	0	0		0	0
16 w tym zakłady ubezpieczeń	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17 - Kredyty i zaliczki	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18 - Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19 - Instrumenty kapitałowe	0	0	0		0	0	0	0		0	0	0		0	0
20 Przedsiębiorstwa niefinansowe	90 055	23 880	0	0	0	0	0	0	0	0	23 880	0	0	0	0
21 - Kredyty i zaliczki	90 055	23 880	0	0	0	0	0	0	0	0	23 880	0	0	0	0
22 - Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23 - Instrumenty kapitałowe	0	0	0		0	0	0	0		0	0	0		0	0

		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
		Dzień odniesienia dotyczący ujawnienia informacji (T)														
		Całkowita wartość bilansowa (brutto) (w tys. zł)	Łagodzenie zmian klimatu (CCM)				Adaptacja do zmian klimatu (CCA)				OGÓLEM (CCM+CCA)					
			w tym wobec sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)				w tym wobec sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)				w tym w kierunku odpowiednich sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)					
			w tym zrównoważone środowiskowo (zgodne z systematyką)				w tym zrównoważone środowiskowo (zgodne z systematyką)				w tym zrównoważona środowiskowo (zgodna z systematyką)					
			w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia	w tym wspomagająca	w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia	w tym wspomagająca	w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia	w tym wspomagająca	w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia	w tym wspomagająca		
24	Gospodarstwa domowe	2 179 934	1 571 638	1 470	0	983	0	0	0	0	0	1 571 638	1 470	0	983	0
25	- w tym kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi	1 629 095	1 567 189	487	0	0	0	0	0	0	0	1 567 189	487	0	0	0
26	- w tym kredyty na renowację budynków	4 449	4 449	983	0	983	0	0	0	0	0	4 449	983	0	983	0
27	- w tym kredyty na pojazdy silnikowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28	Finansowanie samorządów terytorialnych	3 131 344	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	Finansowanie mieszkalnictwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Inne finansowanie samorządów terytorialnych	3 131 344	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31	Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie: nieruchomości mieszkalnych i komercyjnych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32	Aktywa wyłączone z licznika przy obliczaniu wskaźnika zielonych aktywów (uwzględnione w mianowniku)	5 287 760														
33	Przedsiębiorstwa niefinansowe	2 376 241														
34	MŚP i przedsiębiorstwa niefinansowe (niebędące MŚP) niepodlegające obowiązkowi ujawnienia informacji niefinansowych, zgodnie z dyrektywą w sprawie sprawozdawczości niefinansowej	2 376 241														
35	- Kredyty i zaliczki	2 309 632														
36	w tym kredyty zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi	1 418 190														
37	w tym kredyty na renowację budynków	0														
38	- Dłużne papiery wartościowe	66 609														
39	- Instrumenty kapitałowe	0														
40	Kontrahenci z państw niebędących członkami UE niepodlegający obowiązkowi ujawnienia informacji niefinansowych zgodnie z dyrektywą w sprawie sprawozdawczości niefinansowej	131 140														
41	- Kredyty i zaliczki	102 573														
42	- Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o wykorzystaniu funduszy	0														
43	- Instrumenty kapitałowe	28 567														
44	Instrumenty pochodne	4 370														
45	Pożyczki międzybankowe na żądanie	440 525														

		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
		Dzień odniesienia dotyczący ujawnienia informacji (T)														
		Całkowita wartość bilansowa (brutto)	Łagodzenie zmian klimatu (CCM)				Adaptacja do zmian klimatu (CCA)				OGÓLEM (CCM+CCA)					
			w tym wobec sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)				w tym wobec sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)				w tym w kierunku odpowiednich sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)					
			w tym zrównoważone środowiskowo (zgodne z systematyką)				w tym zrównoważone środowiskowo (zgodne z systematyką)				w tym zrównoważona środowiskowo (zgodna z systematyką)					
(w tys. zł)				w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia	w tym wspomogająca		w tym przeznaczenie wpływów	w tym wspomogająca		w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia	w tym wspomogająca			
46	Środki pieniężne i aktywa związane ze środkami pieniężnymi	1 693 435														
47	Inne kategorie aktywów (wartość firmy, towary, itp.)	773 190														
48	Aktywa wskaźnika zielonych aktywów ogółem - mianownik	14 899 996														
49	Aktywa nieuwzględnione przy obliczaniu wskaźnika zielonych aktywów	16 850 409														
50	Rządy centralne i emitenci ponadnarodowi	8 597 862														
51	Ekspozycje wobec banków centralnych	8 252 391														
52	Portfel handlowy	155														
53	Aktywa ogółem	31 750 405														
Ekspozycje pozabilansowe - przedsiębiorstwa podlegające obowiązkowi ujawniania informacji niefinansowych, zgodnie z dyrektywą w sprawie sprawozdawczości niefinansowej																
54	Gwarancje finansowe	31 563	10 929	0	0	0	0	0	0	0	0	10 929	0	0	0	0
55	Zarządzane aktywa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
56	z czego dłużne papiery wartościowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
57	z czego instrumenty kapitałowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tabela 50. Wzór 3 - Kluczowy wskaźnik wyników dotyczący wskaźnika zielonych aktywów w odniesieniu do stanu – nakłady

		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)					Adaptacja do zmian klimatu (CCA)				OGÓLEM (CCM+CCA)					
% w porównaniu z aktywami ogółem uwzględnionymi w mianowniku		Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)					Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)				Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)					Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem
		Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)					Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)				Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)					
				w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia	w tym wspomagająca			w tym przeznaczenie wpływów	w tym wspomagająca			w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia	w tym wspomagająca	
	Wskaźnik zielonych aktywów - aktywa objęte wskaźnikiem zielonych aktywów zarówno w liczniku, jak i mianowniku															
1	Kredyty i zaliczki, dłużne papiery wartościowe i instrumenty kapitałowe, nieprzeznaczone do obrotu kwalifikujące się do obliczenia wskaźnika zielonych aktywów	36,85%	0,54%	0,00%	0,05%	0,12%	0,15%	0,05%	0,00%	0,02%	37,00%	0,60%	0,00%	0,07%	0,14%	29,86%
2	Institucje finansowe	46,53%	1,22%	0,00%	0,09%	0,28%	0,35%	0,13%	0,00%	0,04%	46,88%	1,35%	0,00%	0,13%	0,33%	12,85%
3	Institucje kredytowe	49,26%	1,30%	0,00%	0,09%	0,30%	0,37%	0,13%	0,00%	0,05%	49,64%	1,43%	0,00%	0,09%	0,35%	12,14%
4	- Kredyty i zaliczki	26,78%	0,69%	0,00%	0,03%	0,16%	0,16%	0,05%	0,00%	0,02%	26,93%	0,74%	0,00%	0,03%	0,18%	0,40%
5	- Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	50,10%	1,32%	0,00%	0,09%	0,31%	0,38%	0,14%	0,00%	0,05%	50,48%	1,45%	0,00%	0,09%	0,36%	11,72%
6	- Instrumenty kapitałowe	0,12%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,12%	0,00%		0,00%	0,00%	0,01%
7	Inne instytucje finansowe:	0,07%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,07%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,71%
8	w tym firmy inwestycyjne	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,71%
9	- Kredyty i zaliczki	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,08%
10	- Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
11	- Instrumenty kapitałowe	0,08%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,08%	0,00%		0,00%	0,00%	0,63%
12	w tym spółki zarządzające	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
13	- Kredyty i zaliczki	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
14	- Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
15	- Instrumenty kapitałowe	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%
16	w tym zakłady ubezpieczeń	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
17	- Kredyty i zaliczki	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
18	- Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
19	- Instrumenty kapitałowe	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o				
	Łagodzenie zmian klimatu (CCM)					Adaptacja do zmian klimatu (CCA)					OGÓLEM (CCM+CCA)					Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem			
	Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)					Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)					Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)								
	Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)					Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)					Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)								
% w porównaniu z aktywami ogółem uwzględnionymi w mianowniku					w tym przeznaczenie wpływów					w tym na rzecz przejścia					w tym wspomagająca				
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe	26,52%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,28%				
21	- Kredyty i zaliczki	26,52%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,28%				
22	- Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%				
23	- Instrumenty kapitałowe	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%				
24	Gospodarstwa domowe	72,10%	0,07%	0,00%	0,05%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	72,10%	0,07%	0,00%	0,05%	0,00%	6,87%				
25	- w tym kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi	96,20%	0,03%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	96,20%	0,03%	0,00%	0,00%	0,00%	5,13%				
26	- w tym kredyty na renowację budynków	100,00%	22,09%	0,00%	22,09%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	22,09%	0,00%	22,09%	0,00%	0,01%				
27	- w tym kredyty na pojazdy silnikowe	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%				0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%				
28	Finansowanie samorządów terytorialnych	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	9,86%				
29	Finansowanie mieszkalnictwa	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%				
30	Inne finansowanie samorządów terytorialnych	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	9,86%				
31	Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie: nieruchomości mieszkalnych i komercyjnych	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%				
32	Aktywa wskaźnika zielonych aktywów	23,45%	0,35%	0,00%	0,03%	0,08%	0,10%	0,03%	0,00%	0,01%	23,55%	0,38%	0,00%	0,04%	0,09%	46,93%			

Tabela 51. Wzór 4 - Kluczowy wskaźnik wyników dotyczący wskaźnika zielonych aktywów w odniesieniu do przepływu - obrót

		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)				Adaptacja do zmian klimatu (CCA)				OGÓLEM (CCM+CCA)						
% w porównaniu z przepływem aktywów kwalifikowanych ogółem		Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)				Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)				Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)				Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem		
		Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)				Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)				Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)						
				w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia	w tym wspomagająca			w tym przeznaczenie wpływów	w tym wspomagająca			w tym przeznaczenie wpływów		w tym na rzecz przejścia	w tym wspomagająca
	Wskaźnik zielonych aktywów - aktywa objęte wskaźnikiem zielonych aktywów zarówno w liczniku, jak i mianowniku															
1	Kredyty i zaliczki, dłużne papiery wartościowe i instrumenty kapitałowe, nieprzeznaczone do obrotu kwalifikujące się do obliczenia wskaźnika zielonych aktywów	47,93%	0,80%	0,00%	0,07%	0,07%	0,17%	0,04%	0,00%	0,03%	48,10%	0,85%	0,00%	0,10%	0,10%	5,98%
2	Institucje finansowe	45,67%	0,92%	0,00%	0,07%	0,09%	0,22%	0,06%	0,00%	0,04%	45,89%	0,97%	0,00%	0,10%	0,12%	4,72%
3	Institucje kredytowe	45,67%	0,92%	0,00%	0,07%	0,09%	0,22%	0,06%	0,00%	0,04%	45,89%	0,97%	0,00%	0,07%	0,12%	4,72%
4	- Kredyty i zaliczki	26,17%	0,46%	0,00%	0,03%	0,04%	0,11%	0,03%	0,00%	0,02%	26,29%	0,49%	0,00%	0,03%	0,06%	0,73%
5	- Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	49,23%	1,00%	0,00%	0,07%	0,10%	0,24%	0,06%	0,00%	0,04%	49,47%	1,06%	0,00%	0,07%	0,14%	3,99%
6	- Instrumenty kapitałowe	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%
7	Inne instytucje finansowe:	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
8	w tym firmy inwestycyjne	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
9	- Kredyty i zaliczki	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
10	- Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
11	- Instrumenty kapitałowe	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%
12	w tym spółki zarządzające	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
13	- Kredyty i zaliczki	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
14	- Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
15	- Instrumenty kapitałowe	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%
16	w tym zakłady ubezpieczeń	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
17	- Kredyty i zaliczki	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
18	- Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
19	- Instrumenty kapitałowe	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o				
	Łagodzenie zmian klimatu (CCM)					Adaptacja do zmian klimatu (CCA)					OGÓLEM (CCM+CCA)					Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem			
	Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)					Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)					Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)								
	Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)					Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)					Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)								
% w porównaniu z przepływem aktywów kwalifikowanych ogółem					w tym przeznaczenie wpływów					w tym na rzecz przejścia					w tym wspomagająca				
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,28%			
21	- Kredyty i zaliczki	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,28%			
22	- Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%			
23	- Instrumenty kapitałowe	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%			
24	Gospodarstwa domowe	72,09%	0,48%	0,00%	0,10%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	72,09%	0,48%	0,00%	0,10%	0,00%	0,00%	0,99%			
25	- w tym kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi	98,59%	0,52%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	98,59%	0,52%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,72%			
26	- w tym kredyty na renowację budynków	100,00%	16,22%	0,00%	16,22%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	16,22%	0,00%	16,22%	0,00%	0,00%	0,01%			
27	- w tym kredyty na pojazdy silnikowe	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%				0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%			
28	Finansowanie samorządów terytorialnych	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%			
29	Finansowanie mieszkalnictwa	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%			
30	Inne finansowanie samorządów terytorialnych	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%			
31	Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie: nieruchomości mieszkalnych i komercyjnych	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%			
32	Aktywa wskaźnika zielonych aktywów	18,92%	0,32%	0,00%	0,03%	0,03%	0,07%	0,02%	0,00%	0,01%	18,99%	0,33%	0,00%	0,04%	0,04%	15,16%			

Tabela 52. Wzór 4 - Kluczowy wskaźnik wyników dotyczący wskaźnika zielonych aktywów w odniesieniu do przepływu - nakłady

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	
	Łagodzenie zmian klimatu (CCM)					Adaptacja do zmian klimatu (CCA)				OGÓLEM (CCM+CCA)					Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem	
	Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)					Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)				Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)						
	Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)					Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)				Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)						
% w porównaniu z przepływem aktywów kwalifikowanych ogółem		w tym przeznaczenie wpływów			w tym na rzecz przejścia		w tym wspomagająca		w tym przeznaczenie wpływów			w tym na rzecz przejścia		w tym wspomagająca		
	Wskaźnik zielonych aktywów - aktywa objęte wskaźnikiem zielonych aktywów zarówno w liczniku, jak i mianowniku															
1	Kredyty i zaliczki, dłużne papiery wartościowe i instrumenty kapitałowe, nieprzeznaczone do obrotu kwalifikujące się do obliczenia wskaźnika zielonych aktywów	48,57%	1,03%	0,00%	0,08%	0,22%	0,27%	0,10%	0,00%	0,04%	48,85%	1,13%	0,00%	0,12%	0,26%	5,98%
2	Instytucje finansowe	46,49%	1,21%	0,00%	0,08%	0,28%	0,35%	0,12%	0,00%	0,04%	46,83%	1,34%	0,00%	0,13%	0,33%	4,72%
3	Instytucje kredytowe	46,49%	1,21%	0,00%	0,08%	0,28%	0,35%	0,12%	0,00%	0,04%	46,83%	1,34%	0,00%	0,08%	0,33%	4,72%
4	- Kredyty i zaliczki	26,59%	0,62%	0,00%	0,04%	0,14%	0,18%	0,07%	0,00%	0,02%	26,77%	0,68%	0,00%	0,04%	0,16%	0,73%
5	- Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	50,12%	1,32%	0,00%	0,09%	0,31%	0,38%	0,14%	0,00%	0,05%	50,50%	1,45%	0,00%	0,09%	0,36%	3,99%
6	- Instrumenty kapitałowe	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%
7	Inne instytucje finansowe:	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
8	w tym firmy inwestycyjne	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
9	- Kredyty i zaliczki	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
10	- Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
11	- Instrumenty kapitałowe	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%
12	w tym spółki zarządzające	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
13	- Kredyty i zaliczki	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
14	- Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
15	- Instrumenty kapitałowe	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%
16	w tym zakłady ubezpieczeń	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
17	- Kredyty i zaliczki	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
18	- Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
19	- Instrumenty kapitałowe	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	
	Łagodzenie zmian klimatu (CCM)					Adaptacja do zmian klimatu (CCA)				OGÓLEM (CCM+CCA)					Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem	
	Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)					Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)				Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)						
	Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)					Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)				Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)						
			w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia	w tym wspomagająca								w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia		w tym wspomagająca
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,28%
21	- Kredyty i zaliczki	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,28%
22	- Dłużne papiery wartościowe, w tym deklaracja o przeznaczeniu wpływów	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
23	- Instrumenty kapitałowe	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%		0,00%	0,00%		0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
24	Gospodarstwa domowe	72,09%	0,48%	0,00%	0,10%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	72,09%	0,48%	0,00%	0,10%	0,00%	0,00%	0,99%
25	- w tym kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkalnymi	98,59%	0,52%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	98,59%	0,52%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,72%
26	- w tym kredyty na renowację budynków	100,00%	16,22%	0,00%	16,22%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	100,00%	16,22%	0,00%	16,22%	0,00%	0,00%	0,01%
27	- w tym kredyty na pojazdy silnikowe	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%				0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
28	Finansowanie samorządów terytorialnych	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
29	Finansowanie mieszkalnictwa	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
30	Inne finansowanie samorządów terytorialnych	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
31	Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie: nieruchomości mieszkalnych i komercyjnych	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
32	Aktywa wskaźnika zielonych aktywów	19,17%	0,41%	0,00%	0,03%	0,09%	0,11%	0,04%	0,00%	0,01%	19,28%	0,45%	0,00%	0,05%	0,10%	15,16%

Tabela 53. Wzór 2 - Informacje sektorowe na temat wskaźnika zielonych aktywów

	a	b c e f				b c e f				g h i j					
		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)				Adaptacja do zmian klimatu (CCA)				Ogółem (CCM+CCA)					
		Przedsiębiorstwa niefinansowe (podlegające dyrektywie w sprawie sprawozdawczości niefinansowej)		MŚP i inne przedsiębiorstwa niefinansowe niepodlegające dyrektywie w sprawie sprawozdawczości niefinansowej		Przedsiębiorstwa niefinansowe (podlegające dyrektywie w sprawie sprawozdawczości niefinansowej)		MŚP i inne przedsiębiorstwa niefinansowe niepodlegające dyrektywie w sprawie sprawozdawczości niefinansowej		Przedsiębiorstwa niefinansowe (podlegające dyrektywie w sprawie sprawozdawczości niefinansowej)		MŚP i inne przedsiębiorstwa niefinansowe niepodlegające dyrektywie w sprawie sprawozdawczości niefinansowej			
		Wartość bilansowa brutto		Wartość bilansowa brutto		Wartość bilansowa brutto		Wartość bilansowa brutto		Wartość bilansowa brutto		Wartość bilansowa brutto			
w tys. zł		w tym zrównoważona środowiskowo (CCM)		w tys. zł		w tym zrównoważona środowiskowo (CCM)		w tys. zł		w tym zrównoważona środowiskowo (CCA)		w tys. zł		w tym zrównoważona środowiskowo (CCM+CCA)	
1	F 41.20 - Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	5 959	0			0	0			5 959	0				
2	G 46.73 - Sprzedaż hurtowa drewna, materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego	17 921	0			0	0			17 921	0				
...															

Tabela 54. Wzór 5 - Kluczowy wskaźnik wyników dotyczący ekspozycji pozabilansowych

	% w porównaniu z przepływem pozabilansowych aktywów kwalifikowanych ogółem	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n
		Łagodzenie zmian klimatu (CCM)					Adaptacja do zmian klimatu (CCA)				OGÓLEM (CCM+CCA)				
		Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)					Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)				Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (kwalifikująca się do systematyki)				
		Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)					Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)				Udział procentowy uwzględnionych aktywów ogółem przeznaczonych na finansowanie sektorów istotnych dla systematyki (zgodne z systematyką)				
			w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia	w tym wspomagająca			w tym przeznaczenie wpływów	w tym wspomagająca			w tym przeznaczenie wpływów	w tym na rzecz przejścia	w tym wspomagająca	
1	Gwarancje finansowe (kluczowy wskaźnik wyników dotyczący gwarancji finansowych)	34,63%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	34,63%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
2	Zarządzane aktywa (kluczowy wskaźnik wyników dotyczący zarządzanych aktywów)	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Dodatkowo, prezentujemy tabelę dotyczącą działalności związanej z **energją jądrową i gazem ziemnym** zgodnie z zakresem określonym w Załączniku XII do Rozporządzenia 2021/2178. Nie zidentyfikowaliśmy zaangażowania Banku w działalność gospodarczą związaną z energią jądrową czy gazem ziemnym.

Działalność związana z energią jądrową		
1.	Przedsiębiorstwo prowadzi badania, rozwój, demonstrację i rozmieszczenie innowacyjnych instalacji wytwarzania energii elektrycznej wytwarzających energię w ramach procesów jądrowych przy minimalnej ilości odpadów z cyklu paliwowego, finansuje tę działalność lub jest ma na nią ekspozycję.	NIE
2.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę i bezpieczną eksploatację nowych obiektów jądrowych w celu wytwarzania energii elektrycznej lub ciepła technologicznego, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, z wykorzystaniem najlepszych dostępnych technologii, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
3.	Przedsiębiorstwo prowadzi bezpieczną eksploatację istniejących obiektów jądrowych wytwarzających energię elektryczną lub ciepło technologiczne, w tym na potrzeby systemu ciepłowniczego lub procesów przemysłowych, takich jak produkcja wodoru z energii jądrowej, a także ich modernizację pod kątem bezpieczeństwa, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
Działalność związana z gazem ziemnym		
4.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę lub eksploatację instalacji do wytwarzania energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
5.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do skojarzonego wytwarzania energii cieplnej/chłodniczej i energii elektrycznej z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE
6.	Przedsiębiorstwo prowadzi budowę, modernizację i eksploatację instalacji do wytwarzania ciepła wytwarzających energię cieplną/chłodniczą z wykorzystaniem gazowych paliw kopalnych, finansuje tę działalność lub ma na nią ekspozycję.	NIE

Zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2023/2486 dokonaliśmy również analizy działalności gospodarczej pomiotów niefinansowych podlegających dyrektywie NFRD w zakresie pozostałych **czterech celów środowiskowych**, tj.:

- 1) zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich;
- 2) przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym;
- 3) zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola;
- 4) ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów.

Jednakże, biorąc pod uwagę dominujące PKD powyższych klientów, działalność ich nie kwalifikowała się do żadnego z wskazanych powyżej celów.

W związku z wyjątkowym profilem działalności Banku, który łączy funkcje Banku Zrzeszającego oraz komercyjnego, zakres naszej działalności komercyjnej, z uwagi na priorytetowe zadania polegające na obsłudze i wspieraniu banków spółdzielczych, w porównaniu z innymi bankami komercyjnymi jest znacznie ograniczony.

W segmencie przedsiębiorstw niefinansowych największy udział stanowią firmy nieobjęte obowiązkami raportowania zgodnie z Dyrektywą NFRD, co bardzo istotnie wpływa na poziom prezentowanych wskaźników systematyki.

Jednakże chcemy podkreślić, że aktywnie uczestniczymy w finansowaniu podmiotów z różnych branż, realizujących przedsięwzięcia inwestycyjne w zakresie budowy, rozbudowy i modernizacji aktywów. W naszym portfelu znajdują się kredyty modernizacyjne wspierające m.in. proces ograniczania zużycia energii, wody i emisji zanieczyszczeń.

XV. OŚWIADCZENIE ZARZĄDU BANKU BPS S.A.

Zarząd Banku BPS S.A. oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. za 2023 rok obejmujące Sprawozdanie Zarządu z działalności Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. zawiera prawdziwy obraz osiągnięć oraz sytuacji ekonomiczno-finansowej Grupy Kapitałowej Banku BPS S.A. (w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka).

Podpisy Członków Zarządu Banku BPS S.A.

Data	Imię i nazwisko	Pełniona funkcja	Podpis
23.04.2024 r.	Artur Adamczyk	Prezes Zarządu	<i>podpisano podpisem elektronicznym</i>
23.04.2024 r.	Robert Banach	Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano podpisem elektronicznym</i>
23.04.2024 r.	Krzysztof Kokot	Wiceprezes Zarządu	<i>podpisano podpisem elektronicznym</i>

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. za 2023 rok obejmujące Sprawozdanie Zarządu z działalności Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. zawiera 95 ponumerowanych stron.